

MINISTERUL EDUCAȚIEI

Vasile TIMIȘ

Ionica-Viorica POPA

Florian POPA

Gabriela Antoaneta MARINESCU

Simona CĂPRESCU

Ionița TIMIȘ

Religie

Cultul ortodox

Manual pentru clasa a V-a

5

EDITURA CD PRESS
www.cdpress.ro

Acest manual este proprietatea Ministerului Educației.

Manualul a fost aprobat prin ordinul ministrului educației nr. 4065/16.06.2022.

Acest proiect de manual școlar este realizat în conformitate cu Programa școlară aprobată prin Ordinul ministrului educației și cercetării nr. 3393/28.02.2017.

116.111 – numărul
de telefon de asistență
pentru copii

Ministerul Educației

Vasile TIMIȘ
Florian POPA
Simona CĂPRESCU

Ionica-Viorica POPA
Gabriela Antoaneta MARINESCU
Ionița TIMIȘ

Religie

Cultul ortodox

Manual pentru clasa a **V**-a

EDITURA CD PRESS
www.cdpress.ro

Editor: dr. Costin DIACONESCU

Tehnoredactare: Emilia BACULESCU

Grafică: Arhiva CD PRESS

Coordonator tehnic și IT: Răzvan SOCOLOV

Referenți științifici:

- Arhim. prof. univ. dr. abil. **TEOFIL TIA**, Facultatea de Teologie Ortodoxă, Universitatea „Babeș-Bolyai”, Cluj-Napoca
- Prof. gr. I. **GEORGIANA-RUXANDRA BURLACU-CĂLINOIU**, Colegiul „Ferdinand I”, comuna Măneciu, județul Prahova
- Prof. gr. I. **DANIELA ZAHARIOIU**, Școala Gimnazială „George Emil Palade”, Buzău

Credite foto/ilustrații: © **Ioan Popa:** Zilele creației, copertă, p. 11, p. 30; Geneza, p. 12; Îngerul, p. 12; Ex. 4 Îngerul, p. 11; Crearea primei familii a, b, c, d, p. 15; Ex. 2 Îngerii, p. 16; Noe, p. 18, p. 30; Avraam, p. 18, p. 30; Izgonirea, p. 30; Moise și rugul, p. 33; Moise desparte marea, p. 49; Moise cu poporul, p. 53; Daniel în groapa cu lei, p. 53; Ex. 1 a, e, p. 54; Profetul Iona, p. 59; Nașterea Domnului, p. 65; Unitatea 1, p. 11; Unitatea 2, p. 33; Unitatea 3, p. 49; Unitatea 4, p. 65; Ex. 2c) b, c, p. 78. © **Lumina:** Biblia, p. 10; 1a Sfânta Treime, p. 13; 1d Îngerul, p. 13; Ex. 2 Maica Domnului, p. 16; Moise primind Tablele Legii, p. 26; Ilie, p. 47; Ex. 1d, p. 54; Elisei, p. 62; Ex. 4 Copilul cu îngerul, p. 68. © **Basilica:** Noe, p. 20; Profetul Miheia, p. 29; Samuel, p. 47; Solomon, p. 47; David și Ionatan, p. 51; Prorocul Elisei, p. 56, p. 57; Sfânta Împărăteasa, p. 66; Ex. 4, Sfântul Nicolae, p. 68; Copii vestind nașterea Domnului, p. 69; Ex. 1 d, f, g, h, i, p. 70; Ex. 5 a, b, c, d, e, f, p. 71; Femei torcând, p. 71; Foto 1, 2, 3, 4, 5, Recapitulare, p. 74. © **Sucevița:** Dreptul Iosif, p. 21; Moise conduce poporul, p. 26; Profetul Moise, p. 30; Ex. 2 c) a, p. 78; © **Nicolae Bălan:** Profetul Moise pe Muntele Sinai, p. 24; Prorocul Moise, p. 34; Profetul Ieremia, p. 39; Profetul Samuel, p. 39; Sfântul Ilie hrănit de corb, p. 43; Ieremia, p. 47; Daniel, p. 47; Prorocul Daniel, p. 50; Anania, Misael și Azaria în cuptor, p. 50; Ex. 1c, p. 54; Patriarhul Iosif, p. 56, p. 57; Iosif, p. 62; Ex. 1 b, c, p. 70; © **Alexandru Nicolau:** Prorocul Moise, p. 25, 36, 47; Regele David, p. 25, 28, 29, 44; Împăratul Hristos, p. 27; Profetul Isaia, p. 29; Profetul Ieremia, p. 29, 38; Profetul Iezechiel, p. 29; Profetul Daniel, p. 29; Prorocul Ilie, p. 41; Regele Solomon, p. 44; Profetul Iona, p. 60, 62; Ex. 2c) d, e, p. 78. © **Bogdan Rednic:** Regele David, p. 30, 47; Prorocul Moise, p. 54, 62; Profetul Daniel, p. 54, 62. © **Tuluc Lucian:** Neeman Sirianul, p. 61. © **Gabriela Marinescu:** Copii în cor, p. 63; Prezentare trei eleve, p. 73; Concurs în curtea bisericii, p. 73; Două eleve - atelier, p. 73; Foto 6, Recapitulare, p. 74. © **Ionița Timiș:** Scenetă, p. 63. © **Dreamstime** © **Lucian și Daniel Tuluc:** p. 61.

Credite video: © **Florin și Ligia Zărnescu/Simona Căprescu:** Facerea, p. 12; © **Trinitas/Simona Căprescu:** Facerea omului, p. 15, Ospitalitatea lui Avraam, p. 18, Viața patriarhului Iosif, p. 21, Regele David, p. 27; © **Ionița Timiș:** Interviu cu pianista Cristina Dragoș, p. 44; © **Adrian Opre:** Despre credință, prof. univ. dr. Adrian Opre, p. 59; © **Trinitas TV:** Chemarea prorocului Ieremia, p. 38, Prorocul Ilie, p. 41, Daniel și prietenii săi, p. 53, Rugăciunea de mulțumire, p. 55, Elisei, p. 56, Iona, p. 61, Colindul copiilor, p. 70, Sărbătoarea Florilor, p. 70, Învierea Domnului, p. 70, Rusaliele, p. 70, Nașterea Domnului, p. 70, Obiceiuri tradiționale de Paște, p. 71, Urătura de Anul Nou, p. 71, Dans popular, p. 71, Sfântul Andrei, p. 74; © **Storyblocks:** Familia, p. 17, Prietenia, p. 20; © **CD PRESS:** Interviu cu Răzvan Teodorescu, p. 53, Interviu cu Grigore Leșe, p. 69.

Activități digitale interactive și platformă de e-learning:

www.ClasaDigitala.ro

Inspectoratul Școlar al Județului/Municipiului
Școala/Colegiul/Liceul

ACEST MANUAL A FOST FOLOSIT DE:

Anul	Numele elevului	Clasa	Anul școlar	Aspectul manualului*	
				format tipărit	
				la primire	la predare
1					
2					
3					
4					

*Pentru precizarea aspectului manualului se va folosi unul dintre următorii termeni: **nou, bun, îngrijit, neîngrijit, deteriorat.**

- Cadrele didactice vor verifica dacă informațiile înscrise în tabelul de mai sus sunt corecte.
- Elevii nu vor face niciun fel de însemnări pe manual.

EDITURA CD PRESS
www.cdpress.ro

**REVISTE • CARTE ȘCOLARĂ •
MANUALE DIGITALE • DOTĂRI ȘCOLARE**

Prima alegere în domeniul produselor și al proiectelor educaționale românești de calitate pentru școală și familie

Scanează codul și consultă catalogul complet de titluri al Editurii CD PRESS.

© Copyright CD PRESS, 2022

Această lucrare, în format tipărit și electronic, este protejată de legile române și internaționale privind drepturile de autor, drepturile conexe și celelalte drepturi de proprietate intelectuală. Nicio parte a acestei lucrări nu poate fi reprodușă, stocată ori transmisă, sub nicio formă (electronic, fotocopiare etc.), fără acordul expres al Editurii CD PRESS.

Editura CD PRESS

București, str. Logofătul Tăutu nr. 67, sector 3, cod 031212

Tel.: 021.337.37.17, 021.337.37.27, 021.337.37.37

e-mail: office@cdpress.ro • www.cdpress.ro

• Editura CD PRESS

Comenzi:

• comanda@cdpress.ro • 021.337.37.37

• www.cdpress.ro

Ce învățăm în clasa a V-a la disciplina *Religie*?

Salut!

Eu sunt Andrei.

Prețuiesc mult disciplina *Religie*. Vă invit să aflăm împreună cum îl putem avea Prieten pe Cel care a creat totul.

Bună!

Eu sunt Maria.

Sunt la fel de pasionată ca Andrei de *Religie*. Iată câteva repere pentru colegii noștri din clasa a V-a, despre ce vom învăța în acest an.

Vom descoperi cum să ne împrietenim cu Dumnezeu, cu prietenii Lui, prorocii și sfinții, cum să relaționăm cu semenii, să fim statornici în credință, să-L mărturisim pe Dumnezeu și faptele Sale minunate.

Cu bucurie în suflet, vom afla despre frumusețile creației, despre ocrotirea ei, despre profețiile mesianice care ni-L vestesc pe Hristos, dar și foarte multe comportamente și atitudini care ne vor îmbogăți viața.

Vom învăța despre conținutul *Celor zece porunci*, adevărate comori de înțelepciune lăsate de Dumnezeu pentru noi, care armonizează relațiile noastre cu El și cu semenii.

Pentru noi, ora de *Religie* din clasa a V-a va fi, cu siguranță, un refugiu binecuvântat și o oază de liniște care ne vor aduce echilibru și armonie în relațiile cu prietenii, părinții și profesorii.

Un an școlar binecuvântat!

Competențe specifice	Unități de învățare	Leții	Subtitluri, în conformitate cu programa școlară
1.1; 1.2; 1.3; 2.1; 2.2; 3.1; 3.2	AM ÎNVĂȚAT ÎN CLASA A IV-A	<i>Recapitulare inițială / 9</i> <i>(Auto)Evaluare inițială / 10</i>	
1.1; 1.2; 1.3 2.1; 3.1	Unitatea 1 DUMNEZEU SE FACE CUNOSCUT OMULUI	L.1: Crearea lumii / 12 L.2: Prima familie: Adam și Eva / 15 L.3: Prietenia lui Dumnezeu cu Noe și Avraam / 18 L.4: Iosif și frații săi – model de iertare / 21 L.5: Moise, omul care a vorbit cu Dumnezeu / 24 L.6: De la regele David la Împăratul Hristos / 27 <i>Recapitulare / 30</i> <i>(Auto)Evaluare / 32</i>	<i>Dumnezeu – Izvorul existenței și Părintele omenirii; crearea îngerilor și lucrarea lor; crearea lumii văzute; unicitatea și specificitatea ființei umane; primele relatări biblice despre Dumnezeu</i> <i>Crearea omului – bărbat și femeie; darul vieții; promisiunea venirii Mântuitorului; responsabilitatea omului față de creație; cunoașterea lui Dumnezeu din diversitatea și unitatea creației</i> <i>Credința în Dumnezeul cel adevărat; legământul lui Dumnezeu cu Noe și Avraam; începuturile poporului ales</i> <i>Iacov și cei 12 fii; strămutarea în Egipt a poporului ales; puterea iertării</i> <i>Eliberarea din robia egipteană; drumul spre Țara Făgăduinței; primirea Decalogului</i> <i>Regele David, strămoșul Mântuitorului; pregătirea omenirii pentru venirea Mântuitorului</i>
1.1; 1.2; 1.3, 2.1; 2.2; 3.1; 3.2	Unitatea 2 IUBIREA LUI DUMNEZEU ȘI RĂSPUNSUL OMULUI	L.1: Decalogul: importanța lui în viața omului (I) / 34 L.2: Decalogul: importanța lui în viața omului (II) / 36 L.3: Răspunsul omului la chemarea lui Dumnezeu / 38 L.4: Mărturisirea credinței în Vechiul Testament / 41 L.5: Calitățile omului și slujirea lui Dumnezeu / 44 <i>Recapitulare / 47</i> <i>(Auto)Evaluare / 48</i>	<i>Decalogul ca dar al iubirii lui Dumnezeu; actualitatea Decalogului</i> <i>Chemarea lui Dumnezeu în Vechiul Testament; persoane biblice care au răspuns la chemarea lui Dumnezeu: Samuel/Ieremia</i> <i>Modalități de mărturisire a credinței în Vechiul Testament</i> <i>exemple: Ilie/Daniel</i> <i>Rolul calităților personale în viața omului; exemple biblice de valorizare a calităților personale – construirea templului din Ierusalim/psalmii lui David/pildele lui Solomon</i>
1.1; 1.2; 1.3; 2.1; 3.1; 3.2	Unitatea 3 VIAȚA CREȘTINULUI ÎMPREUNĂ CU SEMENII	L.1: Respectul, în lumina credinței / 50 L.2: Slujirea propriului popor / 53 L.3: Ajutorul oferit semenilor / 56 L.4: Dialogul despre credința în Dumnezeu / 59 <i>Recapitulare / 62</i> <i>(Auto)Evaluare / 64</i>	<i>Respectul față de sine, față de părinți, față de colegii de clasă, față de semeni; exemple biblice: David și Ionatan/Ruth și Noemi/Daniel și prietenii lui</i> <i>Modalități de manifestare a iubirii față de propriul popor; exemple biblice: Moise/Daniel</i> <i>Ajutorul ca formă de exprimare a credinței și a iubirii lui Dumnezeu; ajutorul oferit părinților și colegilor; persoane care au nevoie de ajutor; modalități de ajutorare; exemple biblice de ajutorare: Iosif/Elisei</i> <i>Importanța dialogului despre Dumnezeu; contexte de dialog despre credință; exemple de persoane biblice care au vorbit semenilor despre Dumnezeu: Iona/slujnica lui Neeman Sirianul</i>
1.2; 2.2; 3.1; 3.2; 3.3	Unitatea 4 VIAȚA COMUNITĂȚII ȘI SĂRBĂTORILE CREȘTINE	L.1: Sărbătoarea, timp sfințitor și de bucurie / 66 L.2: Relația dintre sărbătorile religioase și alte sărbători / 69 <i>Recapitulare / 74</i> <i>(Auto)Evaluare / 75</i>	<i>Pregătirea pentru sărbătoare; sărbători în familie: ziua de naștere; onomastica – semnificația religioasă; sfântul ocrotitor al familiei/ziua familiei creștine; cum participă copiii la sărbători</i> <i>Sărbătoarea Sfântului Apostol Andrei și Ziua Națională a României; Nașterea Domnului și Anul Nou; Florii, Paști și Rusalii; sărbători civile legale: Ziua Femeii, Ziua Copilului; sărbători populare; confluente și specificități</i>
1.1; 1.2; 1.3; 2.1; 2.2; 3.1 3.2; 3.3	AM ÎNVĂȚAT ÎN CLASA A V-A	<i>Recapitulare finală / 76</i> <i>(Auto)Evaluare finală / 78</i>	
		<i>Observ! Apreciez! Evoluez! / 79</i> <i>Răspunsuri / 80</i>	

Portofoliu: **14 / 20 / 23 / 29**
Proiect: *Îngrijim mediul în care trăim* / 31
Fișa *Observ! Reflectez! Evoluez!* / 32

Portofoliu: **35 / 37 / 39**
Fișa *Observ! Reflectez! Evoluez!* / 48

Portofoliu: **55 / 61**
Proiect: *Iubirea de credință, limbă și glie* / 63
Fișa *Observ! Reflectez! Evoluez!* / 64

Portofoliu: **68 / 71**
Proiect: *Îngeri de lunie* / 72
Fișa *Observ! Reflectez! Evoluez!* / 75

Competențele pe care ți le vei dezvolta la orele de Religie

Competențe generale

1 Utilizarea conceptelor specifice religiei proprii, în conexiune cu diferite manifestări ale credinței

2 Manifestarea unui comportament moral, în viața personală și în societate, în acord cu valorile religioase

3 Raportarea experiențelor din viața de zi cu zi la principiile religioase, cu respectarea identității și diversității religioase

Competențe specifice

1.1 Explicarea rolului personalităților din Vechiul Testament în devenirea umanității/istoria mântuirii

1.2 Descrierea unor aspecte caracteristice religiei proprii, utilizând concepte specifice

1.3 Identificarea mesajului moral-religios din texte sau suporturi expresive date (biblice, religioase, literare, plastice, istorice)

2.1 Exprimarea unor aprecieri personale privind semnificația morală a comportamentului persoanelor din textele studiate

2.2 Selectarea unor reguli de comportament moral-religios din diferite contexte de viață, din perspectiva unor criterii date

3.1 Evidențierea unor elemente definitorii ale propriei identități religioase

3.2 Identificarea unor responsabilități față de sine și față de comunitate, după repere date, prin raportare la valorile moral-religioase

3.3 Prezentarea modalităților de celebrare a diferitelor sărbători și tradiții religioase, în viața personală și în comunitățile de apartenență

Prezentarea manualului de Religie

MANUALUL TIPĂRIT

PAGINĂ DE PREZENTARE
A UNITĂȚII DE ÎNVĂȚARE

Numărul și titlul
unității de învățare

Titlurile lecțiilor

Imagine reprezentativă
pentru tema unității

Detalii despre proiect

PAGINI DE PREDARE-ÎNVĂȚARE

Numărul și
titlul lecției

Text-suport pentru învățarea
noilor conținuturi

Repere pentru suflet
Descoperi ideile principale
din textul de bază.

Imagine
sugestivă
pentru tema
lecției

Dicționar
Explorezi noi
cuvinte.
Îți îmbogățești
vocabularul.

Din tainele
textului
Răspunzi la
principalele
întrebări de
înțelegere a
textului-suport.

Lecția 3 **Prietenia lui Dumnezeu cu Noe și Avraam**

Urmașii lui Adam au început să se răspândească peste tot pământul. Unii dintre ei au rămas **fideli lui Dumnezeu**, iar alții s-au îndepărtat de El prin faptele rele pe care le săvârșeau. Cei care nu L-au înțeles pe Dumnezeu au căzut în diferite răstăciri, făcându-și propriii idoli la care se închinau. Dar Dumnezeu nu s-a vrut să lase în idolatrie și i-a călăuzit la adevărul vieții prin oameni plăcuți Lui.

Sfânta Scriptură ne amintește de Noe și Avraam, două personalități foarte importante ale istoriei omenirii, care au trăit cu mult înainte de venirea Mântuitorului Iisus Hristos.

Noe a fost un om drept, care a ascultat și a împlinit cuvântul lui Dumnezeu. Viața lui era curată și trăia în **prietenie cu Dumnezeu**, aducându-i jertfă de laudă. De aceea, Dumnezeu i-a binecuvântat pe Noe și pe fiii săi.

La îndemnul lui Dumnezeu, Noe a construit o arcă prin care a salvat de la potop familia sa și multe viețuitoare. El a adus jertfă de mulțumire, arătându-i recunoștința față de Dumnezeu. Atunci, **Dumnezeu a încheiat un legământ cu Noe**, prin care i-a făgăduit că-l va ocroti pe el și pe urmașii săi. Semnul legământului, al ocrotirii și al purtării de grijă a lui Dumnezeu este **curcubeul**.

Apoi, pătrâtorul **Avraam** a fost cel care a primit **binecuvântarea și promisiunea lui Dumnezeu**. „Eu sunt și tatăl care-i legământului Meu cu tine: vei fi tată a mulțime de popoare, și nu te vei mai numi Avram, ci Avraam va fi numele tău, căci am să te fac tată a mulțime de popoare...” (Facerea 17, 4-5)

Pentru credința sa dreaptă și viața sfântă, Dumnezeu i s-a descoperit lui Avraam, la stejarul din Mamvri, în chipul a trei Oameni, care simbolizează cele trei Persoane ale Sfintei Treimi: Tatăl, Fiul și Sfântul Duh. Avraam i-a rugat să rămână la el, să se odihnească. Le-a spălat picioarele și Le-a oferit loc de odihnă și i-a invitat la masă, prilej cu care Dumnezeu i-a făcut cunoscutul lui Avraam voia Sa.

Cu astfel oameni drepti și credincioși a început să se formeze **poporul ales**, care asculta de Dumnezeu. Ei se numesc **poporul de credință**, ascultare, viață curată și prietenie.

Cuvântul Scripturii: „Noe însă a aflat har înaintea Domnului Dumnezeu. (...) Noe era om drept și neprihănit între oamenii timpului său și mergea pe calea Domnului. Și i s-au născut lui Noe trei fii: Sem, Ham și Iafet.” (Facerea 6, 8-10)

„Iată, eu sunt al legământului, pe care-l închei cu voi... Pun curcubeul Meu în nori, ca să fie semnul al legământului dintre Mine și pământ.” (Facerea 9, 12)

Din tainele textului

- Cine era Noe?
- Care este semnul legământului lui Dumnezeu cu Noe?
- Ce legământ încheie Dumnezeu cu Avraam?
- Cum i se descoperă Dumnezeu lui Avraam la stejarul din Mamvri?

Repere pentru suflet

- Noe și Avraam erau oameni drepti și credincioși, care îl iubeau pe Dumnezeu.
- Dumnezeu le-a făgăduit lui Noe și lui Avraam că-l va ocroti și că va binecuvânta viața lor și a urmașilor.
- Sfânta Treime i se descoperă pentru prima dată lui Avraam la stejarul din Mamvri.

Exersează încrederea!

- Ordonează enunțurile de mai jos conform desfășurării evenimentelor relatate în text.
 - Dumnezeu a încheiat cu Noe un legământ, al cărui semn este curcubeul.
 - Unii dintre urmașii primilor oameni s-au depărtat de Dumnezeu, făcându-și proprii idoli.
 - Dumnezeu, în chipul a trei Oameni, i-a vizitat pe Avraam la stejarul din Mamvri.
 - Noe a construit o arcă cu ajutorul căreia și-a salvat familia și multe viețuitoare de la potop.
 - Dumnezeu, văzând pe Noe om drept și ascultător, i-a binecuvântat pe el și pe familia lui.
- Stabilește valoarea de adevăr a următoarelor enunțuri, după model. Transcrie-le în caiet.
 - F V a) Avraam era un om drept și credincios.
 - A F b) Dumnezeu i-a promis lui Avraam că va fi tată a mulțime de popoare.
 - A F c) Avraam a trăit înaintea lui Noe.
 - A F d) Dumnezeu i-a transmis lui Noe voia Sa la stejarul din Mamvri.
 - A F e) Noe a fost binecuvântat de Dumnezeu cu patru fi.
- Descoperă, din textul lecției, trei însușiri comune părinților Noe și Avraam. Notează-le pe câte un post-it. Lipeste-le în caiet.

În manualul digital

- Descarcă, apoi completează fișa „Avraam primește pe Sfânta Treime la stejarul din Mamvri”, propusă în manualul digital.

Exersează cu bucurie!
Exersezi, prin activități variate, principalele noțiuni din lecție.

În manualul digital
Ești invitat să descoperi o serie de activități multimedia interactive.

Reflectează!
Rubrică de analiză și introspecție.

Marcaj care indică prezența a cel puțin unui tip de AMII pe pagina dublă deschisă a manualului digital.

Portofoliul conține o colecție de fișe, desene, investigații etc. pe care le strângi pe parcursul anului școlar.

Îți amintești și exersezi, cu ajutorul schemelor recapitulative și al exercițiilor propuse, tot ceea ce ai învățat pe parcursul unității de învățare.

Recapitulare | Dumnezeu Se face cunoscut omului

Aminteste-te!

Creația lumii

- Dumnezeu este Izvorul existenței și Făcătorul cerului.
- El a creat lumea spirituală a îngerilor și lumea materială.
- Omul a fost creat după chipul lui Dumnezeu.

Prima familie: Adam și Eva

- Adam și Eva au format prima familie.
- El și au primit răbdarea unui Mântuitor.
- Mata este sara lui Dumnezeu.
- Omul este responsabil față de creație.

Prezența lui Dumnezeu cu Noe și cu Avraam

- Noe și Avraam erau oameni dreți.
- Dumnezeu a închinat unelte către un legământ.
- Isa și frații săi – mândli de izvoare.
- Iscov a fost nepotul lui Avraam și tatăl lui Iosif.
- Iscov a fost luat rob, dar Dumnezeu a fost cu el și l-a ajutat în cea mai înaltă funcție de țară.
- Iosif a iertat frații și au locuit împreună în țara Egiptului.

Măre, omul care a vorbit cu Dumnezeu

- Profetul Moise a fost ales de Dumnezeu să scoată poporul egiptean din robie.
- Dumnezeu i se descoperă pe Muntele Sinai prin un rag aprins.
- Moise ia dinaintea lui Dumnezeu și cere să fie numărat printre ei.
- Moise a primit de la Dumnezeu "Cuvântul sau Cere-zee poruncă" în la rugămintea lui Moise.
- David este strămoșul Mântuitorului Isus Hristos.
- El și-a născut în Betlem și a fost al doilea regel al poporului israelit.
- În Căminul Păstorilor, el a protejizat deservirea lui Maria.
- După David, profetul Isaia, Ieremia, Iosif și Daniel au trăit credința poporului Israel.

Răspunde la următoarele întrebări:

- Care este ordinea elementelor creației?
- Cum a fost creat omul? Ce reprezintă grija față de creație?
- În ce a constat legământul lui Dumnezeu cu Noe? Dar cu Avraam?
- Ce înseamnă puterea iertării pentru tine?
- Ce a făcut Moise pentru eliberarea poporului ales? Ce reprezintă Tala Făgăduinței?
- Ce rol a avut regele David în istoria mântuirii?

Activitate individuală și pe echipe

- Scite într-un organigramă grafic, ca în modelul de mai jos, numele persoanelor biblice din lecțiile învățate în această unitate, atribuindu-le însoțite, rolul pe care l-au avut în istoria Vechiului Testament și un citat verset.
- Extrage apoi un bilet din coșulețul profesioniștilor, pe care găsești scris numele uneia dintre persoanele biblice învățate.
- Grupează-te cu ceilalți elevi care au extras același bilet. Discută cu ceilalți colegi de echipă și compairă cu ei ceea ce ai scris.
- Prezintă, împreună cu echipa, persoana biblică, în fața colegilor, printr-un scurt joc de rol.

Personaje biblice:

Moise	Isaia	Isaiah	Isaiah	Isaiah
Rol	Rol	Rol	Rol	Rol
Citat	Citat	Citat	Citat	Citat

Ordonează pe o axă a timpului, de jos în sus, numele persoanelor biblice din partea stângă a paginii, în funcție de perioada în care au trăit.

(Auto)Evaluare | Dumnezeu Se face cunoscut omului

1. Realizează, pe caiet, corespondența dintre cele două coloane.

1. Dumnezeu	i. Universul
2. omul	ii. prima familie
3. lumea văzută	iii. omul care a vorbit cu Dumnezeu
4. lumea nevăzută	iv. prieteni cu Dumnezeu
5. modelul creștii omului	v. strămoșul Mântuitorului
6. Adam și Eva	vi. Izvorul existenței noastre
7. Noe și Avraam	vii. chipul lui Dumnezeu
8. Iosif	viii. lumea îngerilor
9. Moise	ix. chitara
10. David	

2. Realizează un tabel asemănător celui de mai jos și completează-l cu două însușiri corespunzătoare fiecărei persoane studiate, după model.

Persoane	Dumnezeu	Noe	Avraam	Iosif	Moise	David
Tăbăcitură	Creator					

3. Alcătuiește un text, de maximum 10 rânduri, cu titlul „Bucuria iertării”. Vei avea în vedere următoarele aspecte:

- ce este iertarea;
- dois exemple de comportament iertător;
- legătura dintre iertare și răbdare.

Grila de (Auto)Evaluare

Total cv. 1: 3 puncte

1 – 0,30 puncte
2 – 0,30 puncte
3 – 0,30 puncte
4 – 0,30 puncte
5 – 0,30 puncte
6 – 0,30 puncte
7 – 0,30 puncte
8 – 0,30 puncte
9 – 0,30 puncte
10 – 0,30 puncte

Total cv. 2: 3 puncte

1 – 0,30 puncte
2 – 0,30 puncte
3 – 0,30 puncte
4 – 0,30 puncte
5 – 0,30 puncte
6 – 0,30 puncte
7 – 0,30 puncte
8 – 0,30 puncte
9 – 0,30 puncte
10 – 0,30 puncte

Total cv. 3: 3 puncte

a) – 1 punct
b) – 1 punct
c) – 1 punct

Se acordă 3 puncte din oficiu. Total 10 puncte

Rezolvi cerințele propuse pentru a-ți aprecia singur/singură progresul obținut la orele de Religie.

Apreciezi sarcinile rezolvate corect, verificând o parte dintre răspunsuri în manualul digital.

Titlul proiectului

Detalii despre proiect
Cu ajutorul unor repere formulate sub forma întrebărilor, afli cum poți participa activ și cum poți aprecia dacă proiectul a avut succes în comunitate.

Proiect | Îngrijim mediul în care trăim

► DE CE să derulăm acest proiect?
Dumnezeu ne-a dăruit un pământ frumos în care să locuim noi și urmașii noștri. Ni l-a încredințat să avem grijă de el, să-l protejăm și să-l înfrumusețăm. Din neîngrijență și utilizarea exagerată a unor resurse, inclusiv cele tehnologice, înțelegem creșterea sursei. Toată tehnologia consumă multă energie electrică și combustibil. Pentru a economisi energia este nevoie de a refolosi/recicla obiectele.

► CINE va organiza proiectul?
Proiectul va fi organizat de elevi și profesori. În colaborare cu părinți, membrii comunității locale, reprezentanți unor organizații nonguvernamentale pentru protecția mediului sau alte persoane interesate.

► CÂND se va desfășura și cât timp va dura proiectul?
Proiectul se va desfășura pe parcursul semestrului I.

► UNDE se vor desfășura activitățile?
Activitățile se vor desfășura atât în familie, în școală, cât și în comunitate: pe stradă, în parcuri.

► CUM se va organiza proiectul?
Proiectul presupune mai multe etape și activități:

- Etapa de informare**
Identificați în comunitatea voastră următoarele aspecte:
 - dacă există posibilitatea de a recicla diverse materiale: sticlă, plastic, hârtă, metale;
 - dacă există containere de colectare selectivă a materialelor; semnalaj locale unde sunt amplasate acestea;
 - dacă nu există containere de colectare, realizați demersuri la Consiliul local, cu ajutorul unor organizații preocupate de mediu.
- Etapa de organizare a proiectului**
 - stabilii scopul proiectului, cum doriți să acționați, care sunt activitățile ce urmează să fie organizate, cine vă poate sprijini, care sunt resursele de care aveți nevoie, cine coordonează proiectul;
 - obțineți acordul de la Consiliul local pentru derularea proiectului (demers realizat de ONG).
- Etapa de desfășurare a proiectului**
 - derulați activitățile propuse și creați insigne și tricouri cu simbolul de reciclare;
 - oferiți-le celor care se implică în proiect.

Mult succes!

Fișa Observ! Apreciez! Evoluez!

În paginile 79-80 se găsesc cele patru fișe *Observ! Apreciez! Evoluez!*, corespunzătoare fiecărei unități de învățare. Totodată, acestea pot fi descărcate și completate din manualul digital, la finalul fiecărei unități de învățare.

Citești cu atenție fiecare afirmație din fișă. Îți manifesti acordul sau dezacordul în legătură cu fiecare afirmație. În funcție de aprecierea ta, bifezi una dintre cele trei casete corespunzătoare fiecărui emoticon: 😊 **acord**, 😐 **indecis/indecisă**, 😞 **dezacord**.

Afirmații	😊 Acord	😐 Indecis/indecisă	😞 Dezacord
a. Am învățat că Dumnezeu este Izvorul existenței, iar eu sunt copilul Său.	✓		
b. Am identificat persoane sfinte pe care le-a ales Dumnezeu să păstreze vie credința în El.			
c. Am exprimat opinii despre rolul persoanelor biblice alese de Dumnezeu pentru mântuirea lumii.			

INSTRUCIUNI PENTRU UTILIZAREA MANUALULUI DIGITAL

Cu un singur **click pe copertă** sau **prin simpla atingere** a acesteia (pe tabletă/telefon) pătrunzi în minunata lume a manualului digital. Aici vei descoperi numeroase **activități multimedia interactive de învățare (AMII)** legate de tema lecției. Acestea sunt evidențiate în varianta digitală și în cea tipărită prin simbolurile următoare:

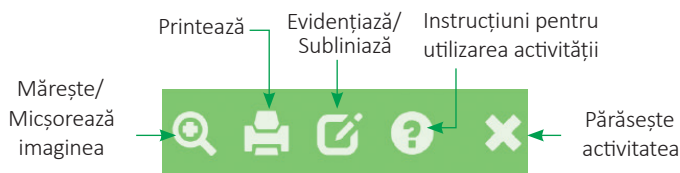
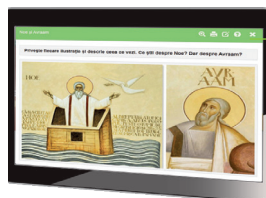
Pagina principală a manualului digital

Coperta digitală a manualului

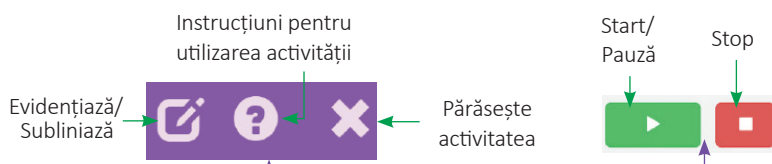
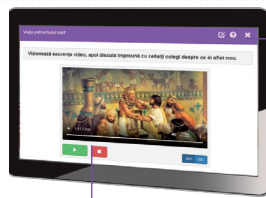
AMII STATICE

- ilustrații
- fișe de lucru pentru Portofoliu

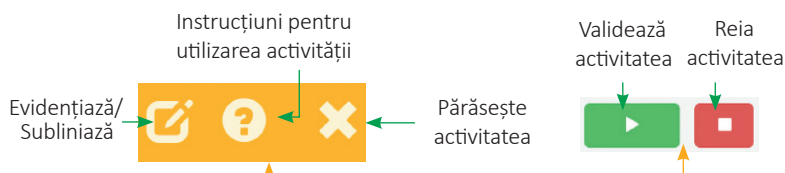
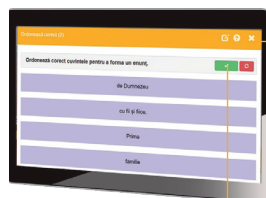
AMII ANIMATE

- materiale video

AMII INTERACTIVE

- exerciții
- jocuri
- teste de evaluare

Aminteste-ți!

Cu Dumnezeu pe calea vieții

- Sfânta Scriptură ni-L prezintă pe Dumnezeu ca fiind alături de oameni pe calea vieții.
- În viață ne călăuzim după cuvântul lui Hristos.
- Ne asemănăm cu Dumnezeu prin iubire.

Sfințenia, cale spre Dumnezeu

- Calea spre Dumnezeu este deschisă tuturor oamenilor prin Mântuitorul Iisus Hristos.
- Învățătura lui Dumnezeu a fost răspândită de către Sfinții Apostoli în lume.
- Sfinții sunt modele de mărturisire și trăire a credinței.

Iubirea creștină, sprijin pentru conviețuirea cu ceilalți

- Cea mai mare poruncă dată de Domnul Iisus Hristos este iubirea.
- Domnul Iisus Hristos a binecuvântat familia.
- Prietenia este un exemplu de iubire creștină.

Nașterea Domnului, vestire și împlinire

- Nașterea Domnului a fost vestită de proroci.
- Cei trei magi au venit să se închine Pruncului la Betleem.

De la Florii la Înviere

- După Intrarea Domnului în Ierusalim, urmează Săptămâna Patimilor.
- Femeile mironosițe au primit bucuria Învierii Domnului.

1. Stabilește valoarea de adevăr a enunțurilor de mai jos, după model. Transcrie-le pe caiet.

- A / F** a) Calea spre Dumnezeu o putem cunoaște din cuvântul Bibliei explicat în Biserică.
- A / F** b) Domnul Iisus Hristos este model de sfințenie pentru toți oamenii.
- A / F** c) Învățătura Domnului Iisus Hristos a fost transmisă de către profeți.
- A / F** d) La sfințenie se poate ajunge prin harul lui Dumnezeu și prin efort personal.
- A / F** e) Venirea lui Mesia a fost vestită de către Adam.
- A / F** f) Credința creștină a fost adusă în țara noastră de către Sfântul Apostol Andrei.

2. Completează, în caiet, enunțurile cu expresiile potrivite, după model.

„Calea, Adevărul și Viața”

- iubire creștină
- situații dificile
- Învierea Domnului
- Sfinților Apostoli

Model: Dumnezeu este Calea, Adevărul și Viața.

- a) Este bine să cerem sfat duhovnicului când ajungem în ...
- b) Domnul nostru Iisus Hristos este model de ...
- c) Învățătura Domnului Iisus Hristos a fost transmisă lumii prin predica ...
- d) Înălțarea Domnului se sărbătorește la 40 de zile de la ...

3. Scrie, în caiet, două sfaturi bune pe care le-ai primit și le-ai pus în practică, de la o persoană cu care ai petrecut timpul în vacanță. Inspiră-te din modelul alăturat.

- Să citesc mai mult.

4. În careul de mai jos sunt ascunse trei virtuți creștine care îl apropie pe credincios mai mult de Dumnezeu. Identifică-le și alcătuieste câte un enunț cu fiecare, după model. Notează-le în caiet.

Model: IUBIREA este izvorâtă din Dumnezeu.

I	U	B	I	R	E	A	H	H	I	D	O	V	R	M
S	F	Ă	E	T	R	U	G	Ă	C	I	U	N	E	A
P	A	C	R	Ă	B	D	A	R	E	A	A	E	T	Z
R	B	C	T	X	A	L	N	S	G	R	I	G	J	R
M	I	L	A	E	Q	L	I	T	U	R	G	H	I	E
R	K	V	R	I	M	C	F	O	B	H	U	I	H	O
O	R	P	E	C	E	A	H	S	N	V	X	C	G	N
A	D	Y	A	I	S	F	A	H	I	P	D	Z	T	P

5. Discută cu profesorul și colegii despre atitudinea persoanelor din imaginile de mai jos, după model.

Model: În imaginea a. este vorba despre iubirea copilului față de mamă, manifestată prin sărut și dăruire de flori.

(Auto)Evaluare inițială | Îmi amintesc!

GRILĂ DE (AUTO)EVALUARE

Total ex. 1: 3 puncte

- I. – model de rezolvare
- II. – 1 punct
- III. – 1 punct
- IV. – 1 punct

Total ex. 2: 2 puncte

- a. – model de rezolvare
- b. – 0.50 puncte
- c. – 0.50 puncte
- d. – 0.50 puncte
- e. – 0.50 puncte

Total ex. 3: 4 puncte

- a. – 1 punct ascultarea de părinți
- b. – 1 punct sfaturile tatălui
- c. – 1 punct sfaturile mamei
- d. – 1 punct originalitate și creativitate

Se acordă 1 punct din oficiu. Total 10 puncte

1. *Transcrie enunțurile în caiet, apoi selectează varianta corectă de răspuns, conform modelului.*

I. Un citat biblic se scrie corect astfel:

- a) cartea, versetul și capitolul;
- b) cartea, capitolul și versetul;
- c) capitolul, cartea și versetul.

III. Noul Testament cuprinde:

- a) 39 de cărți;
- b) 27 de cărți;
- c) 66 de cărți.

II. Biblia este formată din:

- a) Vechiul Testament;
- b) Noul Testament;
- c) Vechiul și Noul Testament.

IV. Sfintele Evanghelii au fost scrise de:

- a) Sfântul Apostol Pavel;
- b) cei 12 Sfinți Apostoli;
- c) cei patru Sfinți Evangheliști.

2. *Completează spațiile libere, folosind cuvintele potrivite indicate între paranteze, după model. Transcrie enunțurile în caiet.*

(harul, Sfinții Apostoli, creștinismul, exemplul, ~~sfințenie~~)

- a) Omul este chemat de Dumnezeu să ajungă la *sfințenie* prin practicarea faptelor bune.
- b) Mântuitorul Iisus Hristos i-a trimis pe ... să răspândească învățătura Sa în lume.
- c) Autorii cărților Sfintei Scripturi au fost inspirați de ... Duhului Sfânt.
- d) Sfinții L-au mărturisit pe Dumnezeu prin ... vieții lor.
- e) Sfântul Apostol Andrei a răspândit ... pe teritoriul țării noastre.

3. *Scrive un text de aproximativ șapte rânduri despre datoriile copiilor față de părinți, pornind de la citatul biblic:*

„Ascultă, fiul meu, învățătura tatălui tău și nu lepăda îndrumările maicii tale.” (Pildele Lui Solomon 1, 8)

În redactarea textului, vei ține seama de următoarele aspecte:

- a) virtutea ascultării de părinți;
- b) sfaturile pe care le-ai primit de la tatăl tău;
- c) sfaturile pe care le-ai primit de la mama ta;
- d) să dai dovadă de creativitate și originalitate.

Unitatea **1**

Dumnezeu Se face cunoscut omului

- Lecția 1** | Crearea lumii | 12
- Lecția 2** | Prima familie: Adam și Eva | 15
- Lecția 3** | Prietenia lui Dumnezeu cu Noe și Avraam | 18
- Lecția 4** | Iosif și frații săi – model de iertare | 21
- Lecția 5** | Moise, omul care a vorbit cu Dumnezeu | 24
- Lecția 6** | De la regele David la Împăratul Hristos | 27
- Recapitulare** | 30
- Proiect** | Îngrijim mediul în care trăim | 31
- Evaluare** | 32

Descoperă, la pagina 31, proiectul **Îngrijim mediul în care trăim**. Activitățile din cadrul proiectului se vor derula pe parcursul semestrului I. Participă, împreună cu ceilalți colegi/celelalte colege, la realizarea acestui proiect.

▲ Geneza, fresce aparținând Bisericii Sfânta Treime, București

Dicționar

a se adăpa: a bea apă
chip: imaginea unei persoane; (aici) oglindirea imaginii lui Dumnezeu în om; nemurire
a făuri: a crea, a face, a realiza
lumea văzută: lumea în totalitatea ei; Universul

Dumnezeu este **Părintele** nostru iubitor. El a creat lumea îngerilor, Universul întreg și pe noi, oamenii. **Îngeri** sunt ființe spirituale, care Îl laudă neîncetat pe Dumnezeu în cântările lor. Tot ei sunt și ajutor pentru oameni, deoarece sunt mesagerii lui Dumnezeu către noi și ne călăuzesc mereu, îndemnându-ne să facem binele și să evităm răul.

Cu atotputernicia Sa, doar prin cuvântul *Să fie!*, Dumnezeu **a creat** timp de șase zile **lumea văzută**. El a făcut lumina, bolta cerească, a dat pământului verdeață, flori și pomi roditori, a făcut astrele, a dat viață animalelor din mări și oceane, păsărilor și apoi animalelor sălbatice și domestice de pe fața pământului. La urmă, Dumnezeu a făcut omul, coroana creației Sale. Apoi, a binecuvântat ziua a șaptea și a sfințit-o pentru că în ea S-a odihnit. A privit Dumnezeu tot ce a făcut și I-a plăcut, căci toate erau bune și frumoase.

Omul a fost creat de Dumnezeu după chipul Său ca să ajungă la asemănarea Sa, prin credință și prin săvârșirea de fapte bune. A fost creat printr-un act special, cu mâna Sa, **unic, cu trup și suflet**, fiecare om având particularitățile și calitățile sale. Noi ne dorim să fim asemenea lui Dumnezeu și ne folosim voința și calitățile spre a realiza binele, frumosul și spre a spune adevărul.

Dumnezeu este, astfel, **Izvorul existenței**. El dă viața și o susține în continuare, iar noi ne bucurăm din darurile Lui acum și în veșnicie.

Cuvântul Scripturii: „Și a privit Dumnezeu toate câte a făcut și iată erau bune foarte.” (Facerea 1, 31) „Și a zis Dumnezeu: «Să facem om după chipul și asemănarea Noastră!»” (Facerea 1, 26)

„În ce chip dorește cerbul izvoarele apelor, așa Te dorește sufletul meu pe Tine, Dumnezeule! Însetat-a sufletul meu de Dumnezeul cel viu.” (Psalmul 41, 1-2)

Din tainele textului

1. Cine este numit *Izvorul existenței* noastre?
2. În ce mod creează Dumnezeu lumea înconjurătoare?
3. Cine este coroana creației lui Dumnezeu?

Repere pentru suflet

- Dumnezeu este Izvorul existenței și Părintele omenirii.
- El a creat cerul și pământul, lumea spirituală a îngerilor și lumea materială.
- Omul este creat după chipul lui Dumnezeu: unic, cu trup și suflet, înzestrat cu diferite calități.

Exersez cu bucurie!

- 1 Realizează corespondența dintre cuvintele din cele două coloane și imaginile din dreapta, după model. Notează soluțiile în caiet.

I. Dumnezeu

1. chipul lui Dumnezeu

II. îngerii

2. verdeață, flori și pomi fructiferi

III. pământul

3. Părintele omenirii

IV. astrele

4. ființe spirituale

V. omul

5. lumina naturală

6. parcul de joacă

a.

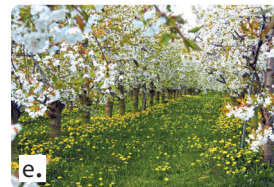
b.

c.

d.

e.

- 2 Ordonează cuvintele pentru a alcătui enunțuri, după model. Notează-le în caiet.

a) • este • cununa • creației. • Omul

Model: Omul este cununa creației.

b) lui Dumnezeu • către oameni. • sunt • Îngerii • mesagerii

c) I-a plăcut • Lui Dumnezeu • ce • tot • a făcut.

În manualul digital

◆ Completează fișele propuse în manualul digital pentru a afla mai multe despre crearea lumii.

3 Ordonează, în caiet, ideile despre elementele creației, așa cum apar în textul lecției.

- a) Dumnezeu a făcut stelele.
- b) Dumnezeu a făcut ființele din ape și păsările.
- c) Dumnezeu a făcut bolta cerească.
- d) Dumnezeu a făcut animalele și omul.
- e) Din pământ au răsărit verdeață, pomi și flori.

4 Găsește cuvinte potrivite pentru completarea enunțurilor cu elemente ale creației, inspirându-te din imaginile de mai jos. Prezintă-le colegilor.

- a) Dumnezeu a creat lumea spirituală a ...
- b) „Să mișune apele de vietăți, ființe cu viață în ele și ... să zboare pe pământ, pe întinsul tăriei cerului!” (Facerea 1, 20)
- c) „Să facem ... după chipul și după asemănarea Noastră.” (Facerea 1, 26)
- d) Dumnezeu a dat pământului verdeață, ... și pomi roditori.

Reflectez!

5 **Investighează!**

Analizează situația prezentată mai jos. Rezolvă cerințele, pe o coală A4, completând în tabel, conform modelului.

Parcul de joacă din cartierul în care locuiești nu este foarte curat. Se pot vedea peste tot ambalaje, hârtii și PET-uri. Nu mai este atât de plăcut să ieși în parc să te joci cu prietenii.

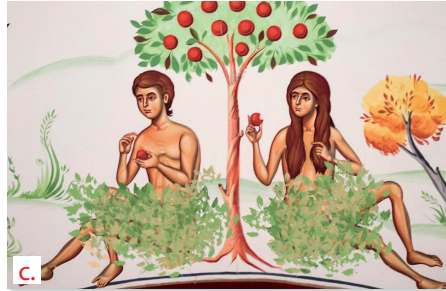
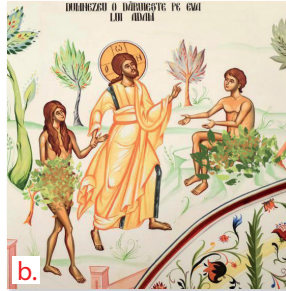
- a) Identifică alte două cauze și două efecte ale poluării parcului, precum și soluții pentru prevenirea poluării și pentru îngrijirea parcului.

Cauzele poluării parcului	Efectele poluării parcului	Soluții	
		pentru prevenirea poluării	pentru îngrijirea parcului
neglijența	aspectul neplăcut	mai multe coșuri de gunoi	colectarea gunoaielor

- b) Aduagă tabelul la portofoliu.

- a.** Crearea Evei
- b.** Dumnezeu o dăruiește pe Eva lui Adam
- c.** Adam și Eva călcând porunca
- d.** Plângerile lui Adam și ale Evei

Dicționar

Adam: pământ
deznădăjduit:

lipsit de speranță

Eden: bucurie,
desfătare

Eva: viață

ispită: ademenire,
tentajie

Mesia: cuvânt din
limba ebraică ce
semnifică *Unsul*

(alesul lui
Dumnezeu), iar
în limba greacă

înseamnă *Hristos*
profeție: preves-
tire

Dumnezeu l-a înzestrat pe om, încă din momentul creării lui, cu **darul vieții** și l-a așezat în grădina Edenului. El a creat, din țărână, **bărbatul și femeia**, pe Adam și pe Eva. Aceștia au format **prima familie** și au fost binecuvântați de Dumnezeu cu fii și fiice.

Adam și Eva se bucurau de toate darurile pe care Dumnezeu le crease pentru ei și erau fericiți. Ei au primit poruncă de la Dumnezeu să nu mănânce din pomul cunoștinței binelui și răului, pentru a nu cunoaște ce este răul.

Dar cei doi, Adam și Eva, au încălcat această poruncă față de Dumnezeu, sub ispita celui rău în chipul șarpelui, și au pierdut bucuria de a rămâne în Rai.

Pentru a nu fi singuri și deznădăjduți, Dumnezeu le-a promis că va trimite un **Mântuitor**, Care se va naște dintr-o Fecioară. Această promisiune reprezintă prima profecie despre venirea lui Mesia, care este Iisus Hristos, Cel ce va birui răul și îi va așeza pe oameni în comuniune cu Creatorul.

Apoi, Dumnezeu **i-a încredințat omului toată creația** ca dar și **l-a responsabilizat** să o lucreze, să o protejeze, să se roage pentru ea, să o păstreze și să o îngrijească prin efort și muncă.

Toată frumusețea creației reflectă frumusețea Creatorului și, astfel, **omul îl cunoaște pe Dumnezeu** din lucrurile Sale.

Cuvântul Scripturii: „Și a zis Domnul Dumnezeu: «Nu este bine să fie omul singur; să-i facem ajutor potrivit pentru el (...)» și a făcut Dumnezeu femeia și a adus-o la Adam.” (Facerea 2, 18; 22)

„Când privesc cerurile, lucrul mâinilor Tale, luna și stelele pe care Tu le-ai întemeiat, îmi zic: Ce este omul că-Ți amintești de el? Sau fiul omului, că-l cercetezi pe el? Micșoratu-l-ai pe dânsul cu puțin față de îngeri, cu mărirea și cu cinste l-ai încununat pe el. Pusu-l-ai pe dânsul peste lucrul mâinilor Tale, toate le-ai supus sub picioarele lui.” (Psalmul 8, 3-6)

„Ieși-va omul la lucrul său și la lucrarea sa până seara. Cât s-au mărit lucrurile Tale, Doamne, toate cu înțelepciune le-ai făcut! Umplutu-s-a pământul de zidirea Ta.” (Psalmul 103, 24-25)

Din tainele textului

1. Pe cine a așezat Dumnezeu în grădina Edenului?
2. Ce poruncă au primit Adam și Eva de la Dumnezeu?
3. Ce promisiune le-a făcut Dumnezeu oamenilor?
4. Ce responsabilități are omul față de creație?

Repere pentru suflet

- Adam și Eva au format prima familie.
- Viața este cel mai frumos dar făcut de Dumnezeu lumii create.
- În marea Sa iubire, Dumnezeu nu i-a părăsit pe Adam și pe Eva și le-a făgăduit un Mântuitor.
- Dumnezeu l-a responsabilizat pe om să păstreze, să protejeze și să îngrijească natura.

Exersează cu bucurie!

1 Stabilește valoarea de adevăr a următoarelor enunțuri, după model. Transcrie-le în caiet.

- A / F** a) Viața este cel mai prețios dar primit de om de la Dumnezeu.
- A / F** b) Dumnezeu i S-a descoperit omului ca Părinte iubitor.
- A / F** c) Adam și Eva au format prima familie.
- A / F** d) Omul a ascultat porunca dată de Dumnezeu.
- A / F** e) Dumnezeu a binecuvântat prima familie cu fii și fiice.
- A / F** f) După plecarea primilor oameni din Eden, Dumnezeu i-a părăsit.
- A / F** g) Mântuitorul promis primilor oameni avea să învingă răul din lume.
- A / F** h) Dumnezeu S-a descoperit omului prin toate frumusețile lumii create.

2 Identifică, în caseta alăturată, cuvintele potrivite pentru completarea versetelor biblice, care corespund imaginilor date. Prezintă-le colegilor.

- luna și stelele
- omul
- îngeri
- naște fiu

a) „Când privesc cerurile, lucrul mâinilor Tale, ... pe care Tu le-ai întemeiat, îmi zic: Ce este omul că-ți amintești de el?”
(Psalmul 8, 3-4)

b) „Iată, Fecioara va lua în pântece și va ... și vor chema numele lui Emanuel.”
(Isaia 7, 14)

c) „Micșoratu-l-ai pe dânsul cu puțin față de ..., cu mărire și cu cinste l-ai încununat pe el!”
(Psalmul 8, 5)

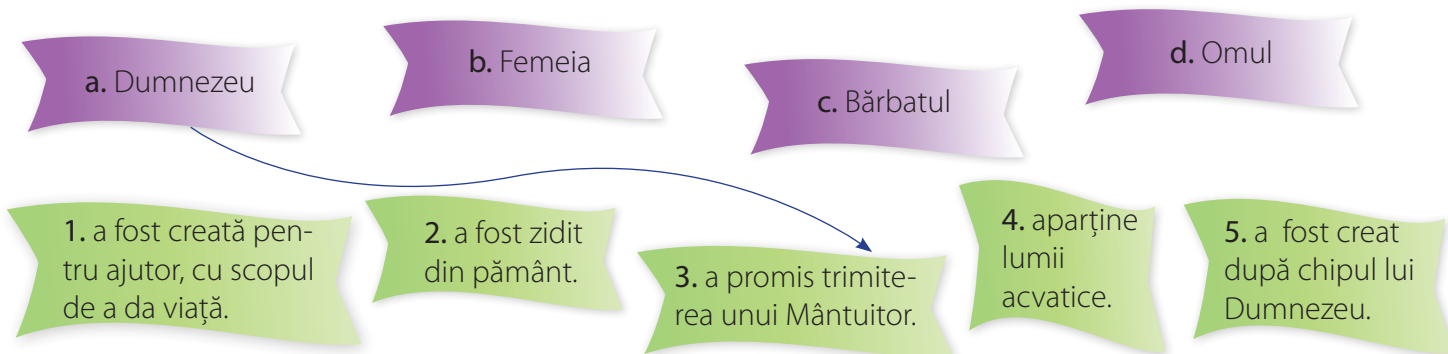

d) „leși-va ... la lucrul său și la lucrarea sa până seara.”
(Psalmul 103, 24)

În manualul digital

- ◆ Accesează varianta digitală a manualului și formulează o deviză a echipei tale, care să sugereze bucuriile vieții.

3 Realizează corespondența dintre afirmațiile date și persoanele la care se face referire, după model. Transcrie soluțiile în caiet.

Reflectez!

4 Citește, apoi discută cu profesorul despre importanța familiei, pornind de la următoarele afirmații.

- În familie copilul învață să fie recunoscător.
- Părinții sunt primii profesori de religie.
- Mă simt în siguranță alături de părinți.

- Identifică valorile unei bune educații, printr-un exemplu.
- Precizează care dintre membrii familiei tale se ocupă de educația ta religioasă.
- Menționează momentele care îți dau siguranță în familie.

5 Imaginează-ți că prietenul tău vrea să cunoască mai multe despre existența lui Dumnezeu. Propune-i o plimbare în natură, unde vei discuta cu el despre frumusețea creației și despre cum L-ai cunoscut pe Dumnezeu din această minunată lucrare a Sa.

- Scrive pe un postit minimum trei argumente pe care vrei să i le prezinți, după model.

• Coloritul florilor mă trimite cu gândul la înțelepciunea unui Creator.

- ...
- ...
- ...

- Adaugă postitul la portofoliu.

Prietenia lui Dumnezeu cu Noe și Avraam

▲ Noe și Avraam

Sfânta Scriptură ne amintește de Noe și Avraam, două personalități foarte importante ale istoriei omenirii, care au trăit cu mult înainte de venirea Mântuitorului Iisus Hristos.

Noe a fost un om drept, care a ascultat și a împlinit cuvântul lui Dumnezeu. Viața lui era curată și trăia în **prietenie cu Dumnezeu**, aducându-i jertfă de laudă. De aceea, Dumnezeu i-a binecuvântat pe Noe și pe fiii săi.

La îndemnul lui Dumnezeu, Noe a construit o arcă prin care a salvat de la potop familia sa și multe viețuitoare. El a adus jertfă de mulțumire, arătându-și recunoștința față de Dumnezeu. Atunci, **Dumnezeu** a încheiat un **legământ cu Noe**, prin care i-a făgăduit că-l va ocroti pe el și pe urmașii săi. Semnul legământului, al ocrotirii și al purtării de grijă a lui Dumnezeu este **curcubeul**.

Apoi, patriarhul **Avraam** a fost cel care a primit **binecuvântarea și promisiunea lui Dumnezeu**: „Eu sunt și iată care-i legământul Meu cu tine: vei fi tată a mulțime de popoare, și nu te vei mai numi Avram, ci Avraam va fi numele tău, căci am să te fac tată a mulțime de popoare ...” (Facerea 17, 4-5)

Pentru credința sa dreaptă și viața sfântă, Dumnezeu i s-a descoperit lui Avraam, la stejarul din Mamvri, în chipul a trei Oameni, care simbolizează cele trei Persoane ale Sfintei Treimi: Tatăl, Fiul și Sfântul Duh. Avraam l-a rugat să rămână la el, să se odihnească. Le-a spălat picioarele și Le-a oferit loc de odihnă și l-a invitat la masă, prilej cu care Dumnezeu i-a făcut cunoscută lui Avraam voia Sa.

Cu acești oameni drepti și credincioși a început să se formeze **poporul ales**, care asculta de Dumnezeu. Ei ne sunt modele de credință, ascultare, viață curată și prietenie.

Cuvântul Scripturii: „Noe însă a aflat har înaintea Domnului Dumnezeu. (...) Noe era om drept și neprihănit între oamenii timpului său și mergea pe calea Domnului. Și i s-au născut lui Noe trei fii: Sem, Ham și Iafet.” (Facerea 6, 8-10)

„Iată, ca semn al legământului, pe care-l închei cu voi Pun curcubeul Meu în nori, ca să fie semn al legământului dintre Mine și pământ.” (Facerea 9, 12)

Din tainele textului

1. Cine era Noe?
2. Care este semnul legământului lui Dumnezeu cu Noe?
3. Ce legământ încheie Dumnezeu cu Avraam?
4. Cum i se descoperă Dumnezeu lui Avraam la stejarul din Mamvri?

Repere pentru suflet

- Noe și Avraam erau oameni dreți și credincioși, care Îl iubeau pe Dumnezeu.
- Dumnezeu le-a făgăduit lui Noe și lui Avraam că-i va ocroti și că va binecuvânta viața lor și a urmașilor.
- Sfânta Treime i se descoperă pentru prima dată lui Avraam la stejarul din Mamvri.

Exersează cu bucurie!

1 Ordonează enunțurile de mai jos conform desfășurării evenimentelor relatate în text.

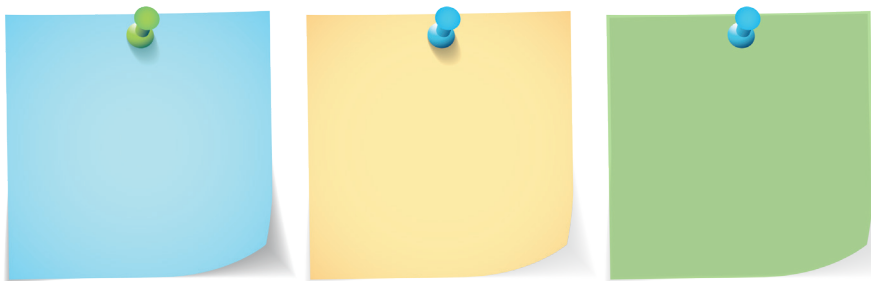
- Dumnezeu a încheiat cu Noe un legământ, al cărui semn este curcubeul.
- Unii dintre urmașii primilor oameni s-au depărtat de Dumnezeu, făurindu-și proprii idoli.
- Dumnezeu, în chipul a trei Oameni, l-a vizitat pe Avraam la stejarul din Mamvri.
- Noe a construit o arcă cu ajutorul căreia și-a salvat familia și multe viețuitoare de la potop.
- Dumnezeu, văzând pe Noe om drept și ascultător, l-a binecuvântat pe el și pe familia lui.

2 Stabilește valoarea de adevăr a următoarelor enunțuri, după model. Transcrie-le în caiet.

- A / F a) Avraam era un om drept și credincios.
- A / F b) Dumnezeu i-a promis lui Avraam că va fi tată a mulțime de popoare.
- A / F c) Avraam a trăit înaintea lui Noe.
- A / F d) Dumnezeu i-a transmis lui Noe voia Sa la stejarul din Mamvri.
- A / F e) Noe a fost binecuvântat de Dumnezeu cu patru fii.

3 Descoperă, din textul lecției, trei însușiri comune părinților Noe și Avraam. Notează-le pe câte un postit. Lipește-le în caiet.

În manualul digital

- ◆ Descarcă, apoi completează fișa „Avraam primește pe Sfânta Treime la stejarul din Mamvri”, propusă în manualul digital.

Reflectez!

4 Analizând comportamentul lui Noe și al lui Avraam, meditează la relația ta cu Dumnezeu și la faptul că și tu poți fi prietenul Lui. Notează în jurnalul personal răspunsul la următoarele întrebări de reflecție:

- Ce calități ar găsi Dumnezeu în inima mea?
- Mă pot defini calitățile mele drept prieten al lui Dumnezeu?
- Ce aș putea face pentru a progresa în relația mea cu Dumnezeu?

5 Realizează un text de minimum cinci rânduri, despre o relație de prietenie în care ești implicat(ă) și prezintă însușirile care o fac frumoasă și durabilă.

- Adaugă textul la *portofoliu*. Atașează o fotografie care să reflecte prietenia voastră.

6 a) Compune un *cvintet* (o strofă alcătuită din cinci versuri) despre prietenul lui Dumnezeu, Noe, pe baza indicațiilor:

Versul 1 – un cuvânt care reprezintă subiectul cvintetului;

Versul 2 – două cuvinte (adjective) care exprimă caracteristicile subiectului;

Versul 3 – trei cuvinte care exprimă acțiuni (verbe);

Versul 4 – patru cuvinte care exprimă sentimentele tale față de subiect;

Versul 5 – un cuvânt care arată însușirea principală a subiectului.

b) Identifică în clasă cuvântul care a coincis în **versul 5** în creațiile celor mai mulți colegi.

Noe

_____	_____		
_____	_____	_____	
_____	_____	_____	_____

▲ Dreptul Iosif

Dicționar

Faraon: rege sau conducător al Egiptului
pecete: sigiliu, ștampilă
a preînchipui: a anticipa, a fi precum cineva

Patriarhul **Iacov**, nepotul lui Avraam, era un om credincios. Pentru fidelitatea sa, Dumnezeu l-a binecuvântat dăruindu-i **doisprezece fii**. Iacov își iubea toți copiii și le purta de grijă. Însă, pe fiul său **Iosif**, care era un tânăr ascultător și credincios, înzestrat de Dumnezeu cu darul de a tâlcui visele, îl aprecia mult. Iubirea tatălui pentru Iosif a stârnit invidia fraților mai mari, care au început a nu-i mai vorbi frumos și prietenește. La vârsta de șaptesprezece ani, Iosif a fost trimis de Iacov la frații săi, care lucrau la câmp. Momentul acesta le-a oferit fraților ocazia potrivită să-l îndepărteze pe Iosif din sânul familiei și să-l vândă unor negustori pentru 20 de arginți. Astfel, Iosif a fost dus ca sclav în Egipt.

Ajuns în Egipt, Iosif a fost aruncat pe nedrept în închisoare, unde s-a făcut remarcat prin darul de a explica visele unor slujitori ai lui Faraon. Unul dintre aceștia a mărturisit despre darul lui Iosif atunci când și Faraon a fost chinuit de niște vise. Iosif a tâlcuit și visele acestuia, fapt pentru care a fost eliberat și așezat în cea mai înaltă funcție din Egipt. I s-a dat inel cu pecete în deget, pentru ca poporul Egiptului să-l respecte și să-l asculte.

Conform viselor lui Faraon, au urmat șapte ani de bogăție și șapte ani de sărăcie. În acest timp, Iosif s-a îngrijit ca poporul să nu moară de foame. Foametea s-a întins peste tot pământul, chiar și în Canaan, unde erau tatăl lui Iosif și frații săi. Aflând ei că în Egipt erau cereale pentru hrană, au pornit în călătorie după grâu. Iosif li s-a descoperit fraților, le-a dat cereale și **i-a chemat în Egipt**, împreună cu tatăl și familiile lor. Bucuros de reîntâlnirea cu tatăl și frații săi, **Iosif și-a iertat frații**, dându-le acestora cele mai bune țărini ale Egiptului pe care să le stăpânească.

Învățăm de la Iosif că **prin iertare dobândim pace, înțelegere, bucurie și înțelepciune**.

Iosif îl preînchipuie pe Domnul nostru **Iisus Hristos** și suferințele Sale.

Având aceste exemple minunate și noi trebuie să iertăm greșelile semenilor, dând dovadă de iubire.

Cuvântul Scripturii: „Apoi au venit și frații lui și, căzând înaintea lui, au zis: «Iată, noi suntem robii tăi.» Iar Iosif le-a zis: «Nu vă temeți! Sunt eu, oare, în locul lui Dumnezeu? Iată, voi ați uneltit asupra mea rele, dar Dumnezeu le-a întors în bine, ca să facă cele ce sunt acum și să păstreze viața unui popor numeros. Deci nu vă mai temeți! Eu vă voi hrăni pe voi și pe copiii voștri.» Și i-a mângâiat și le-a vorbit de la inimă.” (Facerea 50, 18-21)

Din tainele textului

1. Ce au făcut frații lui Iosif din invidie?
2. Ce s-a întâmplat cu Iosif în Egipt?
3. Ce au făcut frații acestuia când au ajuns în Egipt?
4. Cum le-a răsplătit Iosif fapta din trecut?

Repere pentru suflet

- Iacov a fost nepotul lui Avraam și tatăl lui Iosif.
- El era un om credincios și ascultător, iar Dumnezeu l-a binecuvântat cu doisprezece fi.
- Iosif a trecut prin multe încercări, din pricina invidiei fraților săi mai mari, dar Dumnezeu l-a așezat în cea mai înaltă funcție din Egipt.
- Iosif și-a iertat frații și au locuit împreună în armonie și bunăstare în țara Egiptului.

Exersează cu bucurie!

1 Ordonează cronologic ideile principale din textul lecției.

- Iosif a fost vândut unor negustori, în Egipt, pentru douăzeci de arginți.
- Dumnezeu l-a binecuvântat pe Iacov, dându-i doisprezece fi.
- Iosif era un fiu ascultător și credincios părinților săi.
- Iacov, nepotul lui Avraam, era un om credincios.
- Iosif a fost trimis de Iacov la frații săi, care lucrau la câmp.
- Asemenea lui Iosif, și noi trebuie să iertăm greșelile semenilor, dând dovadă de iubire.
- Iosif și-a iertat frații, dându-le cele mai bune țărini ale Egiptului pe care să le stăpânească.

2 Realizează pe o fișă un ciorchine asemănător celui de mai jos.

- Completează ciorchinele, după model, cu însușirile lui Iosif, descoperite în lecție.
- Atașează fișa la portofoliu.

▲ Dreptul Iosif

- 3** Realizează, împreună cu ceilalți colegi, un joc de rol după textul lecției, despre viața lui Iosif, urmând pașii de mai jos:

- a) alege rolul care ți se potrivește;
- b) rescrie textul sub forma unui dialog;
- c) pune în joc textul scris;
- d) descrie la final emoțiile experimentate.

Sugestie: Personajele din dramatizare pot fi următoarele: naratorul, părintele Iacov, Iosif, 11 frați, Faraon, doi negustori cu cămile, doi cumpărători de sclavi, un temnicer, doi servitori ai lui Faraon, doi administratori ai hambarelor lui Faraon și poporul evreu (care va fi reprezentat de restul elevilor).

Reflectez!

- 4** Citește textul:

„(...) toate erau pe mâna lui Iosif, pentru că Domnul era cu el și toate câte făcea, Domnul le sporea în mâinile lui.” (Facerea 39, 23)

Rezolvă următoarele sarcini:

- a) Notează două motive pentru care Domnul era mereu cu Iosif.
- b) Scrie un exemplu din viața ta prin care ai simțit că Dumnezeu ți-a fost alături, iar rezultatele muncii tale s-au îmbunătățit.

- 5** *Inima iertătoare*

Pornind de la iertarea lui Iosif, care a adus pace, bucurie și înțelegere între frați, desenează „Inima iertătoare”.

Urmărește indicațiile:

- a) Notează alte trei efecte ale iertării semenilor.
- b) Alcătuieste propoziții cu aceste efecte ale iertării.
- c) Aduagă desenul la *portofoliu*.

În manualul digital

- ◆ Descarcă, apoi completează fișa „Iertarea, mijloc de asemănare cu Dumnezeu”, propusă în manualul digital.

Moise, omul care a vorbit cu Dumnezeu

▲ Profetul Moise pe Muntele Sinai

Dicționar

în chip minunat:

nefiresc, minunat

mană: hrană trimisă de către Dumnezeu

Muntele Sinai:

Muntele Horeb

poporul lui Israel:

numele poporului

născut din urmașii

lui Iacov; poporul

evreu, numit și

poporul ales

robie: sclavie

Profetul Moise Îl iubea nespus pe Dumnezeu, dar și pe semenii săi. El își apăra și își ajuta poporul ori de câte ori era nevoie. De aceea, pentru dragostea, blândețea și bunătatea sa, el a fost ales să elibereze poporul din robia egipteană și să îl îndrume spre Dumnezeul cel adevărat.

Faraonul Egiptului se temea de poporul evreu pentru că se înmulțise foarte mult în țara sa. De aceea a început să-l persecute prin munci grele, asuprire și sclavie. În acele vremuri grele pentru evrei, s-a născut Moise. El a fost salvat din apele Nilului de însăși fiica Faraonului, care l-a crescut ca pe propriul fiu. În urma unei întâmplări la care a luat parte, Moise a fugit din Egipt și a devenit păstor. **Dumnezeul Făgăduințelor** i S-a descoperit într-un rug aprins și nemistuit de foc, pe Muntele Sinai. El i-a poruncit lui **Moise să elibereze poporul Său din robia egipteană**.

Moise s-a smerit în fața lui Dumnezeu și a primit un toiag cu care avea să facă numeroase minuni în fața egiptenilor și a evreilor, ca toți să cunoască puterea Dumnezeului celui adevărat. Astfel, el a trecut prin Marea Roșie ca pe uscat, căci a despărțit cu toiagul apele mării, în timp ce oastea Faraonului a fost oprită.

Poporul lui Israel a fost salvat din robie, iar Dumnezeu l-a însoțit pe tot parcursul drumului spre **Țara Făgăduinței, țară în care urma să se împlinească promisiunea venirii lui Mesia, numită și Canaan**. Evreii au fost conduși pe drum de Îngerul Domnului, ziua în stâlp de nor, arătându-le calea, iar noaptea în stâlp de foc, luminându-le drumul. În deșert, ei au fost hrăniți, în chip minunat, cu mană cerească, iar din stânca lovită cu toiagul de către Moise, Dumnezeu le-a izvorât apă.

Pe Muntele Sinai, Dumnezeu a încheiat legământ cu poporul Său. Aici, Moise a primit **Decalogul** sau **Cele zece porunci**.

Poporul nu a avut alt conducător în afară de Dumnezeu, iar din Legea Sa a făcut regulă de viață. De aceea noi ascultăm și împlinim Legea lui Dumnezeu, pentru a ne arăta vrednici că suntem urmașii poporului ales.

Cuvântul Scripturii: „Atunci Moise și-a zis: Mă duc să văd această arătare minunată: că rugul nu se mistuiește (...) A strigat la el Domnul din rug și a zis: «Moise! Moise!» Și el a răspuns: «Iată-mă, Doamne!»” (Ieșirea 3, 3-4)

„Zis-a Domnul către Moise: «Cioplește două table de piatră (...) și suie-te la Mine în munte și voi scrie pe aceste table cuvintele Mele.»” (Ieșirea 34, 1)

Din tainele textului

1. Cine a fost Moise?
2. Ce s-a întâmplat cu poporul evreu în Egipt?
3. Unde i s-a descoperit Dumnezeu lui Moise?
4. Ce a primit Moise de la Dumnezeu pe Muntele Sinai?

Repere pentru suflet

- Pentru viața lui curată, profetul Moise a fost ales de Dumnezeu să scoată poporul evreu din robia egipteană.
- Dumnezeu i S-a descoperit lui Moise pe Muntele Sinai, într-un rug aprins.
- Dumnezeu a făcut minuni deosebite prin Moise, ca semenii săi să-L cunoască pe Dumnezeul cel adevărat.
- Moise a primit de la Dumnezeu, pe Muntele Sinai, *Decalogul* sau *Cele zece porunci*.

Exersează cu bucurie!

1 Ordonează, în caiet, ideile referitoare la eliberarea evreilor din robia egipteană.

- a) Dumnezeul Făgăduințelor i S-a descoperit într-un rug aprins și i-a poruncit să elibereze poporul Său din țara Egiptului.
- b) Moise a primit *Decalogul* de la Dumnezeu pe Muntele Sinai.
- c) Dumnezeu a trimis prin Moise numeroase minuni.
- d) Moise, salvat din apele Nilului, a crescut în casa Faraonului.
- e) Poporul evreu a fost salvat din sclavie.
- f) Moise s-a întors în Egipt și i-a cerut Faraonului să elibereze poporul lui Dumnezeu.
- g) În urma unei întâmplări la care a luat parte, Moise a fugit din Egipt și a devenit păstor.
- h) Faraonul Egiptului a persecutat prin muncă silnică și sclavie poporul evreu.

▲ Prorocul Moise

2 Menționează cum a avut grijă Dumnezeu de poporul Său, în drumul spre Țara Făgăduinței, completând, în caiet, enunțurile de mai jos cu termenii potriviți.

- a) Poporul evreu a fost condus spre Țara Făgăduinței, de Îngerul Domnului, ziua în stâlp de ..., iar noaptea în stâlp de foc.
- b) În deșert, poporul evreu a fost hrănit în chip minunat cu
- c) Din ... lovită cu toiagul de către Moise, Dumnezeu le-a izvorât apă.

În manualul digital

- ◆ Descarcă, apoi completează fișele „Moise vorbește cu Dumnezeu” și „Despre mană și pâinea cerească”, propuse în manualul digital.

Reflectez!

- 3 Scrie un text de minimum cinci rânduri, în care să explici cum îți poți manifesta calitatea de lider, urmând exemplul lui Moise. Ține cont de relația lui Moise cu Dumnezeu și de relația lui cu semenii.

Moise conduce poporul ▶
spre Țara Făgăduinței,
frescă, mănăstirea Sucevița

4 Investighează!

Localizează pe hartă:

- locul în care a primit Moise Cele zece porunci;
- marea pe care au traversat-o evreii conduși de Moise spre Țara Făgăduinței.

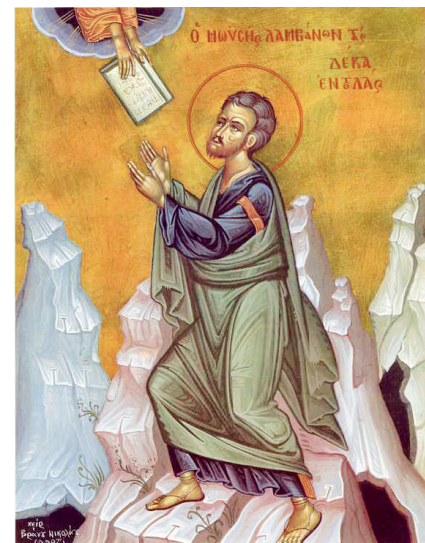
◀ Drumul poporului
evreu spre Țara
Făgăduinței

- 5 Observă imaginea alăturată. Alcătuieste enunțuri urmărind:

- locul primirii *Decalogului* de către Moise;
- Persoana de la care Moise primește *Cele zece porunci*;
- importanța respectării regulilor în comunitatea din care faci parte.

Moise primind Tablele Legii ▶

De la regele David la Împăratul Hristos

▲ Regele David

▲ Împăratul Hristos

Dictionar

chivotul Legii: ladă în care evreii țineau tablele legii

frica de Dumnezeu: grija de a nu-L supăra pe Dumnezeu, teama că prin păcat Îl mâhnim pe Dumnezeu

harpă: instrument muzical cu coarde, asemănător cu lira

pietate: sentiment de atașament și respect față de Dumnezeu

prorocire: prezicere despre voința lui Dumnezeu

psalm: text literar, imn religios

David a fost al doilea rege al poporului israelit, după Saul. S-a născut în cetatea Betleem și a avut o domnie glorioasă, de aproape patruzeci de ani. El a adus chivotul Legii și l-a așezat în Ierusalim, unde și-a dorit să-I zidească lui Dumnezeu un lăcaș.

Persoană deosebită și credincioasă, David avea însușiri sufletești alese, precum iubire, frică de Dumnezeu, curaj, iscusință și mare pietate. De tânăr, el se îndeletnicea cu făurirea instrumentelor muzicale și cântatul la harpă.

Regele David a fost **strămoșul Mântuitorului Iisus Hristos** și a primit de la Dumnezeu promisiunea venirii Acestuia în lume. Prin prorocirile lui David, **Dumnezeu a pregătit omenirea pentru venirea lui Mesia**. Cele mai cunoscute dintre aceste profeții se găsesc în *Cartea Psalmilor*.

Atât profețiile lui David, cât și cele ale profeților care i-au urmat, precum Isaia, Ieremia, Iezechiel și Daniel, i-au ajutat pe oameni să-L recunoască și să-L descopere pe Mântuitorul Iisus Hristos. Misiunea profeților a fost să ferească poporul de cădere în idolatrie și de a-l menține pe calea cea bună. De aceea, Dumnezeu trimitea, din când în când, profeți care să amintească, poporului și conducătorilor acestuia, Legea cea dreaptă și să le întărească în suflete credința în venirea lui Mesia. „Pentru aceasta Domnul meu vă va da un semn: «Iată, Fecioara va lua în pântece și va naște fiu și vor chema numele lui Emanuel.»” (Isaia 7, 14)

Toate **mesajele profețiilor ni-L descoperă pe Iisus Hristos**, Care se va naște din Fecioara Maria. El este Dumnezeul cel adevărat în care credem noi, Care S-a făcut om asemenea nouă, ca să ne facă pe noi asemenea Lui.

Cuvântul Scripturii: „(...) atunci voi ridica după tine pe urmașul tău (...), și voi întări stăpânirea sa. Acela va zidi casă numelui Meu și Eu voi întări scaunul domniei lui în veci. Eu voi fi același tată, iar el Îmi va fi fiu.” (II Regi 7, 12-14)

Din tainele textului

1. Unde s-a născut David?
Câți ani a domnit?
2. Ce calități deosebite avea David?
3. Cum se numește opera scrisă de el?
4. Despre cine profețește regele David?

Repere pentru suflet

- David s-a născut în Betleem și a devenit al doilea rege al poporului israelit.
- El a fost strămoșul Mântuitorului Iisus Hristos.
- Prorocul David a profețit despre venirea lui Mesia în *Cartea Psalmilor*.
- Profeții Isaia, Ieremia, Iezechiel și Daniel, care au urmat lui David, au întărit credința poporului în venirea lui Hristos.

Exersează cu bucurie!

1 Selectează varianta corectă.

- Regele David a fost proroc al Vechiului Testament și:
 - a) strămoșul Mântuitorului Hristos;
 - b) nepotul lui Avraam;
 - c) fiul lui Moise.
- David s-a născut în orașul:
 - a) Ierusalim;
 - b) Betleem;
 - c) Nazaret.

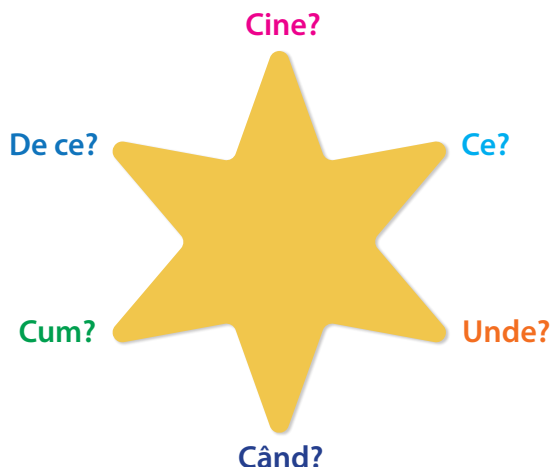
Regele David ▶

- Prorocul David a primit de la Dumnezeu făgăduința despre venirea lui:
 - a) Saul;
 - b) Mesia;
 - c) Moise.
- Pentru a întări credința poporului în venirea lui Mesia, Dumnezeu i-a trimis pe:
 - a) sfinți;
 - b) proroci;
 - c) căpetenii.
- Misiunea profeților era de a feri poporul de:
 - a) căderea în idolatrie;
 - b) armata regelui;
 - c) Faraon.

2 Lucrează împreună cu un coleg/o colegă!

Unul dintre voi adresează întrebări de tipul celor așezate pe steluța de mai jos. Celălalt răspunde pe baza informațiilor din textul citit, apoi rolurile se inversează.

În manualul digital

- ◆ Completează fișele propuse în manualul digital pentru a afla mai multe despre regele David.
- ◆ Urmărește secvențele video și discută cu ceilalți colegi/celelalte colege despre ce ai aflat.

Reflectez!

3 Rezolvă cerințele de mai jos.

- Caută, în *Cartea Psalmilor* din Vechiul Testament, Psalmul 50 al regelui David.
- Desenează, în caiet, o liră și scrie pe corzile lirei primul verset.
- Ce exemplu poți urma din atitudinea manifestată de David față de Dumnezeu?
- Discută despre aceasta cu ceilalți colegi și cu profesorul de religie.

▲ Liră, instrument muzical pentru acompaniament

4 Investighează!

Rezolvă cerințele de mai jos.

- Caută în Sfânta Scriptură prorociile mesianice ale profetilor din imaginile de mai jos, urmărind trimerite:
- Psalmul 71, 11-12 • Isaia 7, 14 • Ieremia 23, 5-6 • Iezechiel 34, 23 • Daniel 7, 13-14 • Miheia 5, 1
- Scrie profețiile identificate pe o fișă, apoi adaug-o la *portofoliu*.

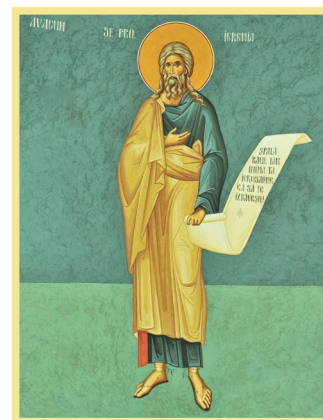
 Portofoliu

▲ Regele David

▲ Profetul Isaia

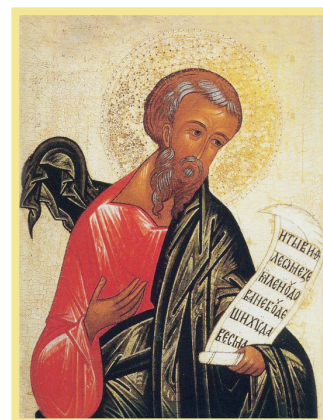
▲ Profetul Ieremia

▲ Profetul Iezechiel

▲ Profetul Daniel

▲ Profetul Miheia

Aminteste-ti!

Crearea lumii

- Dumnezeu este Izvorul existenței și Părintele omenirii.
- El a creat lumea spirituală a îngerilor și lumea văzută.
- Omul a fost creat după chipul lui Dumnezeu.

Adam și Eva

Prima familie: Adam și Eva

- Adam și Eva au format prima familie.
- Ei au primit făgăduința unui Mântuitor.
- Viața este darul lui Dumnezeu.
- Omul este responsabil față de creație.

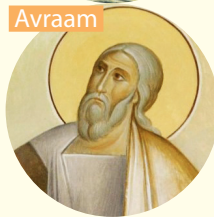
Prietenia lui Dumnezeu cu Noe și cu Avraam

Noe

- Noe și Avraam erau oameni drepti. Dumnezeu a încheiat cu fiecare câte un legământ.

Iosif și frații săi – model de iertare

Avraam

- Iacov a fost nepotul lui Avraam și tatăl lui Iosif.
- Tânărul Iosif a fost luat rob, dar Dumnezeu a fost cu el și l-a așezat în cea mai înaltă funcție din Egipt.
- Iosif și-a iertat frații și au locuit împreună în țara Egiptului.

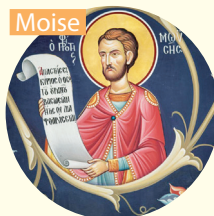
Moise, omul care a vorbit cu Dumnezeu

Iosif

- Profetul Moise a fost ales de Dumnezeu să scoată poporul evreu din robia egipteană.
- Dumnezeu i S-a descoperit pe Muntele Sinai într-un rug aprins.
- Acesta i-a dăruit un toiag cu care a făcut numeroase minuni.
- Moise a primit de la Dumnezeu Decalogul sau Cele zece porunci.

De la regele David la Împăratul Hristos

Moise

- David este strămoșul Mântuitorului Iisus Hristos.

David

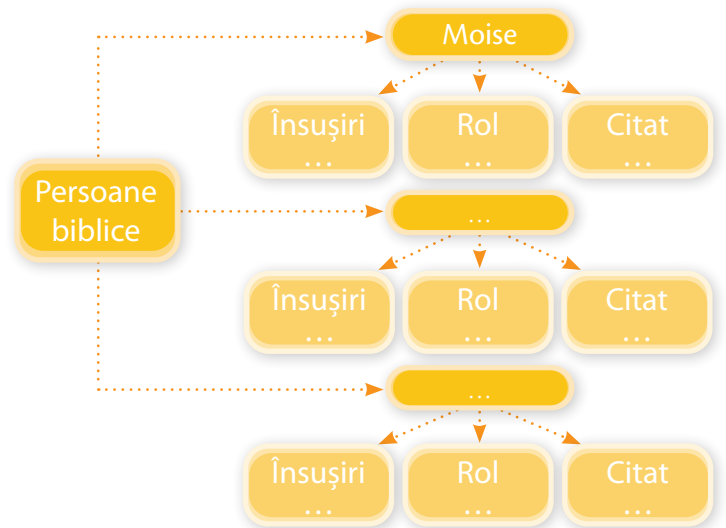
- El s-a născut în Betleem și a fost al doilea rege al poporului israelit.
- În *Cartea Psalmilor*, el a profețit despre venirea lui Mesia.
- După David, profeții Isaia, Ieremia, Iezechiel și Daniel au întărit credința poporului ales.

1. Răspunde la următoarele întrebări:

- Care este ordinea elementelor creației?
- Cum a fost creat omul? Ce reprezintă grija față de creație?
- În ce a constatat legământul lui Dumnezeu cu Noe? Dar cu Avraam?
- Ce înseamnă puterea iertării pentru tine?
- Ce a făcut Moise pentru eliberarea poporului ales? Ce reprezintă Țara Făgăduinței?
- Ce rol a avut regele David în istoria mântuirii?

2. Activitate individuală și pe echipe

- Scrive într-un *organizator grafic*, ca în modelul de mai jos, numele persoanelor biblice din lecțiile învățate în această unitate, atribuindu-le însușirile, rolul pe care l-au avut în istoria Vechiului Testament și un citat/verset.
- Extrage apoi un bilet din coșulețul profesorului, pe care găsești scris numele uneia dintre persoanele biblice învățate.
- Grupează-te cu ceilalți elevi care au extras același bilet. Discută cu ceilalți colegi de echipă și compară cu ei ceea ce ai scris.
- Prezintă, împreună cu echipa, persoana biblică, în fața colegilor, printr-un scurt joc de rol.

3. Realizează o discuție cu colegul de bancă pe baza termenilor: „rug aprins”, „mană”, „Decalog”.

Proiect | Îngrijim mediul în care trăim

► DE CE să derulați acest proiect?

Dumnezeu ne-a dăruit un pământ frumos în care să locuim noi și urmașii noștri. Ni l-a încredințat să avem grijă de el, să-l protejăm și să-l înfrumusețăm. Din neglijență și utilizarea exagerată a unor resurse, întreaga creație suferă.

Toată tehnologia consumă multă energie electrică și combustibil. Pentru a economisi energia este nevoie să reciclăm obiectele.

► CINE va organiza proiectul?

Proiectul va fi organizat de elevi și profesori, în colaborare cu părinții, membrii comunității locale, reprezentanții unor organizații nonguvernamentale pentru protecția mediului sau alte persoane interesate.

► CÂND se va desfășura și cât timp va dura proiectul?

Proiectul se va desfășura pe parcursul semestrului I.

► UNDE se vor desfășura activitățile?

Activitățile se vor desfășura atât în familie, în școală, cât și în comunitate: pe stradă, în parcuri.

► CUM se va organiza proiectul?

Proiectul presupune mai multe etape și activități:

1. Etapa de informare

Identificați în comunitatea voastră următoarele aspecte:

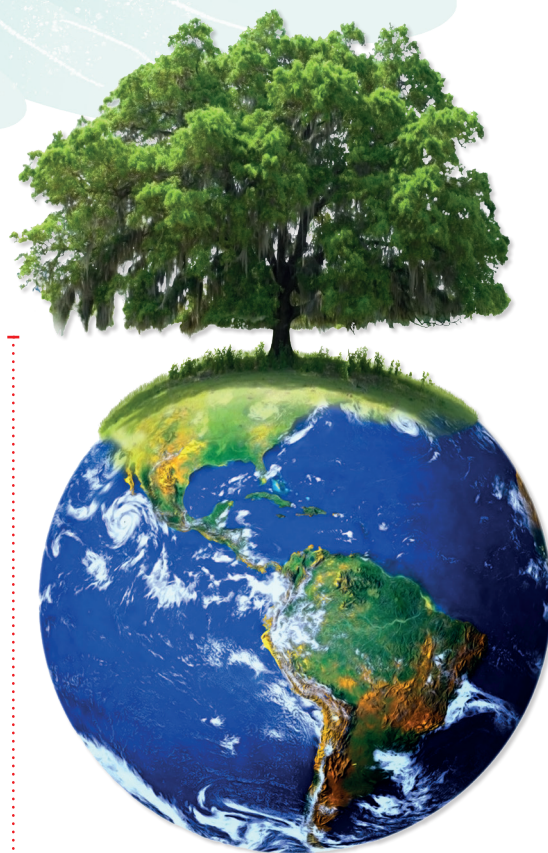
- a) dacă există posibilitatea de a recicla diverse materiale: sticla, plasticul, hârtia, metalele;
- b) dacă există containere de colectare selectivă a materialelor; semnalizați locurile unde sunt amplasate acestea;
- c) dacă nu există containere de colectare; realizați demersuri la Consiliul local, cu ajutorul unor organizații preocupate de mediu.

2. Etapa de organizare a proiectului

- a) stabiliți scopul proiectului, cum doriți să acționați, care sunt activitățile ce urmează să fie organizate, cine vă poate sprijini, care sunt resursele de care aveți nevoie, cine coordonează proiectul;
- b) obțineți acordul de la Consiliul local pentru derularea proiectului (demers realizat de ONG).

3. Etapa de desfășurare a proiectului

- a) derulați activitățile propuse și creați insigne și tricouri cu simbolul de reciclare;
- b) oferiți-le celor care se implică în proiect.

Mult succes!

GRILĂ DE (AUTO)EVALUARE

Total ex. 1: 3 puncte

- 1 – 0,30 puncte
- 2 – 0,30 puncte
- 3 – 0,30 puncte
- 4 – 0,30 puncte
- 5 – 0,30 puncte
- 6 – 0,30 puncte
- 7 – 0,30 puncte
- 8 – 0,30 puncte
- 9 – 0,30 puncte
- 10 – 0,30 puncte

1. Realizează, în caiet, corespondența dintre cele două coloane.

- 1. Dumnezeu
- 2. omul
- 3. lumea văzută
- 4. lumea nevăzută
- 5. modelul creării omului
- 6. Adam și Eva
- 7. Noe și Avraam
- 8. Iosif
- 9. Moise
- 10. David

- a. cununa creației
- b. Universul
- c. prima familie
- d. iertarea
- e. omul care a vorbit cu Dumnezeu
- f. prieteni cu Dumnezeu
- g. strămoșul Mântuitorului
- h. Izvorul existenței noastre
- i. chipul lui Dumnezeu
- j. lumea îngerilor
- k. chitara

2. Realizează, în caiet, un tabel asemănător celui de mai jos și completează-l cu două însușiri corespunzătoare fiecărei persoane studiate, după model.

Persoane	Dumnezeu	Noe	Avraam	Iosif	Moise	David
Trăsături	Creator					
	Atotputernic					

Total ex. 2: 3 puncte

- 1 – 0,30 puncte
- 2 – 0,30 puncte
- 3 – 0,30 puncte
- 4 – 0,30 puncte
- 5 – 0,30 puncte
- 6 – 0,30 puncte
- 7 – 0,30 puncte
- 8 – 0,30 puncte
- 9 – 0,30 puncte
- 10 – 0,30 puncte

3. Alcătuieste un text, de maximum 10 rânduri, cu titlul **Bucuria iertării**.

Vei avea în vedere următoarele aspecte:

- a) ce este iertarea;
- b) două exemple de comportament iertător;
- c) legătura dintre iertare și răbdare.

Total ex. 3: 3 puncte

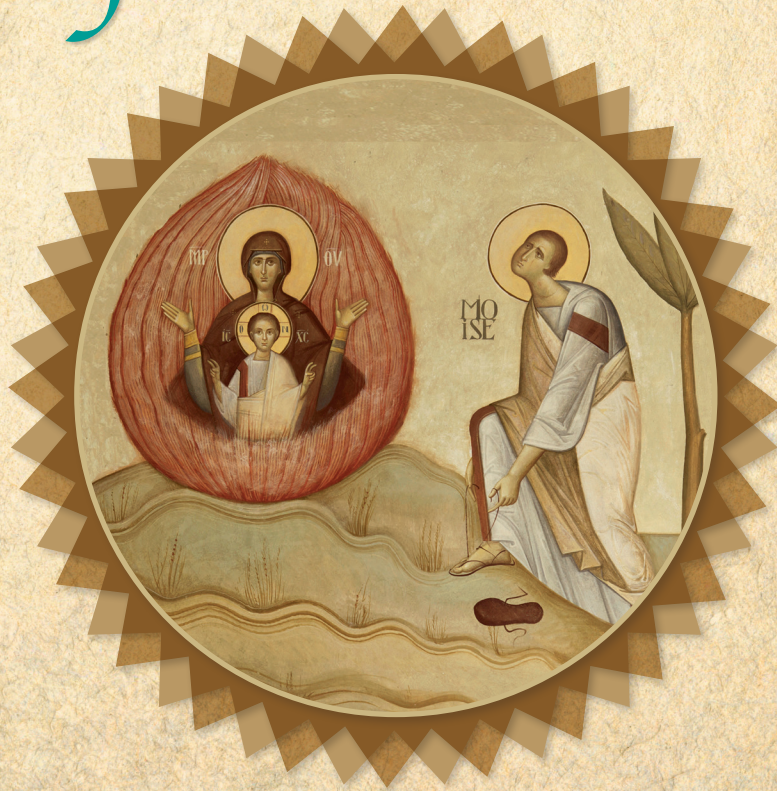
- a) – 1 punct
- b) – 1 punct
- c) – 1 punct

Se acordă 1 punct din oficiu. Total 10 puncte

Unitatea **2**

Iubirea lui Dumnezeu și răspunsul omului

Lecția 1 | Decalogul: importanța lui în viața omului (I) | 34

Lecția 2 | Decalogul: importanța lui în viața omului (II) | 36

Lecția 3 | Răspunsul omului la chemarea lui Dumnezeu | 38

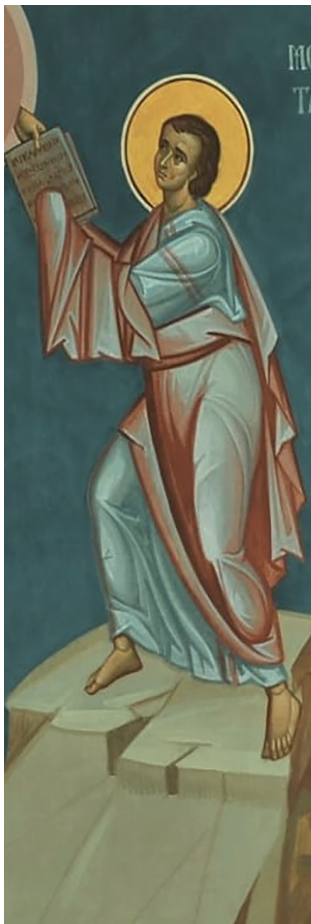
Lecția 4 | Mărturisirea credinței în Vechiul Testament | 41

Lecția 5 | Calitățile omului și slujirea lui Dumnezeu | 44

Recapitulare | 47

(Auto) Evaluare | 48

Decalogul: importanța lui în viața omului (I)

▲ Prorocul Moise

Dicționar

Decalog: cuvânt provenit din limba greacă, format din *deca* – zece și *logos* – cuvânt (poruncă)

Moise a primit de la Dumnezeu **Legea** Vechiului Testament sau Decalogul, pe **Muntele Sinai**. Poruncile au fost scrise chiar cu mâna lui Dumnezeu pe două table de piatră. Pe prima tablă au fost scrise primele patru porunci, în care ni se vorbește despre îndatoririle noastre față de Tatăl ceresc, iar pe cea de-a doua, poruncile care fac referire la îndatoririle față de aproapele nostru. Cele zece porunci au rolul de a ne îndruma să alegem binele în viață.

Decalogul este **darul** pe care Dumnezeu îl face omului din iubire. El cuprinde zece porunci călăuzitoare, date omului pentru a nu se abate de pe calea binelui. Respectarea acestor porunci este foarte importantă atât pentru viața personală, cât și pentru viața socială, deoarece aceste reguli ne conduc spre respect reciproc, înțelegere și dreptate.

Domnul Iisus Hristos ne-a reamintit de importanța acestor porunci în dialogul Său cu oamenii: „Ce este scris în Lege? Cum citești?” Iar el, răspunzând, a zis: „Să iubești pe Domnul Dumnezeuul tău din toată inima ta și din tot sufletul tău și din toată puterea ta și din tot cugetul tău, iar pe aproapele tău, ca pe tine însuși.” (Luca 10, 26-27)

De aceea, Decalogul devine **foarte important pentru viața noastră**, pentru că el ne așază, prin respectarea lui, într-o relație frumoasă cu Dumnezeu și cu semenii noștri.

Cuvântul Scripturii:

Cele zece porunci

1. Eu sunt Domnul Dumnezeuul tău, să nu ai alți dumnezei afară de Mine!
2. Să nu-ți faci chip cioplit și niciun fel de asemănare a niciunui lucru, să nu te închini lor, nici să le slujești!
3. Să nu iei numele Domnului Dumnezeuului tău în deșert!
4. Adu-ți aminte de ziua odihnei, ca să o sfințești!
5. Cinstește pe tatăl tău și pe mama ta, ca să-ți fie bine și să trăiești ani mulți pe pământ!
6. Să nu ucizi!
7. Să nu fii desfrânat!
8. Să nu furi!
9. Să nu mărturisești strâmb împotriva aproapelui tău!
10. Să nu dorești nimic din câte are aproapele tău! (Ieșirea 20, 2-17)

Din tainele textului

1. Ce a primit Moise pe Muntele Sinai de la Dumnezeu?
2. Ce cuprinde *Decalogul*?
3. De ce este important să respectăm *Decalogul*?

Repere pentru suflet

- Moise a primit Tablele Legii de la Dumnezeu pe Muntele Sinai.
- *Decalogul* cuprinde zece porunci călăuzitoare în relația omului cu Dumnezeu și cu semenii săi.
- Respectarea poruncilor conduce la comuniunea cu Dumnezeu și cu oamenii.

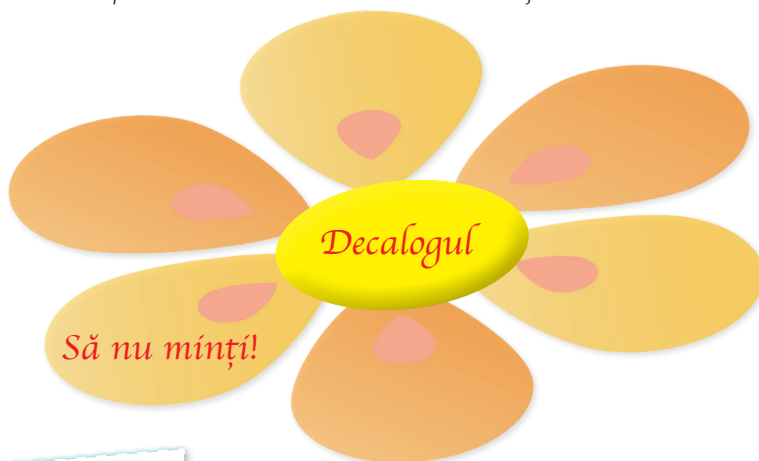
Exersează cu bucurie!

1 Notează, pe caiet, varianta corectă de răspuns.

- I. Muntele pe care Moise a primit *Decalogul* este:
- a) Muntele Măslinilor;
 - b) Muntele Fericitilor;
 - c) Muntele Sinai.
- II. *Decalogul* reprezintă:
- a) Legea Vechiului Testament;
 - b) Porunca iubirii;
 - c) Legea Statului.
- III. Domnul Iisus Hristos ne-a reamintit:
- a) importanța celor zece porunci;
 - b) lipsa importanței *Decalogului* pentru creștini;
 - c) contradicția dintre Legea *Decalogului* și Legea Statului.

2 Identifică poruncile din *Decalog* care se potrivesc atitudinilor morale de pe postit. Desenează, pe caiet, o floare asemănătoare cu cea de mai jos. Completează petalele floării cu atitudinile morale, după model.

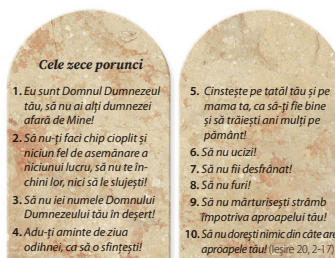
Model: Spun numai adevărul. ► Să nu minți!

- Merg duminica la Sfânta Liturghie.
- Vorbesc frumos cu mama.
- Cred în Dumnezeul cel adevărat.
- Spun numai adevărul.
- Nu vorbesc urât despre cele sfinte.
- Nu îmi pierd timpul cu telefonul.

Reflectez!

- 3 Lucrează în echipă pentru a stabili un decalog al clasei tale, după modelul *Decalogului* biblic. Analizează împreună cu colegii, apoi transcrie pe o coală de hârtie regulile clasei. Folosește acest material la ora de dirigenție. Afișează-l în sala de clasă!

- 4 a) Transcrie *Decalogul* pe o foaie, apoi memorează-!
b) Atașează-l la portofoliu.

Portofoliu

În manualul digital

- ◆ Descoperă în manualul digital fișele-suport pentru studiul Celor zece porunci.
- ◆ Află mai multe despre importanța *Decalogului* în viața omului urmărind secvența video.

Decalogul: importanța lui în viața omului (II)

▲ Prorocul Moise

Dicționar

liturghie: serviciu divin bisericesc, oficiat duminica și în zilele de sărbătoare

Poruncile **Decalogului** sunt lumini care ne călăuzesc în viață pentru a avea o relație frumoasă cu Dumnezeu și cu semenii noștri. Ele au fost date umanității acum peste trei mii de ani și rămân mereu actuale. În viața noastră de creștini le primim și ni le asumăm astfel:

Porunca I. Dumnezeu își dorește ca omul să Îl recunoască drept Părintele iubitor, care ne poartă de grijă și așteaptă să mărturisim credința în El.

Porunca a II-a. Dumnezeu ne cere să nu ne închinăm idolilor, nici să ne lăsăm amăgiți de lucruri care creează dependențe rele.

Porunca a III-a. Cinstirea numelui lui Dumnezeu se realizează prin rostirea lui cu respect, cu bună-cuviință, prin adresarea de cuvinte frumoase și prin respectarea cuvântului dat semenilor noștri și lui Dumnezeu.

Porunca a IV-a. Sfințirea zilei de duminică, închinată Domnului, se face prin participarea la Sfânta Liturghie, prin vizitarea celor dragi nouă și a celor aflați în diferite nevoi.

Porunca a V-a. Părinților noștri le datorăm recunoștință, ascultare și respect. Îndeplinirea acestei porunci ne aduce, ca răsplată, binecuvântarea lui Dumnezeu încă din timpul vieții.

Porunca a VI-a. Viața fiecăruia dintre noi este importantă, pentru că este darul lui Dumnezeu. De aceea, ea trebuie prețuită și respectată, slăvind pe Dumnezeu pentru toate.

Porunca a VII-a. Dumnezeu ne îndrumă să avem o viață curată, să participăm la sfintele slujbe și să ne respectăm îndatoririle familiale.

Porunca a VIII-a. Este important ca omul să își câștige cele necesare vieții, prin efort și muncă cinstită. Dumnezeu își dorește să recunoaștem și să respectăm bunurile materiale, intelectuale și spirituale ale celui alt, fără a ni le însuși.

Porunca a IX-a. Rostirea adevărului menține buna prietenie cu aproapele nostru. Pe acesta îl apreciem, îl încurajăm și îl lăudăm pentru activitățile bune și comportamentul său frumos.

Porunca a X-a. Gândul de a dori bunurile semenilor nu este binecuvântat de Dumnezeu.

Prin respectarea celor zece porunci, și noi dăm dovadă că suntem urmașii poporului ales.

Cuvântul Scripturii: „Să iubești pe Domnul Dumnezeul tău, să umbli în toate căile Lui și să împlinești poruncile Lui.” (Deuteronomul 30, 16)

Din tainele textului

1. Care sunt modalitățile de cinstire a părinților?
2. Ce presupune o viață curată?
3. Cum este bine să ne comportăm cu aproapele nostru?

Repere pentru suflet

- Pe Dumnezeu Îl cinstim prin credință, iubire și participare la sfintele slujbe.
- Noi trebuie să ne respectăm părinții, să-i prețuim și să-i ascultăm.
- Viața omului este darul lui Dumnezeu, fiind importantă pentru fiecare.
- Suntem datori să recunoaștem bunurile semenilor și să-i cinstim pentru a fi în bună înțelegere și comuniune cu ei și cu Dumnezeu.

Exersează cu bucurie!

- 1 Grupează în cele două categorii comportamentele enumerate mai jos, după model. Notează pe caiet câte două exemple.

Așa DA

- a) Îmi place să stau degeaba duminica.
- b) Mă bucur pentru rezultatele foarte bune ale colegei de bancă.
- c) O refuz pe mama când îmi cere ajutorul.
- d) Nu folosesc cuvinte jignitoare.
- e) Iau pixul colegului când nu mă vede.

Așa NU

Reflectez!

- 2 Realizează un text de 7-10 rânduri despre ascultarea de Dumnezeu. Pentru aceasta, vei avea în vedere respectarea următoarelor cerințe:

- a) să menționezi dacă respecti poruncile față de Dumnezeu;
- b) să prezinți cel puțin trei fapte bune pe care le-ai făcut față de aproapele tău;
- c) să exemplifici două situații în care îți respecti părinții.

- 3 Citește, apoi discută cu profesorul și colegii despre importanța ascultării față de părinți, pornind de la citatul biblic:

„Ascultă, fiul meu, învățătura tatălui tău și nu lepăda îndrumările maicii tale.” (Pilde 1, 8)

- a) Precizează sfaturile primite de la părinți.
- b) Menționează cum respecti sfaturile primite.

- 4 Identifică două motive pentru care nu-ți însușești bunurile altuia. Discută apoi cu profesorul despre legile și sancțiunile privitoare la această faptă.

În manualul digital

- ◆ Urmărește secvența video și discută în colectivul clasei despre ce-ai aflat nou.
- ◆ Rezolvă activitățile interactive propuse la această lecție.

Răspunsul omului la chemarea lui Dumnezeu

▲ Profetul Ieremia

Dicționar

misiune: împuternicire dată cuiva cu un scop

În paginile Vechiului Testament găsim persoane care au răspuns chemării lui Dumnezeu în viața lor. **Chemarea lui Dumnezeu** reprezintă, de fapt, o **misiune** încredințată unui om credincios cu un anumit scop. Citind cu atenție textele biblice, descoperim că acești oameni erau cuminți, drepți și ascultători, iar Dumnezeu le-a încredințat darul profeției pentru a vorbi cu poporul și a le transmite voia Sa.

Un exemplu de chemare din partea lui Dumnezeu și de răspuns din partea omului în acest sens este profetul **Samuel**. El se trăgea dintr-o familie credincioasă, care îl dorea crescut și educat la templu încă de mic copil, alături de preotul Eli. Încă de la o vârstă fragedă, Samuel a auzit chemarea întreită a lui Dumnezeu, iar la îndemnul lui Eli, el a zis: „Vorbește, Doamne, că robul Tău ascultă!”. (I Regi 3, 10) Răspunsul pe care-l dă Samuel este foarte sincer și, în același timp, supus și ascultător, ca în fața unui Tată.

La rândul lui, **Ieremia**, care provenea dintr-o familie de neam preoțesc, a recunoscut că Dumnezeu l-a rânduit să fie profet înainte de a veni pe lume. Pe când era foarte tânăr, de doar douăzeci de ani, Dumnezeu i-a încredințat misiunea de a-i atenționa pe oameni că s-au abătut de la calea Domnului. Fiind copleșit de măreția chemării, s-a smerit înaintea Domnului spunând: „O, Doamne, Dumnezeule, eu nu știu să vorbesc, pentru că sunt încă tânăr!”. (Ieremia 1, 6) Însă Domnul l-a încurajat că-l va inspira și-i va fi alături, iar el a răspuns chemării, ascultându-L pe Părintele ceresc.

Atât profetul Samuel, cât și profetul Ieremia au ascultat de chemarea lui Dumnezeu, renunțând la toate de dragul slujirii Domnului, devenind mijlocitori pentru oameni în relația lor cu Acesta.

Cuvântul Scripturii: „Domnul însă mi-a zis: «Să nu zici: Sunt încă tânăr; căci la câți te voi trimite, la toți vei merge și tot ce-ți voi porunci vei spune. Să nu te temi de dânșii, căci Eu sunt cu tine, ca să te izbăvesc», zice Domnul.” (Ieremia 1, 7-8)

Din tainele textului

1. Ce reprezintă chemarea lui Dumnezeu în Vechiul Testament?
2. Cum se numește profetul care a primit chemarea lui Dumnezeu încă din tinerețe?
3. Care sunt calitățile celor doi profeți?
4. Ce rol îndeplineau ei?

Repere pentru suflet

- De-a lungul timpului, Dumnezeu a ridicat profeți prin care a transmis voia Sa poporului ales.
- Samuel și Ieremia au răspuns chemării lui Dumnezeu, fiind oameni drepecți, cuminți și ascultători.
- Acești profeți și-au depășit propriile slăbiciuni și au devenit instrumente prin care Dumnezeu a lucrat.

Exersez cu bucurie!

- 1 Realizează corespondența dintre cei doi profeți cu evenimentele/răspunsurile pe care le-au dat la chemarea lui Dumnezeu.

Evenimente și răspunsuri din viața profeților	Profetul
a) A recunoscut că Dumnezeu l-a rânduit să fie profet înainte de a veni pe lume.	I.
b) A răspuns: „O, Doamne, Dumnezeule, eu nu știu să vorbesc, pentru că sunt încă tânăr!”	
c) A primit trei chemări de la Dumnezeu.	II.
d) A răspuns: „Vorbește, Doamne, că robul Tău ascultă!”	
e) Părinții lui l-au închinat Domnului la templu.	
f) S-a temut că nu știe ce să vorbească, fiind foarte tânăr.	
g) A fost încurajat de Domnul că-l va inspira și-i va fi mereu alături.	

▲ Profetul Ieremia

▲ Profetul Samuel

- 2 Completează, în caiet, spațiile libere din propozițiile de mai jos cu termenii potriviți din lecție, după model.

Model: În paginile Vechiului Testament găsim persoane care au răspuns ..chemării.. lui Dumnezeu în viața lor.

- Chemarea lui Dumnezeu reprezintă o ... încredințată cu un anumit scop unui om credincios.
- Dumnezeu le-a încredințat darul ... pentru a vorbi cu poporul și a le transmite voia Sa.
- ... a fost închinat la templu de mic copil.

În manualul digital

- ◆ Citește textele din manualul digital, apoi rezolvă activitățile propuse la această lecție.
- ◆ Urmărește secvența video și discută în clasă despre ce-ai aflat nou.

Reflectez!

- 3** Notează, în caiet, câte trei trăsături comune ale profeților și trei manifestări din viața ta, pe care îți dorești să le îmbunătățești, după model.

Trei trăsături comune ale profeților

- Ambii profeți au fost chemați de Dumnezeu la misiunea de propovăduire.
- ...
- ...

Trei manifestări din viața ta

- Aș vrea să mă încred mai mult în Dumnezeu.
- ...
- ...

- 4** Menționează o situație în care L-ai chemat pe Dumnezeu în rugăciune, iar El te-a ascultat, inspirându-te din psalmul lui David:

„Când Te-am chemat, m-ai auzit, Dumnezeul dreptății mele!” (Psalmul 4, 1)

- 5** Formulează o scrisoare adresată lui Dumnezeu, din 4-5 rânduri, în care îți exprimi dorința de a-ți asculta părinții. Inspiră-te din textul biblic:

- 6** Analizează mesajul biblic și rezolvă cerințele.

Dumnezeu îi descoperă lui Ieremia taina chemării sale:

„(...) te-am cunoscut (...), te-am sfințit și te-am rânduit proroc pentru popoare.” (Ieremia 1, 5)

- a) Identifică darurile cu care te-a binecuvântat Dumnezeu.
- b) Explică modul în care le-ai pus în slujba semenilor tăi.
- 7** Alege un profet din textul lecției și adresează unui coleg întrebările: Cine? Ce? Unde? Când?, referitor la aspectele din viața acestuia.

Mărturisirea credinței în Vechiul Testament

▲ Prorocul Ilie

Dicționar

jertfă: ofrandă sau dar adus divinității

meditație: reflecție, cugetare adâncă

proniator: cel care are grijă de creație

Credința este un dar oferit de Dumnezeu omului. În Vechiul Testament, modalitatea de a **mărturisi credința** în Dumnezeu se realiza **prin cuvânt și prin faptă**.

Mărturisirea credinței prin cuvânt era răspândită în lume de către oameni plăcuți lui Dumnezeu, care făceau cunoscută voia Acestuia.

Credința se manifesta prin post, milostenie, rugăciune, respectarea sărbătorilor, împlinirea celor zece porunci și sub forma jertfelor de laudă. În trecut se aduceau animale ca jertfă pe altar. De exemplu, Abel, fiul lui Adam, a adus jertfă un miel, iar Dumnezeu a căutat spre darul lui, în chip de bună mireasmă înălțată la cer. Astăzi, jertfa noastră este inima curată. Prin ea, Dumnezeu caută spre noi și spre nevoile noastre.

Profeții Ilie și Daniel erau oameni drepecți și credincioși. Ei au săvârșit minuni deosebite în vremuri grele.

Ilie a trăit în timpul regelui Ahab și al soției acestuia, Isabela, o prințesă păgână, care se închina zeului Baal. Ei au atras poporul spre idolatrie, îndepărtându-l de Dumnezeu. Ilie i-a atenționat pe oameni că, din cauza păcatului, nu va cădea ploaie pe pământ timp de trei ani, lucru care s-a și întâmplat. Și, tot la rugăciunea lui Ilie, Dumnezeu a adus iarăși ploaie pe pământ.

Daniel, inspirat de Duhul Sfânt, ni-L descoperă pe Dumnezeu cu numele *Cel-Vechi de Zile*, ceea ce înseamnă că Dumnezeu este creator și proniator, unic și universal, Stăpân a tot ce există. El ne-a vorbit despre credință ca fiind virtutea supremă pe care fiecare dintre noi trebuie să o păstrăm. Ne-a îndemnat să ținem legătura cu Dumnezeu prin rugăciune, prin post și prin meditație.

Prin mărturisirea credinței sale în Dumnezeul cel adevărat, Daniel a făcut cunoscute puterea și măreția Acestuia și în rândul păgânilor, contribuind la mântuirea neamului omenesc.

Prin faptele lor, Daniel și Ilie sunt modele de statornicie în credință.

Cuvântul Scripturii: „Să fie numele Domnului binecuvântat din veac și până în veac, că a Lui este înțelepciunea și puterea. Și El este Cel care schimbă timpurile și ceasurile, (...) El dă înțelepciune celor înțelepecți și știință celor pricepuți. (...) Pe Tine, Dumnezeule al părinților mei, Te preaslăvesc și Îți mulțumesc Ție.” (Daniel 2, 20-21; 23)

Din tainele textului

1. Ce este credința?
2. Cum se manifestă credința prin cuvânt? Dar prin fapte?
3. Cine erau Ilie și Daniel? Ce mărturiseau ei?

Repere pentru suflet

- Crediința este o virtute dăruită de Dumnezeu oamenilor.
- Ea se manifestă prin cuvânt și prin fapte, precum rugăciunea, postul, milostenia, cinstirea sărbătorilor și respectarea celor zece porunci.
- Profeții Ilie și Daniel erau oameni drepecți și cu inima curată, care prin misiunea lor întăreau poporul în credință.

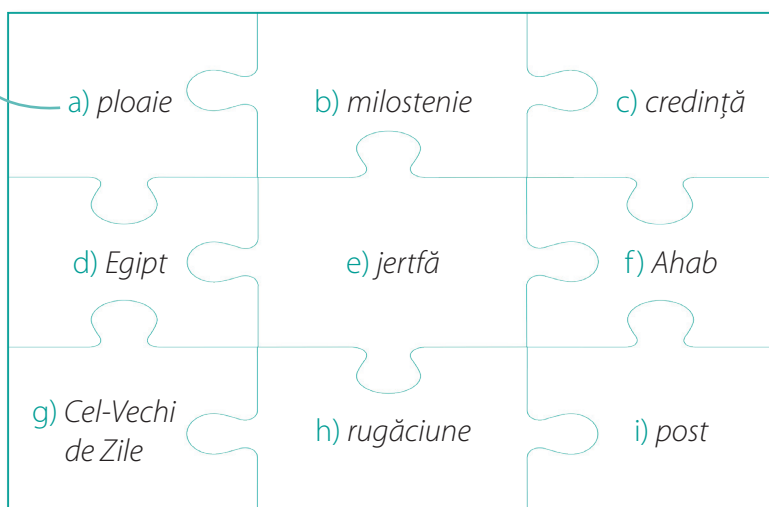
Exersează cu bucurie!

1 Realizează în caiet corespondența dintre elementele puzzle-ului și casele potrivite.

I. profetul
Ilie

II. elemente comune
celor doi profeți

III. profetul
Daniel

2 Descoperă în imaginile de mai jos elementele de jertfă ale Vechiului Testament.
Scrie enunțuri cu fiecare dintre elementele identificate.

Reflecție!

- Alcătuiește o rugăciune, folosind termenii alăturați. Notează-o în caiet!
- Identifică, în careul de mai jos, minimum trei atitudini care te ajută să îți manifesti credința și scrie-le în caiet.

R	U	G	Ă	C	I	U	N	E	F	C
I	N	I	M	Ă	C	U	R	A	T	Ă
S	F	T	H	J	B	A	D	V	X	C
D	W	G	Z	E	R	C	S	E	N	V
O	F	A	P	T	E	B	U	N	E	P
A	S	D	F	R	P	T	J	K	L	I
E	W	S	C	U	V	Ă	N	T	B	N
M	Ă	R	T	U	R	I	S	I	R	E
C	V	B	N	M	G	B	N	M	B	B
T	M	I	L	O	S	T	E	N	I	E

- inimă curată
- mulțumire
- laudă
- mărturisire

- Analizează cuvintele rostite de prorocul Ilie, apoi rezolvă sarcinile în caiet.

„Atunci Ilie (...) a zis către Ahab: «Viu este Domnul Dumnezeul lui Israel, înaintea Căruia slujesc eu; în acești ani nu va fi nici rouă, nici ploaie decât numai când voi zice eu!» (III Regi 17,1)

- Precizează motivul pentru care Ilie îl mărturisește cu putere pe Dumnezeu.
- Găsește cuvinte înrudite cu termenul *idol*, după model.
Model: bun, bunătate, bunicele, a îmbuna, îmbunare etc.
- Dă exemple de atitudini de idolatrie din contemporaneitate.

- Concepe un set de cinci întrebări despre mărturisirea credinței, pe care să i le adresezi unui membru al familiei tale. Consemnează răspunsurile în scris sau înregistrează-le audio.

▲ Sfântul Ilie hrănit de corb

7 Investigație

Caută în calendarul creștin ortodox datele când sunt sărbătoriti profeții Ilie și Daniel. Discută cu ceilalți colegi de clasă și cu profesorul despre cum ai putea să le urmezi exemplul de mărturisire a credinței, chiar de ziua lor. Notează în caiet aceste exemple.

Exemple de mărturisire

...

...

Calitățile omului și slujirea lui Dumnezeu

▲ Regele David

▲ Regele Solomon

Dicționar

cult: cinstire care se aduce lui Dumnezeu prin rugăciune și prin slujbe

Om a fost înzestrat de Dumnezeu cu daruri deosebite și însușiri alese numite **calități**, cu scopul de a-I sluji Lui și semenilor. Astfel, omul a primit rațiune, sentimente și voință liberă. Rațiunea o folosim pentru a-L cunoaște pe Dumnezeu, precum și pentru a distinge binele de rău. Voința o folosim pentru a ne dori nouă și semenilor noștri binele în viață, pentru a fi drepecți, curajoși, cumpătați, răbdători, buni și blânzi. Iar sentimentele ni le manifestăm pentru a trăi în armonie cu noi înșine și cu semenii, oferindu-le iubire și afectivitate acestora.

Textul biblic ne prezintă mai multe personalități înzestrate de Dumnezeu cu calități deosebite. Dintre acestea, amintim pe regele David și fiul său, regele Solomon. Amândoi și-au folosit calitățile în slujba lui Dumnezeu și a semenilor.

David era înzestrat de Dumnezeu cu blândete, înțelegere, curaj, sinceritate și respect. El avea darul de a cânta la harpă și de a scrie versuri sfinte, numite psalmi. Prin ei îi aducea lui Dumnezeu rugăciuni de laudă, de mulțumire și de cerere. Aceste cântări religioase fac parte din **Cartea Psalmilor** sau **Psaltirea prorocului și împăratului David**. Psalmii lui David mângâie și liniștesc sufletul omului. Cei care îi citesc primesc curaj în fața nevoilor vieții.

Regele **Solomon** este recunoscut pentru credința în Dumnezeu și mai ales pentru înțelepciunea primită de la El. Când a primit regatul, el nu a cerut de la Dumnezeu bogăție, ci **înțelepciune**, ca să poată conduce bine poporul. Lui Dumnezeu I-a plăcut această cerere, fapt pentru care l-a înzestrat cu acest dar, mai mult decât pe toți regii. Pe lângă aceasta, Dumnezeu l-a înzestrat cu multă bogăție și slavă. El s-a remarcat și prin construirea mărețului **Templu din Ierusalim**, în care Dumnezeu i-a promis că va locui mereu. Tot el ne-a lăsat o operă minunată, intitulată **Pildele lui Solomon**, pe care o găsim în Biblie. Citind această carte, descoperim teme precum dobândirea înțelepciunii, hărnicia, prietenia, dreptatea și buna-creștere a copiilor.

Învățăm de la aceste modele biblice să ne folosim calitățile cu care suntem înzestrați pentru a sluji lui Dumnezeu și oamenilor.

Cuvântul Scripturii: „Lăudați pe Domnul în alăută, în psaltire cu zece strune cântați-I Lui. Cântați-I frumos, cu strigăt de bucurie.” (Psalmul 32, 2-3)

„Să-Ți fie ochii Tăi deschiși ziua și noaptea la templul acesta (...). Tu să ascuți din cer, din locul șederii Tale, și să miluiești; să faci și să dai fiecăruia după căile sale, după cum Tu cunoști inima omului;” (III Regi 8, 29, 39)

Din tainele textului

1. Ce sunt calitățile?
2. Ce însușiri deosebite avea regele David?
3. Care este opera regelui Solomon?
4. Cum folosim calitățile dăruite de Dumnezeu?

Repere pentru suflet

- Toți oamenii sunt înzestrați de Dumnezeu cu daruri deosebite și însușiri alese numite calități.
- David îi cânta lui Dumnezeu la harpă cântări de laudă, mulțumire și cerere.
- Cartea lui David se intitulează *Psalmi* sau *Psaltirea prorocului și împăratului David*.
- Regele Solomon a fost cel mai înțelept om cunoscut vreodată.
- El a ridicat Templul din Ierusalim și ne-a lăsat opera intitulată *Pildele lui Solomon*.

Exersez cu bucurie!

1 Alege varianta corectă de răspuns.

- I. Darurile primite de la Dumnezeu nu sunt date pentru:
- a) a ne bucura doar noi de ele;
 - b) a sluji lui Dumnezeu și aproapelui;
 - c) a ne lăuda cu ele.
- II. Cartea *Psalmilor* cuprinde:
- a) pilde morale;
 - b) viața profeților;
 - c) cântări de laudă, mulțumire și cerere.
- III. Dumnezeu este prezent în Templul Său:
- a) doar când se roagă cineva în el;
 - b) permanent;
 - c) doar dacă sunt preoți și credincioși în el.

2 Aranjează cuvintele amestecate din citatele biblice, astfel încât primele enunțuri să se constituie în versete de psalm, iar ultimele două, în versete de pildă. Notează-le în caiet.

- în Tine, Doamne, meu, am nădăjduit. Dumnezeul (Psalmul 7, 1)*
- întru sfinții, Lăudați, Lui, pe Domnul, (Psalmul 150, 1)*
- să păzească, Fiul meu, învățătura mea, sfaturile mele. nu uita, și inima ta (Pilde 3, 1)*
- și prinde, Du-te, și vezi, la furnică, munca ei, leneșule, minte! (Pilde 6, 6)*

PSALMI

PSALMUL 1
Al lui David.

1. Ferice bărbatul care nu umblă în gura necredincioșilor și în calea păcătoșilor nu a stat și pe scaunul bufturilor.

2. Ci în legea Domnului e voie lui și la legea Lui va cogera ziua și noaptea.

3. Și va fi ca un pom rădăcit lângă izvoarele apelor, care rodul său va da în toată vremea și fructul său nu va cădea și.

4. Nu sunt așa necredincioșii, nu sunt așa Ci ca praful ce-l spulberă vântul de pe fața pământului.

5. Anunci va grăbi cădere ei intru urgia Lui și intru mânia Lui îi va tulbura pe ei.

6. Iar Eu sunt gus împărat de El peste Sion, muntele cel sfânt al Lui, vestind porunca Domnului.

7. Domnul a zis către Mine: Fiul Meu ești Tu. Eu am zis: Te-am născut muntele mântuirii și și sălășuia Te, marginea pământului.

8. Cere de la Mine și Ti voi da marea, ca pe vasele obănuite le vei adăbi.

9. Le vei găsi pe alea ce sălășuie de fier, ca pe vasele obănuite le vei adăbi.

10. Și sacru, împietri, împietri în viața și în toți care judecați pământul.

11. Slujiți Domnului cu frică și cu bucurare de El cu căntare.

12. Inimă îndreptată, cu nu cumva să se mândrească în să piereți din cauza cea dreaptă, când se va aprinde din gura mea. Lui Peren este și ce măndăreț în El.

PSALMUL 2
Al lui David.

PSALMUL 3
Al lui David.

▲ Psalmii lui David din Biblie

PILDELE LUI SOLOMON

CAP 1
Cum se dobândește și se pierde înțelepciunea.

1. Pildele lui Solomon, fiul lui David, pentru cunoscerea înțelepciunii și a sălășuiri de sine.

2. Pentru înțelegerea cuvintelor adâni, pentru dobândirea unei îndrumări bune.

3. Pentru dreptate, pentru dreapta judecată și nepărtinire.

4. Pentru a pricepe celor fără gând rău o judecată dreaptă, omului său.

5. Să la aminte cel înțelept și își va apoi știțea, iar cel priceput va stăbândi înscutina de a se purta.

6. Păstrându-l cu mintea pildele și înțelepciunile adâni, grațiile celor înțelepti și călcarea lor nepărtinire.

7. Frica de Dumnezeu este începutul înțelepciunii, cel fără minte disprețuiește înțelepciunea și sălășuie de sine.

8. Accușă, fiul meu, învățătura tatălui tău și nu lepăda îndrumările mamei.

9. Pentru că sunt multe călătorii pentru omul drept și sălășuie de sine.

10. Pentru că sunt multe călătorii pentru omul drept și sălășuie de sine.

11. Pentru că sunt multe călătorii pentru omul drept și sălășuie de sine.

12. Pentru că sunt multe călătorii pentru omul drept și sălășuie de sine.

13. Pentru că sunt multe călătorii pentru omul drept și sălășuie de sine.

14. Fii părtas la obștea noastră, o singură pungă îi va pentru toți.

15. Fiul meu, nu te îndreptăși cu ei pe cale, abate piciorul tău din cărarea lor.

16. Căci piciorarele lor abateră mama la rău, iar ei zoresc să verse sânge.

17. Zădărnice se întind curse în viața pășărilor.

18. Căci ei întind curse tocmai împotriva sângețului lor, și sufletului lor îi întind ei lațuri.

19. Aceasta este soarta celor lacomi de câștig: înlocuiește le aduce pierdere de viață.

20. Înțelepciunea strigă pe uliță și în piețe își ridică glasul său.

21. Ea propovăduiește la răpădămie zgornicilor: înaintea porților celorți îi spune cuvântul.

22. Până când, proștir, veti ubi proștir? Până când, nebunilor, veti ubi nebun? Și voi, neștiutorilor, până când veti uc pierce?

23. Întorcet-vă iarăși la mustrarea mea și, iată, eu voi surra pentru voi dinău meu și vă voi vesti cuvintele mele.

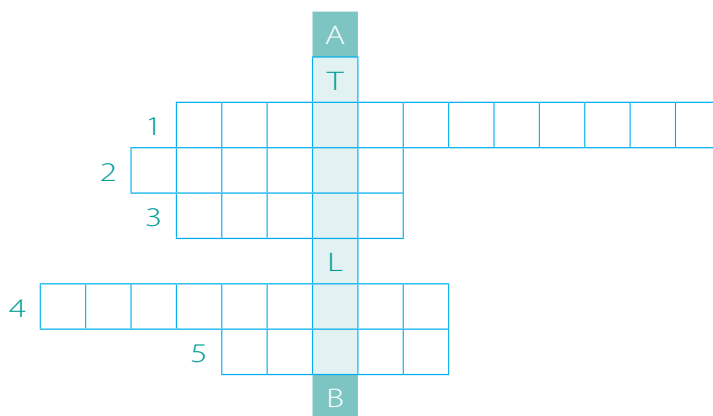
▲ Pildele lui Solomon

3 Identifică însușirile sufletului, care stau la baza slujirii lui Dumnezeu și a semenilor, pe baza imaginilor de mai jos. Notează-le în caiet.

4 Răspunde la întrebările de mai jos, apoi completează în caiet cuvintele din rebus și vei descoperi, pe coloana A-B, numele unei opere mărețe, creație a unuia dintre cei doi regi studiați.

1. Care este calitatea deosebită a regelui Solomon?
2. Cum se numește cartea scrisă de regele David?
3. La ce instrument cânta David?
4. Cum se numește Cartea Sfântă în care găsim *Psalmii* și *Pildele lui Solomon*? Sfânta ...
5. Cum se numește cartea scrisă de Solomon?

Reflectez!

5 Poetul Tudor Arghezi și alți scriitori au alcătuit psalmi, inspirându-se din scrierile lui David. Alcătuieste și tu un psalm de cinci rânduri, după modelul psalmistului David:

„Cărarea mea și firul vieții mele Tu le-ai cercetat și toate căile mele mai dinainte le-ai văzut.” (Psalmul 138, 3)

Adaugă la portofoliu acest psalm.

6 a) **Joc Răspunde! Aruncă! Întreabă!**

Descoperă talentele colegilor tăi!

Un elev aruncă o minge către un alt coleg și îi adresează o întrebare: *Ce talent ai?* Pașii jocului sunt următorii:

Colegul **răspunde** la întrebare prezentându-și talentul în fața clasei, apoi **aruncă** mingea altui coleg și **întreabă**: *Ce talent ai?*

Jocul va continua până ce ultimul elev din clasă răspunde la întrebare.

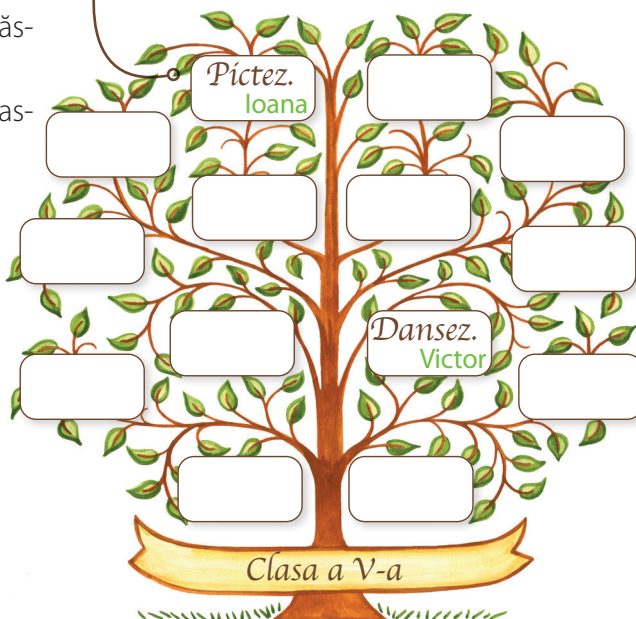
b) Desenează pe tablă un arbore în care să se regăsească fiecare dintre talentele/calitățile colegilor tăi.

7 **Investighează!**

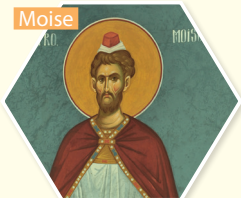
Descoperă frumusețea psalmilor și a pildelor din Biblie pentru a-ți îmbunătăți rugăciunea și viața.

- a) Accesează Biblia online pe site-ul www.bibliaortodoxa.ro sau împrumută-o de la bibliotecă.
- b) Citește psalmii și pildele care îți plac.
- c) Notează-ți în jurnal psalmul și pilda preferate.
- d) Rostește psalmul ori de câte ori ai nevoie de rugăciune.

Amintește-ți!

Moise

Decalogul: importanța lui în viața omului

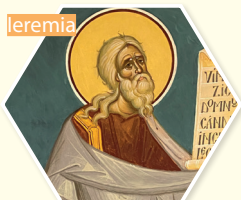
- Moise a primit de la Dumnezeu *Tablele Legii*.
- *Decalogul* cuprinde zece porunci care ne călăuzesc în relația cu Dumnezeu și cu semenii.
- Omul are datoria să-L cunoască pe Dumnezeu, să-l rămână credincios și să-l respecte numele.
- Prețuirea și ascultarea de părinți ne aduc viață lungă și fericită.

Samuel

Răspunsul omului la chemarea lui Dumnezeu

- Dumnezeu a ridicat profeți prin care a transmis voia Sa poporului ales. Samuel și Ieremia au răspuns chemării lui Dumnezeu. Ei erau oameni dreți și ascultători.

Mărturisirea credinței în Vechiul Testament

- Credința este o virtute dăruită de Dumnezeu oamenilor și se manifestă prin cuvânt și prin fapte.
- Profeții Ilie și Daniel întăreau poporul în credință prin misiunea lor.

Calitățile omului și slujirea lui Dumnezeu

- Oamenii sunt înzestrați de Dumnezeu cu însușiri alese numite calități.
- David îi cânta lui Dumnezeu la harpă psalmi de laudă, mulțumire și de cerere.
- Solomon s-a remarcat prin înțelepciune, prin construirea Templului din Ierusalim și prin *Pildele* sale.

1. Răspunde la următoarele întrebări:

- Ce a însemnat primirea Decalogului pentru poporul ales?
- Ce reprezintă chemarea lui Dumnezeu în Vechiul Testament?
- Care sunt modalitățile de mărturisire a credinței?
- Ce rol au calitățile personale în viața omului?

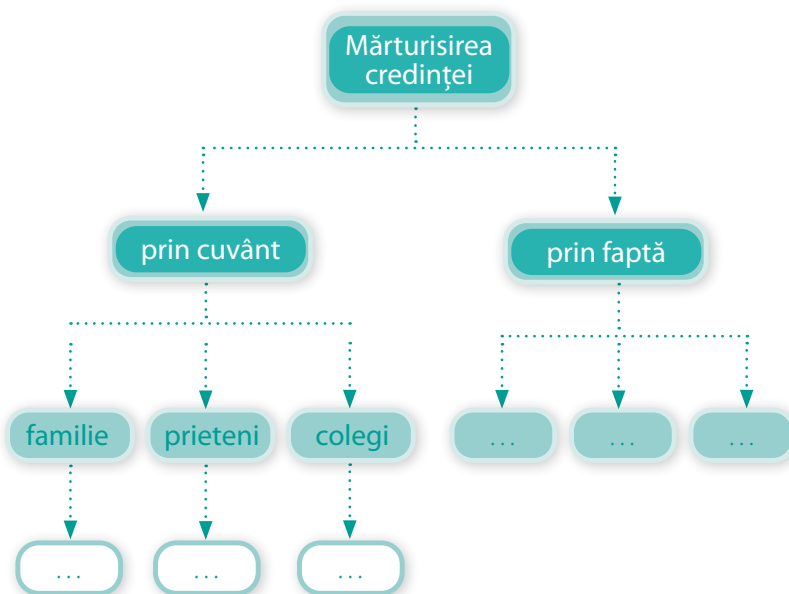
2. Joc Răspunde! Aruncă! Întrebă!

Răspunde la o întrebare adresată de un coleg despre *Decalog*, apoi aruncă mingea și adresează-i, la rândul tău, unui alt coleg o întrebare referitoare la *Decalog*.

Jocul se oprește după ce se trece prin toate cele zece porunci.

3. Completează organizatorul grafic de mai jos, despre cum poți să-ți mărturisești credința în societatea contemporană.

4. Alege un model de profet din lecțiile învățate și prezintă-i însușirile și rolul pe care l-a avut în istoria omenirii.

GRILĂ DE (AUTO)EVALUARE

1. Transcrie în caiet enunțurile de mai jos, apoi alege răspunsul corect.

I. Moise a primit Tablele Legii pe Muntele:

- a) Sinai;
- b) Ararat;
- c) Tabor.

II. Decalogul este scris de:

- a) Moise;
- b) David;
- c) Dumnezeu.

III. Decalogul este valabil:

- a) doar în trecut;
- b) doar în prezent;
- c) în toate timpurile.

IV. Psalmii sunt doar imnuri de:

- a) laudă;
- b) mulțumire;
- c) laudă, mulțumire și cerere.

V. Calitatea prin care s-a distins regele Solomon a fost:

- a) cumpătarea;
- b) înțelepciunea;
- c) blândețea.

VI. Chemarea lui Dumnezeu adresată profeților a fost:

- a) misiune sfântă;
- b) demnitate politică;
- c) statut social de condiție joasă.

Total ex. 1: 3 puncte

- 1 – 0,50 puncte
- 2 – 0,50 puncte
- 3 – 0,50 puncte
- 4 – 0,50 puncte
- 5 – 0,50 puncte
- 6 – 0,50 puncte

2. Completează spațiile libere din enunțurile de mai jos, folosind termenii potriviți. Transcrie enunțurile în caiet.

(Samuel, Psalmi, Moise, chemarea, Domnul, Templul, numele)

- a) Eu sunt ... Dumnezeul tău, să nu ai alți dumnezei afară de Mine!
- b) Să nu iei ... Domnului Dumnezeului tău în deșert.
- c) Profetul ... a fost închinat lui Dumnezeu la templu, încă de când era mic.
- d) Profetul Ieremia a primit ... de la Dumnezeu, iar el a răspuns, ascultând de Acesta.
- e) Regele David a cântat la harpă și a scris cartea numită ...
- f) Regele Solomon a scris cartea numită *Pilde* și a zidit ... din Ierusalim.

Total ex. 2: 3 puncte

- a) – 0,50 puncte
- b) – 0,50 puncte
- c) – 0,50 puncte
- d) – 0,50 puncte
- e) – 0,50 puncte
- f) – 0,50 puncte

3. Alcătuieste un text, de minimum șapte rânduri, despre importanța recunoașterii adevărului în viața noastră.

În realizarea temei vei avea în vedere:

- a) să precizezi porunca a noua;
- b) să menționezi două argumente despre importanța rostirii adevărului;
- c) să amintești trei urmări ale minciunii.

Total ex. 3: 3 puncte

- a) – 1 punct
- b) – 1 punct
- c) – 1 punct

Se acordă 1 punct din oficiu. Total 10 puncte

Unitatea **3**

Viața creștinului împreună cu semenii

Lecția 1 | Respectul, în lumina credinței | 50

Lecția 2 | Slujirea propriului popor | 53

Lecția 3 | Ajutorul oferit semenilor | 56

Lecția 4 | Dialogul despre credință
în Dumnezeu | 59

Recapitulare | 62

Proiect | Iubirea de credință, limbă și glie | 63

(Auto) Evaluare | 64

Descoperă, la pagina 63, proiectul interdisciplinar **lubirea de credință, limbă și glie**. Activitățile din cadrul proiectului se vor derula în colectiv, conform calendarului.

Respectul, în lumina credinței

▲ Prorocul Daniel

▲ Anania, Misael și Azaria
în cuptorul cu foc

Respectul reprezintă cinstea pe care o acordăm tuturor oamenilor și nouă înșine, în calitate de fii ai aceluiași Părinte ceresc. Din cele zece porunci aflăm că trebuie să ne arătăm respectul față de părinții noștri și față de semenii. Respectul este considerația pe care o arătăm pentru eforturile și dragostea lor când ne învață, ne educă, ne sprijină, spre a fi de folos societății și lui Dumnezeu. Iubirii îi răspundem cu iubire, iar dacă cineva ne face rău, avem datoria să-i răspundem cu bine, conform învățaturii Mântuitorului Iisus Hristos.

Pe colegii și pe ceilalți semenii ai noștri **îi iubim și îi respectăm** ca pe propriii noștri frați. „Și precum voiți să vă facă vouă oamenii, faceți-le și voi asemenea” (Luca 6, 31). Pentru a da dovadă că suntem fii ai lui Dumnezeu, ne rugăm pentru semenii noștri, îi iertăm, suntem amabili cu ei, sinceri și atenți. Le acordăm încredere, ajutor, le vorbim frumos, îi ascultăm cu atenție, le suntem buni prieteni și întotdeauna ne respectăm cuvântul dat.

Textul biblic ne oferă câteva exemple de prietenie frumoasă. **Ionatan** l-a iubit pe **David**, viitorul rege al Israelului, pentru comportamentul frumos față de cei din jur și față de Saul, tatăl său, care dorea să-l piardă pe David. Astfel, „sufletul lui Ionatan s-a lipit de sufletul lui și l-a iubit Ionatan, ca pe sufletul său.” (I Regi 18, 1)

Un bun model este și **Rut**, cea care și-a arătat respectul față de soacra sa, **Noemina**. Ea nu a părăsit-o pe aceasta când a rămas singură și lipsită de ajutor, în urma pierderii fiilor săi, ci a rugat-o: „Nu mă sili să te părăsesc și să mă duc de la tine; căci unde te vei duce tu, acolo voi merge și eu și unde vei trăi tu, voi trăi și eu; poporul tău va fi poporul meu și Dumnezeuul tău va fi Dumnezeuul meu.” (Rut 1, 16)

Un alt exemplu de prietenie și respect îl învățăm de la **Daniel, Anania, Misael și Azaria**. Pe aceștia îi lega credința în Dumnezeu cel adevărat, deși se aflau într-o țară păgână, în care oamenii se închinau la idoli. Aceștia au trecut prin multe încercări grele și au fost mereu salvați, pentru că au rămas fideli lui Dumnezeu, fiind modele de urmat pentru oamenii timpului lor, dar și pentru noi.

Cuvântul Scripturii: „Sfințiți-vă și veți fi sfinți, că Eu, Domnul Dumnezeuul vostru, sfânt sunt.” (Leviticul 11, 44)

Din tainele textului

1. Ce reprezintă respectul? Cui îl datorăm?
2. Cum ne manifestăm respectul față de semenii noștri?
3. Ce exemple de prietenie ne oferă textul biblic?
4. Pe ce se bazează relațiile dintre ei?

Repere pentru suflet

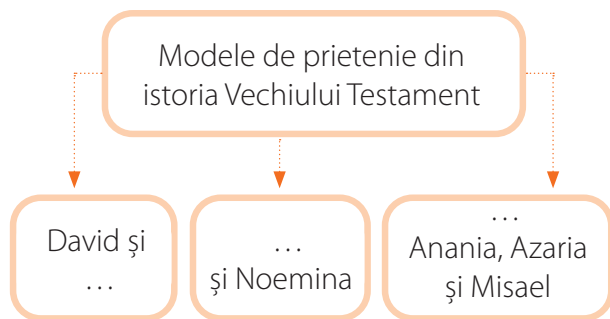
- Respectul se acordă tuturor oamenilor și nouă înșine, în calitate de fii ai lui Dumnezeu.
- Semenilor noștri trebuie să le acordăm încredere, atenție, să le vorbim frumos și să le fim buni prieteni.
- Ionatan a fost prieten toată viața cu David, pentru că acesta i-a vorbit frumos regelui Saul.
- Rut și-a respectat soacra, pe Noemina, rămânând cu ea și ajutând-o.
- Daniel, Anania, Misael și Azaria erau cei mai buni prieteni, pentru că aveau aceeași credință în Dumnezeu cel adevărat.

Exersează cu bucurie!

1 Stabilește valoarea de adevăr a următoarelor enunțuri. Notează-le în caiet.

- A / F a) Respectul față de părinți îl descoperim în cele zece porunci.
- A / F b) David i-a vorbit frumos regelui Saul.
- A / F c) Daniel, Anania, Misael și Azaria aveau aceeași credință, în Dumnezeu cel adevărat.
- A / F d) Respectul se acordă doar celor apropiați.
- A / F e) Ionatan a fost prieten toată viața cu David.
- A / F f) Rut și-a părăsit soacra, pe Noemina, refuzând să o ajute.

- 2 a) Identifică numele persoanelor biblice care reprezintă modele de prietenie. Notează-le în caiet, conform schemei de mai jos.
- b) Scrie, pentru fiecare model identificat, câte o trăsătură ce îl definește ca bun prieten.

▲ David și Ionatan

3 Grupează cuvintele/sintagmele în casele potrivite. Notează-le în caiet.

Reflectez!

4 Precizează trei valori pe care se bazează prietenia dintre Ionatan și David, plecând de la citatul:

„Ionatan a vorbit de bine lui Saul, tatăl său, pentru David și i-a zis: «Să nu greșescă regele împotriva robului tău David, căci el cu nimic n-a greșit împotriva ta și faptele lui sunt foarte folositoare pentru tine.»” (I Regi 19, 4)

5 a) Participă, alături de colegii tăi, la crearea unui afiș care să promoveze respectul față de cei care ne învață.

b) Adaugă un mesaj pentru stimularea respectului față de cei care ne educă.

c) Scrie cât mai multe cuvinte frumoase pe care le-ai putea adresa profesorilor tăi.

d) Expune afișul la loc vizibil în școală.

6 **Investighează!**

I. Ce ne propunem?

► Să investigăm importanța respectului față de părinți, indiferent de vârstă.

II. Cine realizează investigația?

► Elevii clasei a V-a.

III. Pe cine investighează?

► Fiecare elev își investighează părinții.

IV. Cum investigăm?

► Prin metoda interviului. Pentru aceasta, folosim, ca instrument, o grilă de întrebări pe care să le adresăm părinților.

Model:

- Când erai copil, îți respectai părinții?
- Cum îți manifestai respectul față de ei?
- Cum vorbeai cu ei?
- Cum te adresai? Cum îi ajutai?
- Te rugai pentru ei?
- Au fost momente când nu i-ai respectat?
- Cum te-ai simțit?

V. Ce am aflat?

► Centralizăm răspunsurile primite de la fiecare elev.

► Concluziile investigației se bazează pe răspunsul la întrebarea finală:

Respectul față de părinți are legătură cu perioada de timp în care trăiești?

► Argumentăm răspunsul folosind rezultatele interviurilor.

VI. Cum valorificăm rezultatele investigației?

Vom avea posibilitatea să prezentăm rezultatele sub formă de PPT, colaj sau poster cu titlul *Copilul de ieri, copilul de azi*. Adaugă acest colaj sau posterul cu rezultatele investigației la portofoliu.

▲ Moise cu poporul

▲ Daniel în groapa cu lei

Profeții Vechiului Testament au fost aleși de Dumnezeu să pregătească poporul lui Israel pentru venirea lui Mesia. Acești profeti aveau o credință puternică, dar și alte virtuți deosebite. Ei își **iubeau poporul**, erau înțelepți, plini de bunătate și curajoși în fața evenimentelor dificile din viață.

Astfel, **Moise** și-a slujit poporul pe care l-a eliberat din robia egipteană, a fost intermediar pentru acesta la primirea poruncilor pe Muntele Sinai și a stabilit anumite reguli pentru

respectarea sărbătorilor, pentru desfășurarea ritualului de rugăciune, pentru aducerea jertfelor, învățându-l cum să se comporte în familie și în societate.

Prorocul **Daniel**, împreună cu cei trei prieteni ai săi, Anania, Misael și Azaria, au fost deportați, încă de tineri, în Babilon și au fost instruiți special să ocupe funcții importante în stat. Deși erau printre străini, acești tineri și-au păstrat credința, respectând poruncile și tradițiile primite de la părinții lor. Ei și-au pus încrederea în Domnul, s-au rugat și au ținut post cu semințe și legume, fiind înzestrați de Dumnezeu cu multă înțelepciune. Pentru că nu s-au închinat unui idol de aur, ridicat de regele Babilonului, au fost aruncați într-un cuptor cu foc, însă Dumnezeu i-a salvat trimitând un înger care a transformat focul în rouă. Când au văzut minunea, babilonienii au slăvit pe Dumnezeul Cel adevărat.

Daniel a primit multă înțelepciune și darul de a explica visele regelui. Din invidia sfetnicilor, a fost aruncat în groapa cu lei, când aceștia l-au descoperit că se închina lui Dumnezeu. Daniel a ieșit nevătămat de acolo. Îngerul Domnului a închis gurile leilor, aceștia nefăcându-i nimic. Când a văzut minunea, regele Darius L-a mărturisit pe Dumnezeul lui Daniel ca fiind Dumnezeul Cel adevărat.

Prin faptele lor, Moise, Daniel și prietenii acestuia au devenit modele de statornicie în credință pentru poporul lor, dar și pentru noi. Ei au răbdat cu mult curaj toate câte li s-au întâmplat, dovedind că sunt fiii Dumnezeului celui viu și adevărat.

Cuvântul Scripturii: „(...) să se teamă și să tremure lumea înaintea Dumnezeului lui Daniel, că El este Dumnezeul cel viu, Care rămâne în veci și împărăția Lui nu se va nimici, iar stăpânirea Lui nu va avea sfârșit. El poate să scape și să libereze, face semne și minuni în cer și pe pământ; El a scăpat pe Daniel din ghearele leilor.” (Daniel 6, 27-28)

Din tainele textului

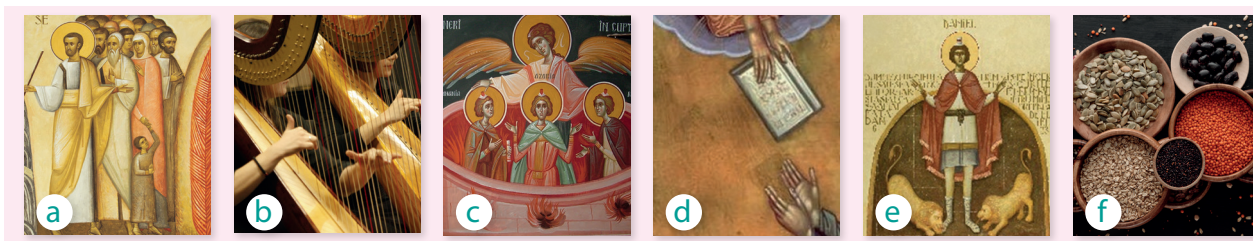
1. În ce mod și-au slujit Moise și Daniel poporul?
2. Ce s-a întâmplat cu prietenii lui Daniel în cuptorul cu foc?
3. Dar cu Daniel în groapa leilor?

Repere pentru suflet

- Moise și-a slujit poporul eliberându-l din robie și mijlocind pentru acesta prin rugăciune către Dumnezeu.
- Prorocul Daniel, împreună cu cei trei prieteni ai săi, Anania, Misael și Azaria, se închinau Dumnezeului celui adevărat, prețuind Legea dată de părinții lor.
- Moise, Daniel și prietenii săi au fost modele de statornicie în credință pentru poporul lor.

Exersează cu bucurie!

1 Realizează corespondența dintre imagini și cei doi profeți. Transcrie soluțiile în caiet.

I. Moise

II. Daniel

2 Formulează câte un enunț cu grupurile de cuvinte alăturate, care reprezintă atitudini de iubire ale profeților față de propriul popor. Notează-le în caiet.

3 Identifică în careu cel puțin cinci modalități de manifestare a iubirii și a slujirii celor doi profeți față de poporul ales. Scrie-le în caiet.

- slujirea poporului
- model pentru popor
- statornicie în credință
- iubirea neamului
- curajul mărturisirii

M	C	R	E	D	I	N	Ț	A	S	A	S
O	O	P	E	P	O	S	T	U	L	E	L
D	S	C	D	J	E	R	T	F	A	G	E
E	T	L	E	I	U	B	I	R	E	A	G
L	R	U	G	Ă	C	I	U	N	E	A	I

4 Selectează enunțurile în care sunt menționate comportamente corecte. Prezintă-le în fața clasei.

- a) Mă rog lui Dumnezeu și postesc ori de câte ori simt nevoia.
- b) Sunt indiferent față de eroismul înaintașilor mei.
- c) Vorbesc corect limba română.
- d) Studiez Istoria românilor ca să cunosc rădăcinile neamului meu.
- e) Particip la acțiuni de comemorare a poezilor și a eroilor neamului.
- f) Prefer să mă rog doar pentru mine, arătând desconsiderare față de rugăciunea pentru întregul popor.

5 **Joc Răspunde! Aruncă! Întreabă!**

Profesorul aruncă o minge unui elev și îl provoacă cu următoarea afirmație:

Îmi iubesc neamul dacă îmi cunosc trecutul.

Profesorul poate alege alte elemente de diversitate ale identității.

La rândul lui, elevul repetă afirmația profesorului, dar cu răspunsul care i se potrivește.

Jocul continuă până când răspund toți elevii.

Îmi iubesc trecutul dacă . . .

Argumentează-ți ideea.

6 a) Citește rugăciunea care se rostește la Sfânta Liturghie:

„Încă ne rugăm pentru binecredinciosul popor român de pretutindeni.”

b) Formulează o scurtă rugăciune pentru neamul românesc.

7 **Joc creativ**

Desenează-ți mâinile pe caiet, apoi colorează-le. Imaginează-ți că ești ales să conduci poporul. Prin aceste mâini îți oferi ajutorul. Notează, pe fiecare deget, modalități de comportament prin care îți poți ajuta poporul.

8 Citește textul următor:

Identitatea unui popor se regăsește în credință, limbă și glie. Strămoșii neamului nostru și-au dat viața pentru aceste valori materiale și spirituale care formează identitatea noastră națională.

Pornind de la textul de mai sus, scrie unui prieten român, născut în afara granițelor țării, un mesaj de 5-7 rânduri, în care vei ține cont de:

- a) prezentarea importanței credinței și a limbii române pentru tine;
- b) oferirea câtorva sfaturi referitoare la cum să-și păstreze aceste două elemente identitare.

Adaugă textul realizat la portofoliu.

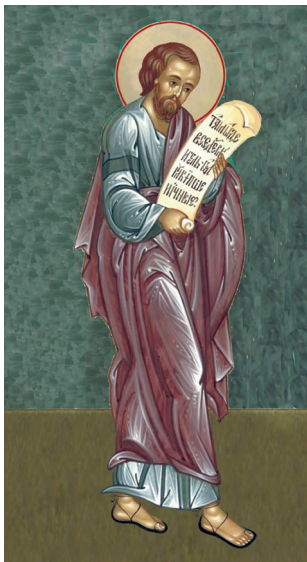

În manualul digital

- ◆ Citește textele din manualul digital, apoi rezolvă activitățile propuse la această lecție.
- ◆ Urmărește secvența video și discută în colectiv despre ce-ai aflat nou.

▲ Patriarhul Iosif

▲ Prorocul Elisei

Începând din Vechiul Testament și până astăzi, **ajutorul** oferit semenilor a fost **expresia manifestării credinței** și **a iubirii** omului față de Dumnezeu. Îl iubim pe aproapele nostru în mod dezinteresat, pentru că poartă în el chipul lui Dumnezeu ca și noi. În același timp, avem credința că Părintele nostru ceresc vede dragostea și faptele noastre de jertfă pentru aproapele nostru și ne va răsplăti din nemăsurata Lui bunătate.

În fiecare zi suntem invitați, într-un fel sau altul, să le oferim ajutorul celor de acasă, de la școală sau din societate. Cei care au nevoie de ajutorul nostru sunt părinții, bunicii, frații și colegii. De asemenea, ne putem oferi cu generozitate ajutorul și persoanelor singure, nevoiașe sau în vârstă. **Gândul bun** și **rugăciunea**, **iertarea** și **sfatul bun** sunt aripi de ajutor pentru cei care au nevoie de noi.

Ne ajutăm părinții în diverse activități casnice și îi bucurăm îndeplinindu-ne sarcinile noastre de elevi. În același timp, ne rugăm pentru ei și pentru ceilalți semeni ai noștri participând la Sfânta Liturghie.

Cele mai bune și frumoase exemple de ajutor pentru semeni ni le oferă Sfânta Scriptură. Unul dintre aceste exemple este **Iosif**, fiul lui Iacov, care i-a ajutat pe cei străini, dar și pe propriul popor pe timp de secetă, oferindu-le grâne pentru hrană. Apoi, și-a iertat frații care l-au vândut în Egipt, primindu-i în casa lui, hrănindu-i și dându-le pământuri bune în care să locuiască.

Un al doilea exemplu de ajutor pentru semenii săi este **Elisei**, ucenicul prorocului Ilie Tesviteanul. El a făcut multe minuni spre a-i ajuta pe oameni. A făcut apele bune de băut într-un ținut neroditor, a înmulțit untdelemnul în vase și pâinile de orz pentru a hrăni o sută de oameni. L-a vindecat de lepră pe Neeman Sirianul, a înviat un copil și multe alte minuni a făcut.

Iosif și Elisei sunt două exemple minunate de ajutor pentru semeni, demne de urmat și de către noi.

Cuvântul Scripturii: „Mila și adevărul să nu te părăsească; leagă-le împrejurul gâtului tău, scrie-le pe tabla inimii tale; Atunci vei afla har și bunăvoință înaintea lui Dumnezeu și a oamenilor.” (Pilde 3, 3-4)

Din tainele textului

1. Ce reprezintă ajutorul oferit semenilor?
2. Pe cine putem ajuta?
3. Ce exemplu de ajutor ne oferă Iosif?
4. Prin ce fapte minunate s-a remarcat Elisei?

Repere pentru suflet

- Ajutorul oferit semenilor este expresia manifestării credinței și a iubirii omului față de Dumnezeu.
- Îi putem ajuta pe semenii noștri prin rugăciune și iertare, prin gânduri și sfaturi bune și prin sprijin concret la muncă.
- Iosif și Elisei sunt două exemple minunate de ajutor pentru semenii, demne de urmat și de către noi.

Exersează cu bucurie!

- 1** Citește enunțurile de mai jos. Atribuie fiecare faptă bună uneia dintre cele două persoane biblice ilustrate.

▲ Patriarhul Iosif

- a) A iertat pe cei care i-au greșit.
- b) A vindecat un bolnav de lepră.
- c) L-a ajutat pe cei străini, dar și pe propriul popor.
- d) A înmulțit untdelemnul în vase.
- e) Și-a ajutat frații, dându-le pământuri bune în care să locuiască.
- f) A înmulțit pâinile de orz pentru a hrăni o sută de oameni.

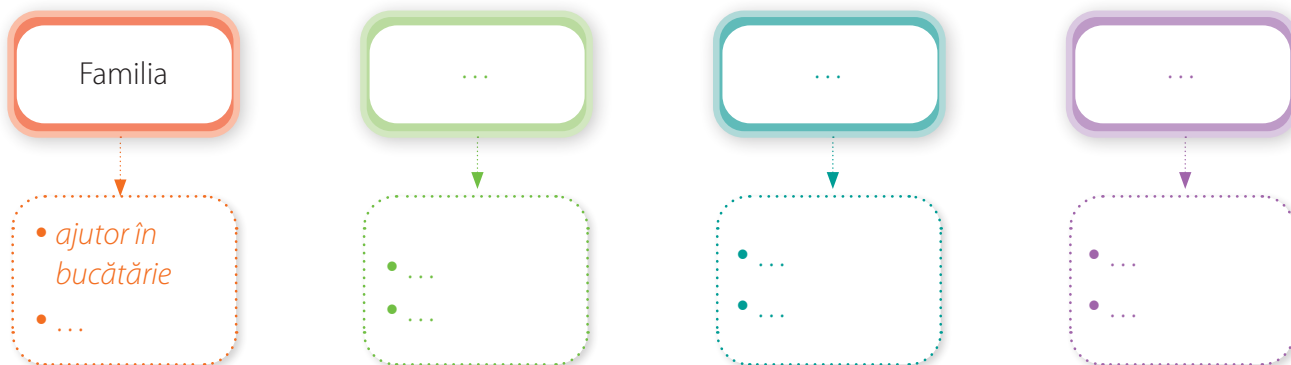

▲ Prorocul Elisei

- 2** Completează spațiile lacunare din următoarele enunțuri, folosind termenii potriviți. Transcrie enunțurile în caiet.

- a) Ajutorul oferit semenilor este expresia manifestării ... și a iubirii omului față de Dumnezeu.
- b) Îl iubim pe aproapele nostru în mod dezinteresat, pentru că poartă în el ... lui Dumnezeu.
- c) Le putem oferi ajutor celor de acasă, de la ... sau din societate.

- 3** Realizează pe o fișă un organizator grafic asemănător celui de mai jos. Notează, după model, categoriile de persoane pe care le poți ajuta, precum și două exemple de modalități prin care faci acest lucru.

Reflecție!

- 4 Scrie în caiet cel puțin două sinonime pentru sintagma „fapte bune” și alcătuiește enunțuri cu ele. Citește-le în fața clasei.

FAPTE
BUNE

Sinonime

• ...
• ...

Enunțuri

• ...
• ...

- 5 Discută, cu ceilalți colegi/celelalte colege, despre următorul proverb:

*Dar din dar
se face rai.*

- Ce semnificație are?
- În ce mod aplici învățătura din acest proverb în viața de zi cu zi?
- Ce alte proverbe mai cunoști, în care omul este îndemnat să facă bine aproapelui său?

6 Studiu de caz

Găsește soluții prin care să-i readuci zâmbetul colegului tău aflat într-un moment dificil.

- Identifică, în rândul colegilor sau în grupul de prieteni, o persoană care are nevoie de sprijin deoarece trece printr-un moment dificil. De exemplu:

Matei este foarte trist de la o vreme. Tatăl nu mai are serviciu, iar mama este bolnavă. El s-a retras și de la excursia cu clasa, programată săptămâna viitoare.

- Notează două modalități de ajutor oferit prin cuvânt și prin fapte.
- Scrie un mesaj adresat colegului/prietenului tău, prin care să readuci zâmbetul pe chipul său.
- Adaugă acest mesaj la portofoliu.

Prietenia înseamnă să readuci zâmbetul pe chipul colegilor tăi.

Dialogul despre credința în Dumnezeu

▲ Profetul Iona

Credința pentru om este ca o ancoră de care acesta se poate prinde, precum un copil care se ține de mâna unui părinte, oferindu-i siguranța și încrederea că nu e singur. Ea ne este împărtășită de cei dragi și apropiați, cum ar fi părinții, bunicii, nașii, preoții duhovnici, educatorii și prietenii.

Credința primită în cadrul familiei, al Bisericii și al școlii o putem transmite semenilor noștri și, astfel, Îl putem face cunoscut pe Dumnezeu în societate. Acest dialog al credinței îl putem avea prin vorbă blândă, prin purtare frumoasă și prin ajutor dat semenilor.

Contextele de dialog pot fi inspirate din frumusețea și măreția creației, din operele artiștilor, precum și din cuvântul Sfintei Scripturi.

Textul biblic ne prezintă importanța dialogului nu numai în fața popoului ales, ci și în fața popoarelor păgâne.

Astfel, profetul **Iona** a fost trimis de Dumnezeu să predice pocăința oamenilor din cetatea Ninive. Până să ajungă la cetate, fiind neîncrezător în reușita misiunii, el a fost înghițit de un pește uriaș. Timp de trei zile s-a rugat, iar Dumnezeu i-a descoperit voia Sa, eliberându-l. Pătruns de curajul mărturisirii, i-a convins prin cuvânt pe ninivitenii din cetate să-și îndrepte viața. Aceștia s-au rugat, au postit și l-au mărturisit pe Unicul și Adevăratul Dumnezeu, cetatea fiind salvată pentru pocăința lor.

Pe de altă parte, fiind bolnav de lepră, Neeman Sirianul, care nu-l cunoștea pe Dumnezeu, a ascultat **cuvântul slujnicei** sale despre Dumnezeul cel adevărat. A înțeles că Elisei, omul lui Dumnezeu, l-ar putea vindeca, după cum îi spusese aceasta: „O, dacă stăpânul meu s-ar duce la prorocul cel din Samaria, de bună seamă s-ar tămădui de lepră” (IV Regi 5, 3). Ascultând acest sfat, Neeman și-a găsit vindecarea, mărturisindu-l, la rândul său, pe Dumnezeul cel adevărat.

Așadar, **prin dialog Îl facem cunoscut pe Dumnezeu**, mărturisind credința prin cuvânt și fapte, asemenea profetului Iona și slujnicei lui Neeman.

Cuvântul Scripturii: „Oricine va mărturisi pentru Mine înaintea oamenilor, mărturisi-voi și Eu pentru el înaintea Tatălui Meu, Care este în ceruri.” (Matei 10, 32)

Din tainele textului

1. Ce este credința?
2. De ce este important dialogul despre mărturisirea credinței?
3. Care a fost misiunea lui Iona?
4. Cum Îl putem mărturisi pe Dumnezeu semenilor noștri?

Dicționar

lepră: boală contagioasă localizată la nivelul pielii
păgân: persoană care se închină zeilor sau idolilor
pocăință: regret pentru faptele rele; întoarcere la Dumnezeu

Repere pentru suflet

- Crediința este ca o ancoră prin care ne putem prinde de Dumnezeu, dobândind siguranță și încredere.
- Prin dialogul despre credință, Îl facem cunoscut pe Dumnezeu și voia Sa oamenilor.
- Cuvântul Sfintei Scripturi și frumusețea creației constituie contexte de dialog despre măreția lui Dumnezeu.
- Ninivitenii s-au întors de la faptele lor rele prin predica profetului Iona.
- Neeman Sirianul a fost vindecat de lepră de către Elisei, datorită slujnicei sale credincioase.

Exersează cu bucurie!

1 Identifică varianta corectă de răspuns. Notează răspunsurile în caiet.

I. Întoarcerea poporului din cetatea Ninive s-a realizat prin:

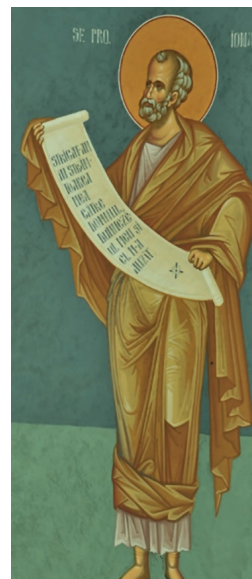
- a) pocăință, post și rugăciune;
- b) răzvrătire;
- c) alungarea lui Iona.

II. Iona și slujnica lui Neeman au reușit să-L facă cunoscut pe Dumnezeu semenilor prin:

- a) indiferență;
- b) constrângere;
- c) dialog.

III. Ascultând sfatul slujnicei sale, Neeman Sirianul:

- a) a plecat în Egipt;
- b) s-a vindecat de lepră;
- c) a devenit profet.

▲ Profetul Iona

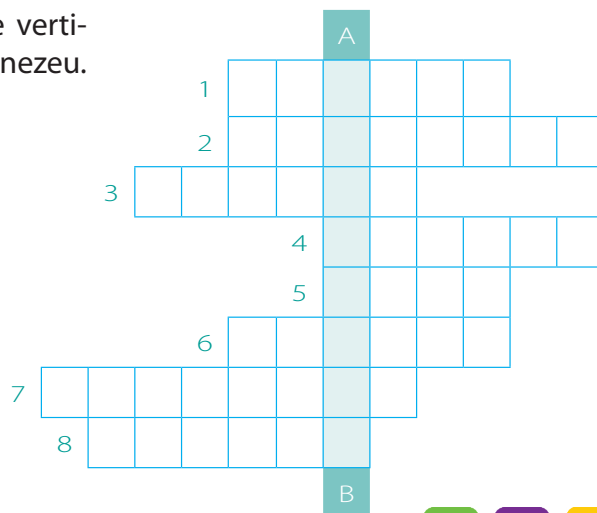
2 Completează spațiile punctate cu termenii potriviți. Transcrie enunțurile în caiet.

(oamenilor, mărturisit, pocăința, siguranța, jertfa, dialogurile)

- a) Crediința în Dumnezeu îi aduce omului ... că nu este singur.
- b) Iona și slujnica lui Neeman Sirianul l-au ... pe Dumnezeu.
- c) Iona a fost trimis de Dumnezeu să predice ... oamenilor din cetatea Ninive.
- d) Putem să-L facem cunoscut pe Dumnezeu semenilor noștri prin ... despre El.
- e) Dumnezeu ne învață că oricine Îl va mărturisi pe El înaintea ..., și El îl va mărturisi înaintea Tatălui ceresc.

3 Rezolvând corect rebusul de mai jos, vei obține pe verticala A-B denumirea unei virtuți care ne leagă de Dumnezeu. Notează denumirea în caiet.

- 1. Element cu care se compară credința în text.
- 2. Al doilea nume al lui Neeman.
- 3. Om drept care l-a vindecat pe Neeman.
- 4. Mijloc prin care putem mărturisi pe Dumnezeu.
- 5. A fost înghițit de un pește uriaș.
- 6. Numele cetății salvate prin predica lui Iona.
- 7. Păreră de rău pentru greșelile făcute.
- 8. Cartea Sfântă în care găsim istorisirile despre Iona și Neeman Sirianul.

4 Realizează în caiet corespondența dintre cuvintele notate pe piesele de puzzle și casele potrivite.

II. Element comun
profetului Iona și lui Neeman Sirianul

I. Profetul Iona

pocăință	Elisei	ascultare	curajul mărturisirii
rugăciune	post	vindecare	
mărturisirea lui Dumnezeu		carte	păgân
pește uriaș	boală	slujnică	salvare

III. Neeman Sirianul

Reflectez!

5 Realizează enunțuri despre credință, folosind următorii termeni:

6 Pornind de la următorul citat biblic, rezolvă cerințele:

„Oricine va mărturisi pentru Mine înaintea oamenilor, mărturisi-voi și Eu pentru el înaintea Tatălui Meu, Care este în ceruri.” (Matei 10, 32)

- Discută cu profesorul despre cântarea religioasă, ca expresie a credinței și formă de dialog cu Dumnezeu.
- Explică de ce frecventarea orei de Religie este un act de mărturisire publică a credinței.
- Prezintă o situație de dialog din viața ta, în care, prin mărturisirea lui Dumnezeu, ai ajutat pe cineva să își îndrepte comportamentul.

7 Imaginează-ți că te întâlnești cu profetul Iona. Realizează un dialog de 10-12 replici între tine și acesta.

În rezolvarea acestei sarcini, vei avea în vedere următorii pași:

- să-l întrebi cum ai putea să te apropii mai mult de Dumnezeu;
- să-i ceri un sfat pentru a fi plăcut Acestuia;
- să-i spui profetului Iona de ce îl admiri.

În manualul digital

- ◆ Completează fișele propuse în manualul digital pentru a afla mai multe despre credința în Dumnezeu.
- ◆ Urmărește secvența video și discută cu colegii despre ce ai aflat nou.

Amintește-ți!

Daniel

Respectul, în lumina credinței

- Respectul reprezintă cinstea pe care o acordăm oamenilor și nouă înșine.
- Ionatan a fost prieten cu David, pentru că acesta i-a vorbit frumos regelui Saul.
- Rut și-a respectat soacra, pe Noemina, ajutând-o.
- Daniel, Anania, Misael și Azaria erau cei mai buni prieteni și aveau credință în Dumnezeu.

Moise

Slujirea propriului popor

- Moise și-a slujit poporul eliberându-l din robie.
- Daniel, împreună cu cei trei prieteni ai săi, se închinau lui Dumnezeu, care a făcut minuni cu ei.
- Ei au fost modele de statornicie în credință pentru poporul lor.

Iosif

Ajutorul oferit semenilor

- Ajutorul oferit semenilor este expresia manifestării credinței și a iubirii omului față de Dumnezeu.
- Îl iubim pe aproapele nostru pentru că poartă în el chipul lui Dumnezeu.
- Iosif și Elisei sunt exemple de ajutor pentru semenii.

Elisei

Dialogul despre credința în Dumnezeu

- Credința este asemănată cu o ancoră.
- Îl facem cunoscut pe Dumnezeu semenilor prin dialogul despre credință.
- Profetul Iona a predicat ni-nivitenilor pocăința.

Iona

1. Răspunde la următoarele întrebări:

- Cum îți manifestezi respectul față de semenii?
- Ce modalități de manifestare a iubirii față de propriul popor cunoști?
- Cum poți oferi ajutor semenilor?
- Ce persoane biblice au vorbit oamenilor despre Dumnezeu?

2. Se împarte clasa în 6 grupe și se atribuie ficăreia sarcina corespunzătoare de mai jos. Materialele rezultate vor fi prezentate colegilor și expuse la loc vizibil în clasă.

Grupa 1. Descrie trăsăturile morale ale persoanelor biblice învățate în această unitate: David, Daniel, Iosif, Moise, Elisei, Rut, slujnica lui Neeman.

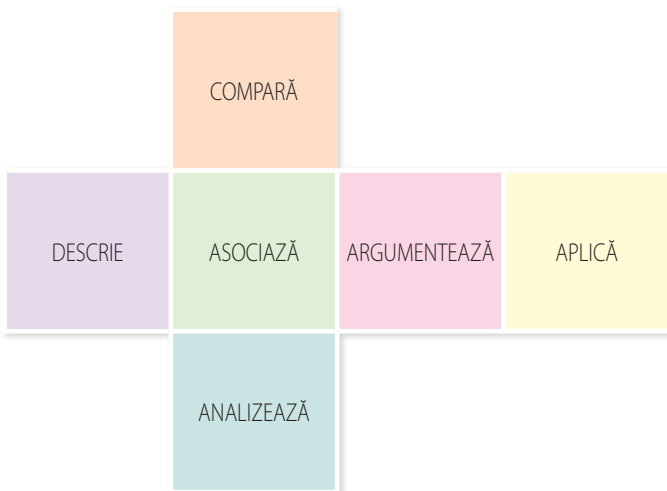
Grupa 2. Compară prietenii dintre David și Ionatan, Rut și Noemina, Daniel și cei trei tineri.

Grupa 3. Asociază fapte și întâmplări lui Iona, Elisei, Iosif, slujnicei lui Neeman.

Grupa 4. Analizează o situație din viața ta în care ți-ai dovedit loialitatea față de cineva.

Grupa 5. Argumentează cum ai putea să urmezi exemplul lui Iosif.

Grupa 6. Aplică, având exemplul profetului Iona, diferite metode pentru a-ți ajuta familia să cunoască mai multe despre Dumnezeu.

► CE proiect veți organiza?

Veți organiza un proiect pe tema „Iubirea de credință, limbă și glie”. În cadrul proiectului veți desfășura următoarele activități:

- susținerea unui recital alcătuit din poezii și cântece care îndeamnă la iubirea de țară și popor sau care prezintă faptele de vitejie ale înaintașilor noștri;
- dramatizarea unui text avându-l ca personaj principal pe unul dintre eroii neamului.

Scopul proiectului este să descoperiți fapte deosebite realizate de înaintașii noștri pentru apărarea credinței strămoșești, a limbii naționale și a gliei.

► CINE și când va organiza proiectul?

Proiectul va fi derulat de elevi, organizați pe echipe, și profesori, în colaborare cu părinții, membrii comunității locale, reprezentanții unor instituții culturale din județ (biserica, muzee, biblioteci, casă de cultură ș.a.).

Proiectul se va desfășura pe o perioadă de șase săptămâni, de la 1 Decembrie până la 24 Ianuarie.

► UNDE se vor desfășura activitățile?

Activitățile se pot desfășura atât în școală, cât și în sălile de festivitate ale diverselor instituții.

► CUM se va organiza proiectul?

1. Stabiliți perioada de desfășurare a proiectului.
2. Întocmiți fișa de proiect, după model:

Activități premergătoare	Activitatea desfășurată	Perioada	Responsabil
Pregătirea în vederea participării la slujba de comemorare a eroilor neamului.	Comemorarea eroilor patriei prin participarea la slujba de cinstire a memoriei eroilor neamului sau la parada militară/la depunerea de coroane de flori la monumentul eroilor.	1 decembrie	...
Studierea, alegerea și distribuirea poeziilor și a cântecelor pentru recital.	Susținerea unui recital de poezii și cântece patriotice	15 ianuarie	...
Documentarea și dramatizarea unui text al cărui personaj principal se remarcă prin fapte de vitejie.	Punerea în scenă a textului pregătit.	24 ianuarie	...

► CUM vor fi popularizate activitățile?

- Realizați pliante și afișe de promovare, mediatizați activitățile pe site-ul școlii, în parohie, pe grupul Asociației Părinților și în rândul veteranilor de război.

► CUM se va evalua proiectul?

- Prin chestionare, interviuri, redactarea unui articol în revista școlii, realizarea de fotografii pentru albumul de pe site-ul școlii.

15 Ianuarie

- Ziua Culturii Naționale
- Ziua poetului național Mihai Eminescu

Mult succes!

1. Stabilește valoarea de adevăr a următoarelor enunțuri. Notează-le în caiet.

- A / F** a) Respectul reprezintă cinstea pe care o acordăm tuturor oamenilor și nouă înșine.
- A / F** b) Ionatan l-a iubit pe David pentru comportamentul său frumos față de cei din jur.
- A / F** c) Rut și-a părăsit soacra, Noemina, fără să-i mai dea o mână de ajutor.
- A / F** d) Anania, Misael și Azaria au renunțat să se mai închine Dumnezeului celui adevărat.
- A / F** e) Prorocul Daniel și-a păstrat credința și tradițiile primite de la înaintașii săi.
- A / F** f) Ajutorul oferit semenilor este expresia manifestării credinței și a iubirii pentru Dumnezeu.
- A / F** g) Iosif și Elisei au trăit în timpuri diferite și nu s-au cunoscut.
- A / F** h) Îi putem ajuta pe semenii noștri prin rugăciune, sfaturi bune și prin sprijin la muncă.

2. a) Completează, în caiet, enunțurile de mai jos cu termenii potriviți.

(cinstea, credință, leilor, învățătura, chipul)

- I. Respectul reprezintă ... pe care o acordăm semenilor noștri.
- II. Îl iubim pe aproapele nostru, pentru că poartă în el ... lui Dumnezeu.
- III. Îngerul Domnului a închis gurile ..., aceștia nefăcându-i nimic lui Daniel.
- IV. Moise, Daniel și Ilie au fost modele de statornicie în ...

b) Ordonează cuvintele pentru a alcătui propoziții. Notează-le în caiet.

- I. au pregătit • Vechiului • lui Mesia. • poporul • Profeții • Testament • pentru venirea
- II. poporul • Moise • mijlocind • către Dumnezeu. • pentru acesta • prin rugăciune • și-a slujit
- III. poporul • pe timp • și-a ajutat • oferindu-i • de secetă • Iosif • grâne • spre hrană.
- IV. să predice • a fost trimis • Iona • Ninive. • Profetul • de Dumnezeu • pocăința • în cetatea

3. Scrie un text de 7-10 rânduri, intitulat *Mărturisirea lui Dumnezeu prin dialog cu semenii*. În redactarea textului, vei avea în vedere următoarea structură:

- a) prezintă importanța dialogului despre credința în Dumnezeu;
- b) precizează o persoană biblică ce și-a mărturisit credința prin dialog;
- c) menționează cum poți să fi și tu un mărturisitor al credinței în familia ta.

Total ex. 1: 2 puncte

- a) – 0,25 puncte
b) – 0,25 puncte
c) – 0,25 puncte
d) – 0,25 puncte
e) – 0,25 puncte
f) – 0,25 puncte
g) – 0,25 puncte
h) – 0,25 puncte

Total ex. 2: 4 puncte

- a) I. – 0,50 puncte
II. – 0,50 puncte
III. – 0,50 puncte
IV. – 0,50 puncte
- b) I. – 0,50 puncte
II. – 0,50 puncte
III. – 0,50 puncte
IV. – 0,50 puncte

Total ex. 3: 3 puncte

- a) – 1 punct
b) – 1 punct
c) – 1 punct

Se acordă 1 punct din oficiu. Total 10 puncte

Unitatea **4**

Viata comunității și sărbătorile creștine

Lecția 1 | Sărbătoarea – timp sfințitor și de bucurie | 66

Lecția 2 | Relația dintre sărbătorile religioase și alte sărbători | 69

Proiect | Îngeri de iunie | 72

Recapitulare | 74

(Auto)Evaluare | 75

Descoperă, la paginile 72-73, proiectul-concurs **Îngeri de iunie**. Activitățile din cadrul proiectului se vor derula în colectiv.

▲ Sfânta Împărtășanie

Dicționar

Osana: cuvânt provenit din limba ebraică, reprezentând o formulă de rugăciune, de slăvire în psalmi și cântări religioase

Sfânta Euharistie:

Sfânta Taină prin care ne împărtășim cu Trupul și Sângele lui Hristos

Sărbătorile creștine sunt momente de bucurie nespūsă din viața noastră, deoarece timpul petrecut acum este unul al comuniunii cu Dumnezeu și cu semenii noștri. Prin ele, noi celebrăm **Nașterea, Învierea și Înălțarea Domnului, Pogorârea Sfântului Duh, Sfânta Treime** sau serbăm persoanele sfinte, precum **Maica Domnului**, sfinții îngeri și sfinții.

Pentru întâmpinarea sărbătorilor, noi ne pregătim sufletește și trupește, prin **Sfânta Împărtășanie**, pentru a fi în comuniune cu Mântuitorul nostru Iisus Hristos. Ne bucurăm împreună cu familia și cu prietenii de ziua de naștere și de ziua onomastică prin festivități deosebite. Aceste manifestări au rolul de a ne apropia, de a ne arăta sentimentele unii față de alții și, mai ales, de a ne bucura de purtarea de grijă a lui Dumnezeu.

Ziua onomastică semnifică sărbătorirea numelui pe care îl purtăm, după numele sfântului sau al sfintei din calendarul creștin. Sfântul ne ocrotește neîncetat, ne veghează și se roagă cu dragoste pentru noi. La fel și familiile nou întemeiate, prin **Sfânta Taină a Cununii** își pot alege un sfânt protector al casei. Lui i se roagă membrii familiei pentru pace, armonie și ajutor în diferite situații de viață.

Copiii participă la sărbătoare alături de părinții și prietenii lor, aducând **daruri la Sfântul Altar**, precum prescură, tămâie, lumânări, flori. Apoi, participă la **slujba Sfintei Liturghii**, cântă în cor, se roagă și se împărtășesc cu **Sfânta Euharistie**. Ei asistă și chiar ajută la realizarea actelor de milostenie pe care le fac părinții față de cei aflați în nevoi. De asemenea, îi pot încuraja, printr-o atitudine de bună-cuviință, cumințenie și ascultare, pe cei suferinzi și vârstnici.

Sărbătoarea ne aduce binecuvântarea lui Dumnezeu manifestată prin iubire, bunătate și înțelepciune.

Cuvântul Scripturii: „Copiii ... strigau în templu și ziceau: «Osana Fiului lui David!»” (Matei 21, 15)

Din tainele textului

1. Ce sunt sărbătorile creștine?
2. Pe cine celebrăm în sărbătoare?
3. Care sunt sărbătorile familiei?
4. Cum se manifestă copiii în zi de sărbătoare?

Repere pentru suflet

- Sărbătorile creștine sunt momente de bucurie în care celebrăm evenimente importante pentru mântuirea noastră sau cinștim persoanele sfinte.
- Sărbătorile ne oferă un timp prețios de comuniune cu Dumnezeu și cu semenii.
- În familie serbăm ziua de naștere, ziua onomastică și pe sfântul ocrotitor al familiei.
- În cadrul Sfintei Liturghii, copiii se roagă, cântă și se împărtășesc cu Sfintele Taine.

Exersează cu bucurie!

1 Selectează varianta corectă de răspuns. Transcrie răspunsurile în caiet.

I. Sărbătoarea reprezintă:

- a) timp de lucru;
- b) timp binecuvântat de Dumnezeu;
- c) o zi de lenevire.

II. Sărbătorile creștine celebrează:

- a) evenimente religioase;
- b) tradiții populare;
- c) evenimente laice.

III. Ziua onomastică reprezintă:

- a) sărbătoarea numelui de sfânt pe care îl purtăm;
- b) ziua de naștere;
- c) sărbătorirea tuturor numelor.

IV. Mă împărtășesc pentru că:

- a) așa fac toți copiii;
- b) îmi fac familia fericită;
- c) voi fi în comuniune cu Mântuitorul Iisus Hristos.

V. Mă pregătesc pentru sărbătoare:

- a) trupește și sufletește;
- b) organizând petreceri;
- c) fără să fac nimic greșit.

VI. Sfântul ocrotitor al familiei:

- a) nu are niciun rol asupra familiei;
- b) ocrotește și se roagă pentru familie;
- c) nu poartă de grijă membrilor familiei.

2 Apreciază cu A (adevărat) sau F (fals) afirmațiile următoare. Transcrie în caiet afirmațiile adevărate.

A / F a) În timpul sărbătorilor ne îngrijim mai mult de viața sufletească.

A / F b) Fiecare familie poate alege un sfânt ocrotitor la Taina Cununii.

A / F c) Ziua onomastică este ziua de naștere a unei persoane.

A / F d) Sărbătorile sunt zile consacrate timpului liber.

A / F e) În zilele de sărbătoare participăm la slujba Sfintei Liturghii.

3 Completează spațiile libere cu informația corectă. Transcrie în caiet enunțurile completate.

a) Sărbătorile ne oferă un timp al ... cu Dumnezeu și cu semenii noștri.

b) Sărbătoarea este un ... binecuvântat pentru rugăciune, liniște și comuniune cu Mântuitorul Iisus Hristos în Sfânta Împărtășanie.

c) În timpul sărbătorilor, părinții și copiii duc ... la Sfântul Altar, apoi participă la slujba Sfintei Liturghii.

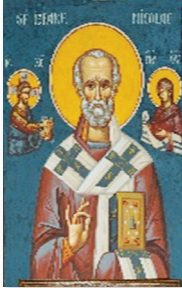
d) Sărbătoarea ne aduce ... lui Dumnezeu, manifestată prin iubire, bunătate și înțelepciune.

În manualul digital

- ◆ Completează fișele propuse în manualul digital, referitoare la sărbătorile creștine și sărbătorile din cadrul familiei.
- ◆ Urmărește secvențele video și discută cu ceilalți colegi despre ce ai aflat nou.

4 Pe baza imaginilor de mai jos, completează în caiet spațiile cu termenul potrivit.

- a) Pe sfântul ocrotitor îl ..., deoarece el se roagă pentru noi.
- b) Cu ocazia zilei mele de naștere, aș vrea să fiu împreună cu ...
- c) Familiile nou întemeiate își aleg un ... ocrotitor al casei, pentru a se ruga lui în diferite situații de viață.

5 Identifică două modalități de petrecere plăcută lui Dumnezeu pentru următoarele evenimente din viața de creștin. Notează-le în caiet.

<p>Ziua onomastică</p> <p>▼</p> <p>• ... • ...</p>	<p>Ziua sfântului ocrotitor al familiei</p> <p>▼</p> <p>• ... • ...</p>	<p>Ziua de naștere</p> <p>▼</p> <p>• ... • ...</p>
--	---	--

Reflectez!

6 Citește textul următor, apoi rezolvă sarcinile de mai jos.

Cum ar fi viața omului dacă n-ar avea popasuri oferite de sărbători? Ar fi o continuă alergare fără sens. Când omul gustă din sărbătoare, gustă din veșnicie. Sărbătoarea nu-i altceva decât o clipă ruptă din veșnicie, adusă în existența noastră trecătoare. Prin sărbătoare pătrundem în cer. Prin sărbătoare gustăm anticipat comuniunea cu Dumnezeu, cu semenii, cu îngerii și sfinții.

- a) Scrie un text, de 7-10 rânduri, despre importanța sărbătorilor pentru tine.
- b) Explică sensul expresiei „sărbătoarea este o clipă ruptă din veșnicie”.
- c) Relatează sentimentele pe care le-ai trăit în comuniune cu cei dragi, dar și cu Dumnezeu.

7 Caută pe internet informații despre Ziua Internațională a Familiei, care este sărbătorită în data de 15 mai. Scrie, pe o fișă, despre istoricul acestei zile importante.

Adaugă fișa la portofoliu.

Relația dintre sărbătorile religioase și alte sărbători

▲ Copii vestind Nașterea Domnului

Dicționar

broderie: cusătură în relief reprezentând flori sau alte figuri, lucrată pe pânză cu mâna, la gherghef sau la mașină

confluență: loc de întâlnire între tradițiile populare și cele religioase

etnie: comunitate a oamenilor care vorbesc aceeași limbă

interetnic: între etnii

olărit: tehnica confecționării oalelor și a altor obiecte din argilă arsă

Te Deum: serviciu religios oficiat în împrejurări solemne

Sărbătorile religioase și cele civile sunt într-o strânsă legătură cu formarea poporului nostru și cu credința creștină. Atât sărbătoarea Sfântului Apostol Andrei, cât și Ziua Națională sunt legate de identitatea noastră ca neam.

Sfântul Andrei, sărbătorit pe 30 noiembrie, a răspândit învățătura Mântuitorului Hristos și a adus credința creștină neamului nostru românesc.

Ziua Națională, sărbătorită pe 1 Decembrie, este Ziua Marii Uniri. În această zi se oficiază slujba *Te Deum* în bisericile din țară și din străinătate și sunt pomeniți eroii neamului românesc, care au realizat unitatea națională în anul 1918.

Prin **Nașterea Domnului** se împlinesc toate profețiile despre venirea lui Mesia: „Îngerul le-a zis: «Iată, vă binevestesc vouă bucurie mare, care va fi pentru tot poporul; Că vi S-a născut azi Mântuitor, Care este Hristos Domnul, în cetatea lui David.»”. (Luca 2, 10-11) Această sărbătoare a bucuriei este încărcată cu multe obiceiuri tradiționale care fac trecerea spre **Noul An**. Urările făcute acum sunt însoțite de pocnete de bici, sunete de clopoței și strigături. Ele sunt recitate într-un ritm vioi, vesel și optimist.

Venirea primăverii este însoțită de **Ziua Internațională a Femeii**, sărbătorită pe 8 martie, urmată de sărbătorirea femeii creștine, în **Duminica Femeilor Mironosițe**.

O altă zi așteptată cu bucurie este **Ziua Internațională a Copilului**, marcată prin frumoase activități în data de 1 iunie.

Pe măsură ce se desfășoară anul liturgic, serbăm **Floriile**, adică intrarea triumfală a Domnului în Ierusalim, cu ramuri de salcie, în amintirea ramurilor de finic, cu care mulțimile L-au întâmpinat pe Domnul, cântându-I: „Osana! Binecuvântat este Cel ce vine întru numele Domnului, Împăratul lui Israel!”. (Ioan 12, 13) Apoi, serbăm **Învierea Domnului** în biserică, în rugăciune, purtând în mâini făclii luminoase, adresându-ne cu salutul *Hristos a înviat!*, la care se răspunde cu *Adevărat a înviat!*

Sărbătoarea Pogorării Duhului Sfânt, numită și **Rusalii**, este sărbătoarea întemeierii Bisericii Creștine. Acum, creștinii poartă ramuri verzi, de nuc sau de tei. Acestea simbolizează limbile de foc ale puterii Sfântului Duh Care S-a pogorât peste Sfinții Apostoli.

Sărbătorile populare sunt legate de cele religioase și sunt însoțite de diverse **tradiții specifice** diferitelor zone ale țării. **Confluențele** dintre tradițiile populare și cele religioase se regăsesc în arta pictării icoanelor pe sticlă, a olăritului, a broderiei și a încondeierii ouălor. De asemenea, există puncte de întâlnire între etniile din țara noastră, manifestate prin dansurile populare, cântecele tradiționale și jocurile specifice. Toate acestea îmbogățesc cultura poporului român.

Din tainele textului

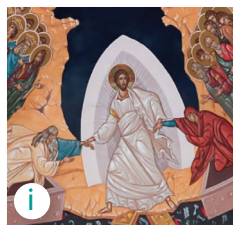
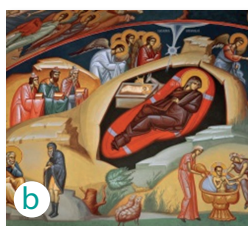
1. Ce ne vestește sărbătoarea Nașterii Domnului?
2. Ce sărbătorim de Florii? Dar de Rusalii?
3. Cu ce s-a îmbogățit cultura poporului român?

Repere pentru suflet

- Pe data de 30 noiembrie este sărbătorit Sfântul Apostol Andrei, ocrotitorul României.
- 1 Decembrie, *Ziua Națională a României*, este ziua tuturor românilor.
- Prin Nașterea Domnului se împlinesc toate profețiile despre venirea lui Mesia.
- În Noaptea de Înviere, creștinii trăiesc bucuria triumfului asupra păcatului și a morții.
- Duhul Sfânt S-a pogorât asupra Sfinților Apostoli la Rusalii.
- Identitatea, continuitatea și unitatea poporului român sunt reflectate în tradițiile noastre populare și religioase pe care le serbăm.

Exersez cu bucurie!

1 Recunoaște sărbătorile religioase și civile din imaginile de mai jos, apoi denumește-le.

2 Appreciază cu A (adevărat) sau F (fals) afirmațiile următoare. Transcrie în caiet afirmațiile adevărate.

A / F a) Sfântul Apostol Andrei este Apostolul românilor și ocrotitorul României.

A / F b) Pe 30 noiembrie este ziua tuturor românilor, în care serbăm unirea Transilvaniei și a Banatului cu România.

A / F c) Serbăm intrarea triumfală a Domnului în Ierusalim, cu ramuri de salcie, în amintirea ramurilor de finic cu care mulțimile L-au întâmpinat pe Domnul.

A / F d) Creștinii, de Sărbătoarea Învierii, se salută cu *Hristos a Înviat!*

A / F e) Duhul Sfânt S-a pogorât asupra Sfinților Apostoli la Florii.

A / F f) Identitatea, continuitatea și unitatea poporului român sunt reflectate în tradițiile populare și religioase pe care le serbăm.

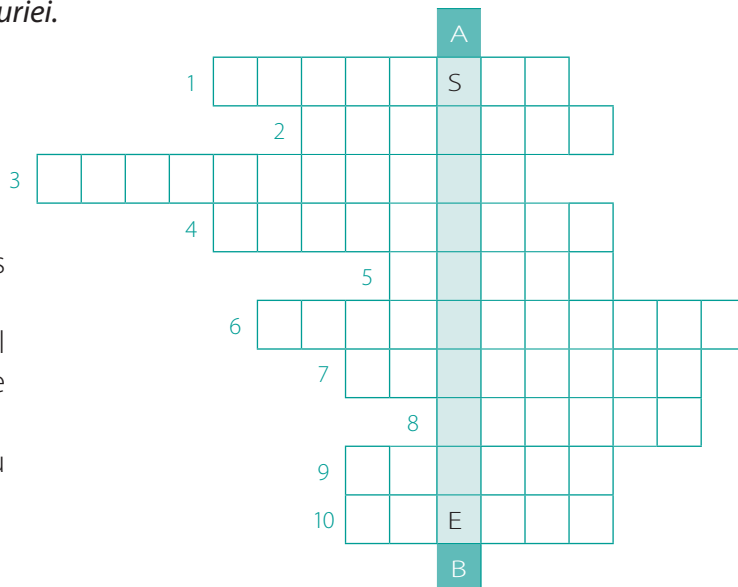
În manualul digital

◆ Completează fișele propuse în manualul digital, referitoare la relația dintre sărbătorile creștine și alte sărbători.

◆ Urmărește secvențele video și discută cu ceilalți colegi despre ce ai aflat nou.

3 Dacă vei rezolva corect cerințele rebusului pe orizontală, vei obține pe verticala A-B cuvântul lipsă din enunțul: *Crăciunul este o ... a bucuriei.*

1. Obicei de Anul Nou.
2. Duhul Sfânt S-a pogorât asupra Sfinților Apostoli la ...
3. Obicei de decorare a ouălor de Paști.
4. Luna în care este serbată Ziua Națională.
5. Sărbătoare la care ne salutăm cu „Hristos a înviat”.
6. Atât sărbătoarea Sfântului Apostol Andrei, cât și Ziua Națională sunt legate de ... noastră ca neam.
7. Sărbătoarea ... este întâmpinată cu ramuri de salcie.
8. Sfânt sărbătorit pe 30 noiembrie.
9. Luna în care este aniversată femeia.
10. Tradiție în Ajun de Crăciun.

Reflectez!

4 Pornind de la explicația din DEX a cuvântului *sărbătoare*, rezolvă cerințele:

- a) Numește, la alegere, una dintre sărbătorile religioase sau civile învățate.
- b) Explică în ce fel celebrezi, în comunitate, sărbătoarea aleasă.

SĂRBĂTOÁRE, sărbători, s. f.

1. Solemnitate, sărbătorire; ziua consacrată acestei solemnități.
 - Zi în care nu se lucrează.
2. Zi consacrată serviciului divin.

5 Identifică în imaginile de mai jos tradițiile specifice unor sărbători civile sau religioase. Discută cu profesorul în clasă despre semnificația fiecărei tradiții indentificate.

6 **Interviu**

- a) Concepe, pe o fișă, un set de 6-10 întrebări despre modul în care sunt celebrate unele sărbători populare din zona în care locuiești.
- b) Adresează întrebările, sub forma unui scurt interviu, unui membru în vârstă din familia ta.
- c) Consemnează răspunsurile în scris sau înregistrează-le.
- d) Prezintă-le în fața clasei.
- e) Aduagă fișa la portofoliu.

Proiect-concurs | Îngeri de iunie

1 CE proiect-concurs veți organiza?

Veți organiza un proiect-concurs cu tema „Îngeri de iunie”.

2

CARE este scopul proiectului-concurs?

Scopul proiectului este să contribuți la promovarea unui comportament moral-civic în comunitatea voastră, în acord cu valorile religioase, exersându-vă abilitățile practice și artistice. În acest sens, împreună cu membrii comunității locale, veți alege un copil aflat la nevoie, care va beneficia de sprijinul financiar și nu numai, rezultat în urma activităților derulate de voi în cadrul proiectului-concurs.

3

UNDE se vor desfășura activitățile?

Activitățile se vor putea desfășura în sala de festivități a școlii sau în curtea bisericii cu care școala a încheiat un parteneriat.

4

CE activități veți desfășura în cadrul proiectului-concurs?

În cadrul proiectului-concurs veți desfășura următoarele activități:

I. Stabilirea perioadei de desfășurare a proiectului-concurs: 1 iunie

II. Informarea elevilor despre proiectul-concurs: 1-10 mai

III. Crearea **Regulamentului de concurs**.

Se vor stabili: *tema concursului, probele de concurs* (recitarea unor poezii, intonarea unor cântece cu tematică religioasă), *numărul de participanți, numărul de premii acordate, criteriile de acordare a premiilor, componența juriului* care va desemna câștigătorii.

IV. Stabilirea detaliilor privind organizarea **expoziției cu vânzare**: ce produse se vor crea spre a fi valorificate (macheta unei biserici; icoane pictate sub îndrumarea cadrului didactic de la orele de Educație plastică; diverse obiecte decorative cu tematică religioasă), cine le va crea, cine va fi responsabil cu *vânzarea* produselor la stand, cine vor fi invitații care vor cumpăra produsele.

V. Selectarea elevilor înscriși la concurs și a responsabililor pentru organizarea expoziției: 11 mai

VI. Pregătirea elevilor pentru susținerea recitalului și realizarea produselor: 12-30 mai

VII. Desfășurarea **concursului** și a **expoziției cu vânzare**: 1 iunie, de Ziua Internațională a Copilului

5

CINE și când va organiza proiectul-concurs?

Proiectul va fi derulat de către elevi, organizați pe echipe, și de către profesori, în colaborare cu preoții din parohii, părinții și membrii comunității locale.

6

CUM vor fi popularizate activitățile?

Realizați pliante și afișe de promovare, mediatizați activitățile pe site-ul școlii, în parohie, pe grupul Asociației Părinților.

7

CUM se va evalua proiectul?

Prin chestionare, interviuri, redactarea unui articol în revista școlii, prin valorificarea premiilor și a produselor vândute în cadrul expoziției, în urma cărora s-a obținut sprijinul financiar necesar ajutorării copilului aflat la nevoie.

Aminteste-ti!

Viața comunității și sărbătorile creștine

- În zilele de sărbătoare celebrăm momente importante pentru mântuirea noastră.
- Sărbătorile ne oferă prilejul de a fi în comuniune cu Dumnezeu și cu semenii.
- În familie serbăm ziua de naștere, ziua onomastică și pe sfântul ocrotitor al familiei.
- La Sfânta Liturghie, copiii se roagă, cântă și se împărtășesc cu Sfintele Taine.

Relația dintre sărbătorile religioase și alte sărbători

- Poporul român sărbătorește, în data de 30 noiembrie, pe Sfântul Apostol Andrei, ocrotitorul României, iar pe 1 Decembrie, Ziua Națională.
- Obiceiurile tradiționale de Crăciun, mult îndrăgite de copii, se împletesc cu cele specifice Anului Nou.
- După serbarea Zilei Internaționale a Femeii, în data de 8 Martie, copiii se bucură de ziua de 1 Iunie, dedicată în întregime lor.
- Cele mai frumoase sărbători creștine, care aduc bucurie, lumină și speranță sunt Floriile, Sfintele Paști și Rusaliile.
- Unitatea poporului român se reflectă în tradițiile populare și religioase.

1. Răspunde la următoarele întrebări:

- La ce date sărbătorim pe Sfântul Andrei și Ziua Națională? Care este legătura dintre cele două sărbători?
- Ce tradiții împodobesc sărbătoarea Nașterii Domnului?
- Ce obiceiuri se practică la schimbarea anului?
- Ce fel de sărbătoare este Ziua Femeii? Cum sărbătorești această zi?
- Ce sărbătoresc creștinii de Florii?
- Care sunt tradițiile religioase ale sărbătorii Învierii Domnului?
- La ce activități ai participat cu ocazia sărbătoririi Zilei Internaționale a Copilului?
- Tu cum îți aniversezi ziua de naștere?
- Care este denumirea populară a sărbătorii Pogorârea Duhului Sfânt? Ce importanță are această sărbătoare pentru biserică?

2. Citește textul.

Dumnezeule Preasfinte, cum voi putea să-ți mulțumesc ... pentru viața ce mi-ai dat? ... Tu ești Cel ce priveghezi asupra mea, îndreptezi pașii mei în calea binelui și mă aperi de ispite. Când mă rătăcesc, Tu mă întorci în calea poruncilor Tale ... Plin de vie recunoștință, Ție îți închin toate zilele vieții mele și, mai ales, această zi de sărbătoare pentru mine, și mă rog ca bunătatea Ta să nu mă părească în tot timpul vieții mele, și înțelepciunea Ta să mă povățuiască totdeauna în calea binelui și fericirii, pentru rugăciunile și mijlocirile sfântului (aici se spune numele de sfânt pe care îl porți) și ale Preacuratei Maicii Tale. Amin.

(Rugăciunea la ziua numelui sau la ziua de naștere)

- Găsește minimum trei motive pentru care îți mulțumim lui Dumnezeu.
- Identifică cele două cereri prezente în rugăciune.
- Descoperă care sunt mijlocitorii care se roagă lui Dumnezeu pentru noi.

1. Stabilește valoarea de adevăr a următoarelor enunțuri. Transcrie în caiet enunțurile adevărate.

- A / F** a) Sfântul Apostol Andrei este sărbătorit pe 30 noiembrie.
A / F b) În ziua de 1 Decembrie aniversăm Marea Unire.
A / F c) De Florii ducem la biserică ramuri de cais.
A / F d) Ziua de naștere și ziua onomastică sunt sărbători ale familiei.
A / F e) Pe 15 mai sărbătorim Ziua Românească a Familiei.

2. Realizează, în caiet, corespondența dintre termenii sinonimi.

a) ziua numelui	1. a sărbători
b) cununie	2. Floriile
c) a celebra	3. cusătură
d) Intrarea Domnului în Ierusalim	4. nuntă
e) broderie	5. onomastică
	6. ziua de naștere

3. Identifică intrusul din fiecare serie, după model:

Ziua Internațională a Femeii • **Rusaliile** • Ziua Internațională a Copilului.

- a) Sfânta Liturghie • Taina Cununii • Sfânta Împărtășanie • Steaua.
b) Nașterea Domnului • Ziua Internațională a Copilului • Duminica Femeilor Mironosițe • Învierea Domnului.

4. Rezolvă cerințele de mai jos.

- a) Notează cinci termeni din câmpul lexical al sărbătorilor.
b) Știind că fiecărui număr îi corespunde o literă, identifică cele două cuvinte care se ascund în spatele numerelor.

A = 1; D = 2; E = 3; I = 4; M = 5; N = 6; O = 7; R = 8; Ș = 9; T = 10; Ț = 11; Â = 12.

10	8	1	2	4	11	4	4	
8	7	5	12	6	3	9	10	4

5. Pornind de la rugămintea din mesajul lui Mihai, răspunde următoarelor întrebări.

Bună! Sunt încântat de ajutorul pe care mi-l oferi! În continuare, doresc să mă îndrumi spre lămurirea unor întrebări pe care mi le pun de la un timp. Răspunde-mi în scris. Îți mulțumesc!

- a) Care este diferența dintre ziua de naștere și ziua onomastică?
b) Cum se pregătesc copiii pentru întâmpinarea sărbătorilor?
c) Cunoști un obicei religios din România? Descrie-l, în 4-6 rânduri, precizând sărbătoarea cu prilejul căreia este întâlnit.

GRILĂ DE (AUTO)EVALUARE

Total ex. 1: 1 punct

- a) – 0,20 puncte
b) – 0,20 puncte
c) – 0,20 puncte
d) – 0,20 puncte
e) – 0,20 puncte

Total ex. 2: 1 punct

- a) – 0,20 puncte
b) – 0,20 puncte
c) – 0,20 puncte
d) – 0,20 puncte
e) – 0,20 puncte

Total ex. 3: 1 punct

- a) – 0,50 puncte
b) – 0,50 puncte

Total ex. 4: 3 puncte

- a) 5 x 0,20 puncte
b) 2 x 1 punct

Total ex. 5: 3 puncte

- a) 1 punct
b) 1 punct
c) 1 punct

Se acordă 1 punct
din oficiu. Total 10 puncte

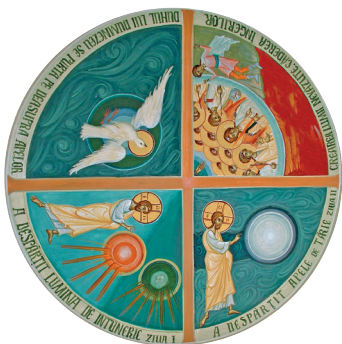
✓ Verifică la pagina 80 dacă ai răspuns corect.

✓ Descarcă, apoi completează, din manualul digital, fișa *Observ! Apreciez! Evoluez!*

Recapitulare finală | Am învățat în clasa a V-a

1. Amintește-ți ce ai învățat în clasa a V-a la orele de Religie, urmărind temele din fiecare unitate de învățare și răspunzând la întrebările cadrului didactic.

Unitatea 1. Dumnezeu Se face cunoscut omului

- Crearea lumii și a omului;
- Prima familie în Rai;
- Legământul făcut de Dumnezeu cu Noe și cu Avraam;
- Iertarea lui Iosif;
- Dumnezeu îi vorbește lui Moise;
- Regele David, strămoșul Mântuitorului.

Unitatea 3. Viața creștinului împreună cu semenii

- Respectul față de sine și față de semenii;
- Manifestarea iubirii față de propriul popor;
- Exprimarea credinței și a iubirii lui Dumnezeu prin ajutorul oferit celorlalți;
- Dialogul despre Dumnezeu.

Unitatea 2. Iubirea lui Dumnezeu și răspunsul omului

- *Decalogul*, dar al iubirii lui Dumnezeu;
- Chemarea lui Dumnezeu în Vechiul Testament;
- Modalități de mărturisire a credinței în Vechiul Testament;
- Rolul calităților personale în viața omului.

Unitatea 4. Viața comunității și sărbătorile creștine

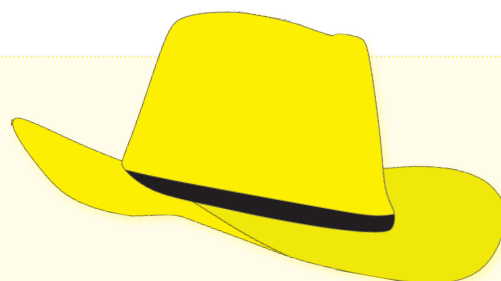
- Pregătirea pentru sărbătoare;
- Relația dintre sărbători.

- 2.** *Grupați-vă în șase echipe. Fiecare echipă va „purta” o pălărie. Pălăriile sunt gânditoare. Fiecare echipă va rezolva cerința din dreptul fiecărei pălării. Faceți schimb de pălării între echipe și evaluați-vă, analizând rezolvările colegilor. Completați-le dacă este necesar.*

Spune ce simți!

Spune ce simți în legătură cu întâmplările din viața lui Iosif.

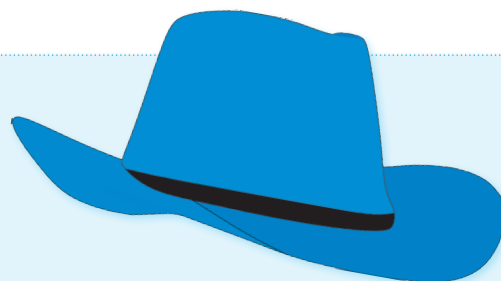
Prezintă aspectele pozitive!

Prezintă avantajele mărturisirii credinței în comunitate.

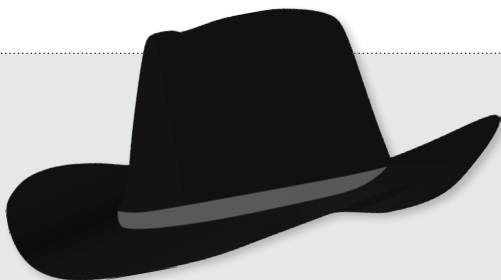
Generează idei noi!

Propune modalități prin care să te implici, alături de colegii tăi, în colectarea unui fond de carte pentru copiii din comunitate.

Clarifică!

Spune care sunt legăturile dintre sărbătorile populare și cele religioase.

Prezintă aspectele negative!

Prezintă consecințele nerespectării poruncii a noua.

Informează-te!

*Descoperă în textul **Sfintei Scripturi**, în cartea **Pildele lui Solomon**, capitolul 6, versetele 6-8, comparațiile în care este evidențiată munca cinstită.*

- 3.** *Alcătuiește o poveste pornind de la următoarele cuvinte cu valoare de simboluri:*

toiag

table ale legii

corabie

pește

harpă

templu

1. Stabilește valoarea de adevăr a următoarelor enunțuri. Transcrie-le în caiet.

- A / F** a) Dumnezeu este Izvorul existenței și Părintele omenirii.
- A / F** b) Dumnezeu a promis primilor oameni că le va trimite un Mântuitor.
- A / F** c) Dumnezeu S-a descoperit lui Noe și lui Avraam datorită credinței și vieții lor curate.
- A / F** d) Iosif a mers în Canaan pentru a-și căuta tatăl și frații.
- A / F** e) Dumnezeu i-a încredințat lui Moise eliberarea poporului ales din robia egipteană.
- A / F** f) Regele David a scris *Cartea Psalmilor* și a pregătit oamenii pentru venirea Mântuitorului.
- A / F** g) Solomon a scris *Pildele* și a construit templul din Ierusalim.
- A / F** h) Prin rugăciunea lui Ilie, Dumnezeu a trimis ploaie pe pământ.
- A / F** i) Elisei, ucenicul prorocului Ilie, a făcut multe minuni.
- A / F** j) Samuel, Isaia, Ieremia și Iona au fost frați și au slujit împreună poporul evreu.

2. Rezolvă următoarele cerințe.

- a) Realizează, în caiet, o axă cronologică la fel ca în model. Ordonează pe axa cronologică persoanele biblice enumerate mai jos:
- Moise • David • Avraam • Noe • Iosif.

- b) Asociază persoanelor biblice de la punctul a), atributele corespunzătoare:
- salvator • ospitalier • eliberator • agricultor • bun organizator • curajos.
- c) Scrie, în caiet, numele persoanelor biblice care apar în următoarele imagini iconografice:

3. Scrie un text, de aproximativ 10 rânduri, despre un model biblic studiat în acest an școlar, care te-a impresionat în mod deosebit.

În redactarea textului, vei avea în vedere următoarele:

- a) să prezinți rolul acestei persoane sfinte în istoria mântuirii;
- b) să enumeri patru trăsături morale prin care s-a făcut plăcut lui Dumnezeu;
- c) să menționezi cum ai putea să urmezi exemplul său în viața ta.

Total ex. 1: 3 puncte

- a) – 0,30 puncte
- b) – 0,30 puncte
- c) – 0,30 puncte
- d) – 0,30 puncte
- e) – 0,30 puncte
- f) – 0,30 puncte
- g) – 0,30 puncte
- h) – 0,30 puncte
- i) – 0,30 puncte
- j) – 0,30 puncte

Total ex. 2: 3 puncte

- a) – 1 punct
- b) – 1 punct
- c) – 1 punct

Total ex. 3: 3 puncte

- a) – 1 punct
- b) – 1 punct
- c) – 1 punct

Se acordă 1 punct din oficiu. Total 10 puncte

Observ! Apreciez! Evoluez!

Citește cu atenție fiecare afirmație din fișele de mai jos, apoi exprimă-ți acordul sau dezacordul în legătură cu fiecare afirmație, bifând caseta corespunzătoare: *acord*, *indecis/indecisă*, *dezacord*.

La finalul fiecărei unități de învățare, descarcă, din manualul digital , fișa *Observ! Apreciez! Evoluez!* Completează fișa, apoi adaug-o în portofoliu.

Unitatea 1 | Dumnezeu Se face cunoscut omului

- Pe parcursul acestei unități de învățare ai reușit să înțelegi că tot ceea ce există este creat de Dumnezeu, din iubire, cu scopul de a-L cunoaște. Pentru a ne arăta dragostea Sa, Și-a ales oameni drepecți cu care comunica, pentru a păstra vie credința în poporul ales.

Fișa *Observ! Apreciez! Evoluez!*

Afirmații	 Acord	 Indecis/ indecisă	 Dezacord
a. Am învățat că Dumnezeu este Izvorul existenței, iar eu sunt copilul Său.	✓		
b. Am identificat persoanele biblice care au format și îndrumat poporul ales.			
c. Am exprimat opinii despre rolul persoanelor biblice alese de Dumnezeu pentru mântuirea lumii.			
d. Am participat la un proiect, în care am propus soluții pentru a păstra o lume mai curată.			
e. Am dramatizat rolul lui Iosif, care este model de iertare.			
f. Am reflectat asupra minunilor săvârșite de Dumnezeu prin intermediul lui Moise când a eliberat poporul din robia egipteană.			
g. Mi-am îmbogățit vocabularul cu noi cuvinte.			
h. Am colaborat foarte bine cu ceilalți colegi.			
i. Au existat aspecte pe care nu le-am înțeles, pentru care am avut nevoie de explicații suplimentare.			

Unitatea 2 | Iubirea lui Dumnezeu și răspunsul omului

- Pe parcursul acestei unități de învățare ai avut ocazia să cunoști regulile pe care ni le-a dat Dumnezeu, prin Moise, pentru a trăi în armonie cu semenii și cu Creatorul nostru. De asemenea, ai învățat cum să răspunzi la chemarea lui Dumnezeu și cum să pui în lucrare calitățile cu care ai fost înzestrat.

Fișa *Observ! Apreciez! Evoluez!*

Afirmații	 Acord	 Indecis/ indecisă	 Dezacord
a. Am aflat că Moise este omul care a vorbit cu Dumnezeu, când i S-a arătat într-un rug aprins pe Muntele Sinai.	✓		
b. Am prezentat și am discutat studii de caz referitoare la comportamentele din viața cotidiană în acord/dezacord cu <i>Decalogul</i> .			
c. Am învățat de la profeții Samuel și Ieremia cum să răspund chemării lui Dumnezeu.			
d. Am participat la investigația despre descoperirea frumuseții psalmilor și a pildelor din Biblie.			
e. Am discutat despre modelele biblice care au contribuit la păstrarea identității religioase în diferite contexte, prin mărturisirea credinței.			
f. Am reflectat asupra talentelor cu care am fost înzestrat/ă, conștientizând că pe acestea le-am primit pentru a le pune în slujba lui Dumnezeu și a semenilor noștri.			
g. Mi-am îmbogățit vocabularul cu noi cuvinte.			
h. Am colaborat foarte bine cu ceilalți colegi.			
i. Au existat aspecte pe care nu le-am înțeles, pentru care am avut nevoie de explicații suplimentare.			

Unitatea 3 | Viața creștinului împreună cu semenii

• Pe parcursul acestei unități de învățare ai descoperit cât este de frumos să-ți petreci viața slujind semenilor. Prin modelele biblice oferite, ai învățat cum să îi respecti semenii, cum să îi ajuți și cum să dialoghezi cu ceilalți despre Dumnezeu.

Fișa Observ! Apreciez! Evoluez!

Afirmații	Acord	Indecis/ indecisă	Dezacord
a. Am identificat virtutea respectului, necesară în relația noastră cu semenii și cu Dumnezeu.	✓		
b. Am discutat despre manifestările respectului, slujirii și ajutorului oferit semenilor, în semn de prețuire pentru aceștia și pentru Dumnezeu.			
c. Am identificat în persoanele biblice modele de comportament moral pus în slujba semenilor.			
d. Am participat la un proiect pentru promovarea valorilor românești identificate în dragostea de limbă și de eroii neamului.			
e. Am analizat contextele dificile prin care au trecut modelele biblice, pentru a-L mărturisi pe Dumnezeu înaintea oamenilor.			
f. Am participat la jocuri de rol „Așa da/ Așa nu”, referitoare la comportamente morale demne de o viață creștină împreună cu semenii.			
g. Mi-am îmbogățit vocabularul cu noi cuvinte.			
h. Am colaborat foarte bine cu ceilalți colegi.			
i. Toți colegii au participat activ la activitățile propuse.			
j. Au existat aspecte pe care nu le-am înțeles, pentru care am avut nevoie de explicații suplimentare.			

RĂSPUNSURI EVALUĂRI

EVALUARE INIȚIALĂ | 1. I. b; II. c; III. b; IV. c. 2. a) sfințenie;

b) Apostoli; c) harul; d) exemplul; e) creștinismul.

EVALUARE UNITATEA 1 | 1. 1. h; 2. i; 3. b; 4. j; 5. a; 6. c; 7. f; 8. d;

9. e; 10. g; 2. Dumnezeu – Creator, putere; Noe – drept, ascultător;

Avraam – credincios, ospitalier; Iosif – iertător, răbdător;

Moise – blând, smerit; David – curajos, înțelept (pot fi și altele, conform textului)

EVALUARE UNITATEA 2 | 1. I. a; II. c; III. c; IV. c; V. b; VI. a; 2. a) Domnul;

b) numele; c) Samuel; d) chemarea; e) Psalmi; f) templul.

Unitatea 4 | Viața comunității și sărbătorile creștine

• Pe parcursul acestei unități de învățare am înțeles cât de importante sunt sărbătorile în viața unui creștin. Am descoperit modalități de celebrare a diferitelor sărbători și tradiții religioase, în viața personală și în comunitate.

Fișa Observ! Apreciez! Evoluez!

Afirmații	Acord	Indecis/ indecisă	Dezacord
a. Am identificat principalele sărbători ale familiei și modalitățile de celebrare.	✓		
b. Am discutat despre sărbătorile creștine și despre principalele sărbători din familie (ziua de naștere, ziua onomastică, sfântul ocrotitor al familiei).			
c. Am înțeles rolul Sfântului Apostol Andrei, ocrotitorul României, celebrat pe 30 noiembrie.			
d. Am participat la proiectul <i>Îngeri de iunie</i> , sărbătorind, astfel, alături de colegii mei, Ziua Internațională a Copilului.			
e. Mi-am îmbogățit vocabularul cu noi cuvinte.			
f. Am colaborat foarte bine cu ceilalți colegi.			
g. Toți colegii au participat activ la activitățile propuse.			
h. Au existat aspecte pe care nu le-am înțeles, pentru care am avut nevoie de explicații suplimentare.			

EVALUARE UNITATEA 3 | 1. a) A; b) A; c) F; d) F; e) F; f) A; g) A; h)

A; 2. a) I - cinstea; II - chipul; III - leilor; IV - credință.

b) I. Profeții Vechiului Testament au pregătit poporul pentru venirea lui Mesia. II. Moise și-a slujit poporul mijlocind prin rugăciune pentru acesta către Dumnezeu. III. Iosif și-a ajutat poporul pe timp de secetă, oferindu-i grâne spre hrană.

IV. Profetul Iona a fost trimis de Dumnezeu să predice pocăința în cetatea Ninive.

EVALUARE UNITATEA 4 | 1. a) A; b) A; c) F; d) A; e) F. 2. a) 5; b) 4; c) 1; d) 2; e) 3.

3. a) Steaua; b) Ziua Internațională a Copilului.

4. a) Ex.: celebrare, onomastică ... b) TRADIȚII ROMÂNEȘTI

EVALUARE FINALĂ | 1. a) A; b) A; c) A; d) F; e) A; f) A; g) A; h) A;

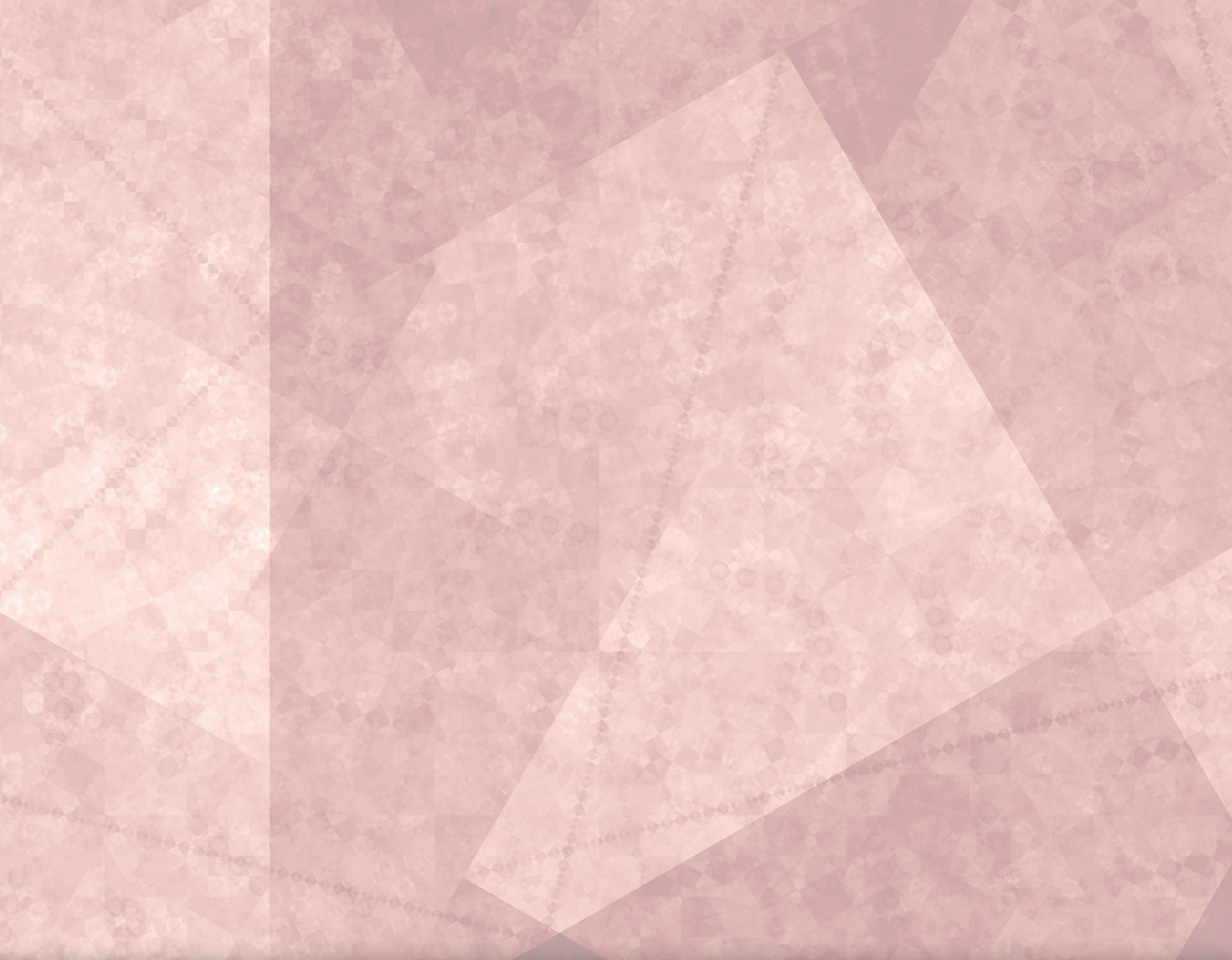
i) A; j) F. 2. a) Noe, Avraam, Iosif, Moise, David. b) Noe – salvator;

Avraam – ospitalier; Iosif – bun organizator; Moise – eliberator;

David – curajos. c) a – Iosif; b – Noe; c – Avraam; d – Moise;

e – David.

6 420620 008745

www.cdpress.ro